

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2020. 49. hét

A fúzió éve volt

Az Extrémé Digital előnyei megtarthatók úgy is, ha betagozódik az eMAG alá és annak almárkájává válik - osztotta meg velünk egy tervüket Várkonyi Balázs, a két cég ügyvezetője. Az idén a Top 25 - A legmeghatározóbb digitális szakemberek rangsorunk első helyét megszerző szakember elmondta, hogyan haladnak a fúzióval, mennyire pörgette fel az eladásokat a pandémia és mit vár az idei Black Friday-időszaktól. Továbbá beszélt arról is, miért nyitnak az eMAG-nak bemutatótermeket.

Vannak olyan cégvezetők, akik szeretik tesztelgetni a saját vállalatukat. Inkognitóban vásárolnak az üzleteikben, figyelik a kiszolgálást. Ön is ezek közé tartozik?

- Abszolút, a neten is szoktam erre figyelni, de akár az üzleteinkben is tesztelem a szolgáltatásainkat és ugyanígy a konkurenciát is.

- Arra volt már példa, hogy ennek kapcsán vezettek be valamilyen változtatást vagy újítást?

- Előfordul, mert a cégnél mindig benne vagyok a béta tesztelő csapatokban, a kollégáim szerint van valamilyen speciális képességem a legapróbb hibák kiszűrésére. Persze nemcsak a munkatársaimmal figyelünk erre, hanem külső cégeket is megbízunk próbavásárlásokkal, a vásárlási útvonalak tesztelésével. Ezenfelül elég nagy figyelmet fordítunk a vásárlók visszajelzéseire, egy külön csapatunk van erre, amely ezek alapján tesz fejlesztési javaslatokat.

- Hogyan áll most az Extrémé Digital és az eMAG fúziója?

- Tavaly év elején jelentettük be az egyesülési szándékot, és nagyjából pont egy éve ilyentájt írtuk alá a szerződést, hiszen meg kellett várni a Gazdasági Versenyhivatal jóváhagyását. Így a tényleges fúzió igazából az idei esztendőben kezdődött el. A vírushelyzet azért ezt kicsit lassította is, mert emiatt sokszor inkább az operatív döntések kerültek előtérbe. Első lépésként a szerződéseket tekintettük át, így például a hirdetési és a logisztikai megállapodásokat, de összehangoltuk a beszerzési árainkat is. Ezután következett a HR területe, tehát az irodák egyesítése, a felső vezetői szint összevonása, és ezen a téren mára középvezetői szintnél járunk. Maga a jogi fúzió, a társaságok egybeolvasztása még nem zárul le az idén. Fontos az Extrémé Digital és az eMAG márkák identitásának, erősségeinek a megőrzése is. Ezen a téren eljutottunk egy olyan szintre, amit most még nem szabad továbbvinni, nehogy ezek az értékek sérüljenek. Viszont annak a tervezésén már dolgozunk, hogy miként lehetne a két brandet közelíteni, összevonni.

- Az egyesülés bejelentésekor még azt mondták, hogy megmarad az önálló Extrémé Digital és eMAG márka. Akkor ezek szerint ebben változás történt?

- Nagyon más a két brand, az eMAG egy óriási online bevásárlóközpont, az Extrémé Digital pedig egy elektronikai és IT-fókuszú szakmárka, amelynek a vásárlóköreit inkább a városi, magasabban képzett férfiak adják. Az eMAG a vásárlók legszélesebb körét célozza meg és több a női vásárlója. Azt látjuk, hogy az Extrémé Digital előnyei megtarthatók úgy is,

ha betagozódik az eMAG alá. Tehát a kérdésre válaszolva, csak annyiban változott meg a tervünk, hogy az Extrémé Digital almárkává válhat, de nem szűnik meg.

- Tavalya két cég együttes nettó árbevétele nagyjából 80 milliárd forintot tett ki. Mi várható az idén?

- Meg fogja haladni a 100 milliárdot az árbevétel.

- Ebben a növekedésben mekkora szerepe van a koronavírus-járványnak?

- Igen jelentős, hiszen az Extrémé Digital esetén az idei évre egy számjegyű bővülést terveztünk, ehhez képest mostanáig 30 százalékkal nőttek a bevételeink. Az eMAG is megduplázta a várt növekedési ütemét az idén. Ez egyébként nem annak köszönhető, hogy új vásárlók jöttek volna be. A háttérben inkább az áll, hogy a járványhelyzet miatt azok, akik eddig ritkábban vásároltak az interneten, most rendszeres vevővé léptek elő. Emiatt az idén az online vásárlás két-három évet fejlődött. Ebben az évben a teljes kiskereskedelmi forgalmon belül az online részaránya elérheti a 10-12 százalékot, amit a járvány nélkül 2022-2023 táján értünk volna el.

- A pandémia második hulláma Magyarországon messze nem jár olyan korlátozásokkal, mint az első. (Az interjú közvetlenül a november 9-én bejelentett szigorítások előtt készült - szerk.) Ez önöknek most jó, vagy rossz?

- Van olyan terület, ahol jó és van, ahol rossz. Hibrid üzleti modellt alkalmazunk, tehát a webáruház mellett az Extrémé Digitalnak 17 offline boltja is van, de az eMAG esetén is a közelmúltban már a harmadik bemutatótermet nyitottuk meg. Az üzletek forgalmán azonnal érződött a lezárások hatása, viszont ez mára nyáron visszarendeződött, az emberek újra elkezdtek felkeresni az üzleteket. Sőt, mivel a fogyasztók költségei átrendeződtek, így például utazásra kevesebbet költöttek, ezért bizonyos termékcsoportoknál növekedést tapasztaltunk a boltokban. Ezek közé tartoznak a televíziók, számítástechnikai eszközök, illetve egyes konyhai gépek. Az online terén pedig tavasszal az látszódott, hogy ahol a magyarországinál szigorúbb lezárások voltak, ott az online még jelentősebbet nő. A korlátozások szigorítása tehát inkább az internetes eladásokra van hatással.

- Az idei Black Friday és a karácsony előtti időszak mennyire ígérkezik erősnek a korábbi esztendőhöz képest? Nem lehet, hogy tavasszal kiköltek az emberek, emiatt kevesebbet fognak költeni az év végén?

- A logika ezt diktálja, de ezt nem kiköltekzésnek, inkább felhalmozásnak mondanám. Nagyon sokan megvásárolták azokat az eszközöket, amiket máskülönben csak az év második felében szereztek volna be. Ez biztosan hatást gyakorol a karácsonyi szezonra a teljes piacot illetően, összességében kisebb lesz a forgalom, mint tavaly. Viszont a pandémiás helyzet miatt ezen belül az online vásárlások nagyobb szerephez jutnak. Tehát az internetes szereplők az idei karácsony előtti szezonban magasabb forgalmat érnek majd el, mint 2019 hasonló időszakában.

- Nyáron megnyitották az eMAG első boltját, azóta pedig további kettőt. Ebből lesz egy külön offline üzletlánc?

- Az eMAG egy online, újhullámos márka, és az Extrémé Digital példáján is azt láttuk, hogy az offline üzletek a márkaismertség növekedésében nagyon sokat tudnak segíteni középtávon. Ezért a stratégiailag fontos helyeken és városokban újabb boltnyitásokat tervezünk az eMAG esetében. Ennek a háttérben viszont nem annyira az offline piacon való térhódítás, hanem a márkaismertség növelése áll.

- Néhány éve saját futárszolgálatot hoztak létre, a nyáron pedig elkezdtek csomagautomatáik telepítését. Ezen a téren a céljuk az, hogy a külső szolgáltatókat teljesen kiváltsák?

- Az nem cél, hogy ezek a területek nálunk legyenek, emögött inkább a kiszolgálási színvonal javítása áll. Illetve a csomagautomatáknál egy olyan szolgáltatást vezetünk be,

amivel ki tudunk tűnni a versenytársak köréből. A futárszolgálat nagyon fontos kapcsolódási pont, hiszen akkor érintkezik a vásárló és az eladó, ezért nagyon lényeges, hogy ez milyen minőségben zajlik. Azért kellett fejlesztenünk ezen a vonalon, mert a logisztikai cégek nem álltak minden téren olyan színvonalon, mint amit mi elvártunk. Főképp a nagy csomagok, a háztartási gépek kiszállítására gondolok. A futárszolgálatok egyszerűen nem erre koncentrálnak, hanem inkább a kis méretű, könnyebben kézbesíthető küldeményekre. A csomagpont pedig egy olyan innováció, amiben a legnagyobb különbséget szeretnénk felmutatni a versenytársainkhoz képest. Ezeket az egységeket nagyon nagy számban telepítjük majd a következő időszakban. A cél az, hogy a vásárlók az otthonuktól kényelmes távolságban találjanak átvételi pontot.

- Jövő nyártól az Európai Unió kívülről rendelt, 22 euró érték alatti termékek adómentessége megszűnik. Ennek mekkora hatása lehet a piacra?

- A mostani egy nem fair helyzet, hiszen nehéz azzal versenyezni, hogy ezek az EU-n kívüli versenytársak sem áfát, sem vámot nem fizetnek. Szerintem ennek jelentős hatása lesz, és a költségek egy része visszakerül az uniós szereplőkhöz. Erre persze reagálni fognak a kínai webáruházak, és majd hozzák az árukészletüket az EU-ba, de az már egészségesebb versenyhelyzetet jelent, hogy ugyanazokat az adóterheket kell viselniük, mint nekünk.

- Mennyire változik meg a feladatköre a fúzió befejezése után?

- A céget irányító csapat változatlan marad. Az összeolvadás hazai lezárultát követően pedig igen jelentős további terveink vannak. Amint pályára állítottuk a társaságot Magyarországon, utána azok a régiós piacok következnek, ahol az Extrémé Digital már jelen van. Ezek a helyeken hasonló átalakítások jönnek, mint itthon, akár már a jövő év végétől kezdődően.

- Mire a legbüszkébb az elmúlt egy évből?

- Két dologra, az egyik az, hogy a fúzió alatt, amikor a két vállalatban a legnagyobb változások történtek, akkora kollégák lojalitásán és a csapatmunkán erősíteni tudtunk. A legtöbb dolgozónk része ennek az alakulásnak és mindenki nagy erőbedobással áll mellette. A kollégáimra vagyok tehát büszke. A másik a nagy idejű robbanásunk a csomagautomata-hálózatunkkal, amit egy tavaly év végi ötlet alapján a idén két hónap alatt megvalósítottunk, és november végéig már 80 helyen működnek ezek az érintésmentes eszközök.

- A jövő évvel kapcsolatban mennyire optimista?

- Hasonló a helyzet, mint amit a karácsonyi időszakban mondtam. Szerintem a teljes hazai kiskereskedelem terén visszaesés várható. Azonban ezen belül az online tortaszelet 2021-ben is jelentősen növekszik majd, tehát a magunk szempontjából optimista vagyok.

- Mi a víziója, hová jut ez a cég öt év múlva?

- Az, hogy öt éven belül nemcsak Magyarország, hanem a régi legnagyobb piacterévé válunk.

Heszler Róbert

[Eredeti](#)

(Marketing és Média, 2020. november 29., vasárnap, 30+31. oldal)

Ne szedjük be a kedvenc gyógyszereit!

Az állatgyógyászati készítmények emberi alkalmazása nem engedélyezett, és veszélyes is lehet.

BUDAPEST. Az utóbbi időben a hazai állatorvosoknál is megnövekedett a kereslet az ivermektint tartalmazó állatgyógyászati készítmények iránt, mivel elterjedt a hatóanyagról, hogy hatékony lehet a koronavírus kezelésében, olvasható a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal közleményében. A hivatal azonban óva inti a lakosságot attól, hogy beszedjék ezeket a gyógyszereket, hiszen ez nem engedélyezett.

Nem javallott

A házi kedvenceknek adott készítményeket kifejezetten állatoknak fejlesztették ki, és nincs rá semmilyen garancia, hogy nálunk is hasonló hatást váltanak ki.

Sőt: vannak olyan külsőlegesen alkalmazandó gyógyszerformák - például ráöntő vagy rácsepegtető oldatok -, amelyek segédanyagai különösen veszélyesek lehetnek, akár mérgezést is okozhatnak. Bár az ivermektint egyes külső és belső élősködők, illetve rosacea kezelésére a humán gyógyászatban is használják, a Nébih tájékoztatása szerint a hatóanyag jelenleg nem javallott a Covid-19 megelőzésére vagy gyógykezelésére.

Az ivermektin hatásmechanizmusának lényege, hogy a férgek és ízeltlábúak idegrendszerében gátolja az ingerületátvitelt, ami a célszervezetek bénulásához, majd pusztulásához vezet. Használatához azonban még az állatoknál is szakorvosi tudás szükséges, ugyanis egyes kutyafajták - például a collie, sheltie, óangol juhászkutya, ausztrál juhászkutya és németjuhász - egy esetleges génmutáció következtében érzékenyebben reagálhatnak erre a hatóanyagra, és a gyógyszer beadását követően súlyos idegrendszeri tünetek lehetnek.

KM

[Eredeti](#)

(Kelet Magyarország, 2020. november 30., hétfő, 8. oldal)

Megemelték a biztosítás díjait

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG. A biztosítók átlagosan 8,3 százalékos díjemelésről értesítették az érintett ügyfeleiket. Aki talált olcsóbb ajánlatot, és a váltás mellett döntött, átlagosan 5300 forintot takarít meg új szerződése révén - többek között ez derül ki a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás aktualitásaival foglalkozó összeállításunkból.

"Kötelező" nélkül a közutakon

Egy napjuk maradt az év végi évfordulós kötelező gépjármű-felelősségbiztosítással (kgfb) rendelkező autósoknak arra, hogy eldöntsék: elfogadják-e jelenlegi biztosítójuk ajánlatát a következő éves időszakra, vagy inkább szerződést váltanak? A Netrisk. hu online biztosításközvetítő portál adatai szerint a biztosítók átlagosan 8,3 százalékos díjemelésről értesítették érintett ügyfeleiket. Aki talált olcsóbb ajánlatot, és a váltás mellett döntött, átlagosan 5300 forintot takarít meg új szerződése révén, de azoknak az autósoknak az esetében, akik 2-3 éve nem ellenőrizték év végi díjaikat, nem ritka a 10 ezer forint feletti megtakarítás sem.

Erdemes tájékozódni

- A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően az érintett ügyfelek megkapták a biztosítótársaságaiktól a jövő év január elsejétől

alkalmazandó díjtarifákat. A mostani kampány a mintegy 5,3 millió kgfb-szerződésből még mindig több mint 1,1 milliót érint, közülük 636 ezer magántulajdonban lévő személygépkocsit - erősítette meg a Kelet-Magyarország érdeklődésére Lambert Gábor, a Magyar Biztosítók Szövetségének sajtószóvivője.

- A biztosítót váltóknak az aktuális szerződésüket legkésőbb december 1-jéig kell felmondaniuk a társaságuknál, majd mielőbb, legkésőbb december 31-éig meg kell kötniük új szerződésüket az új biztosítóval. Aki elégedett a társaságától kapott ajánlattal, annak nincs tennivalója.

Jobb belátásra kényszerülnek

A tizenkét piaci szereplő közül tizenegy biztosító új díjat alkalmaz a jövő év elejétől, miközben a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is sok, közel százféle kedvezményt lehet igénybe venni. Ezek mindegyike már kalkulálható a szövetség honlapján (mabisz.hu) megtalálható díjnavigátoron. A szövetség 2010 óta működteti a fogyasztóvédelmi eszközt, amely minden piaci szereplő valamennyi kedvezményét tartalmazza, és egyfajta etalon abban a tekintetben, hogy a biztosítók a díjkalkulációk helyességét tesztelik és jóváhagyják, illetve hogy az eszköz kizárólag fogyasztóvédelmi eszközként funkcionál, az üzleti érdekek nem játszanak szerepet a működtetésében.

Lambert Gábor kitért azokra is, akik nem rendelkeznek a kötelező felelősségbiztosítási fedezettel. Őket a 2021-re érvényes fedezetlenségi díjtáblázat jobb belátásra készítheti.

- A személygépjárműveknél - gépjármű-kategóriától függően - 560-1210 forintot kell fizetni azokra a napokra, amelyeken a gépjármű nem rendelkezett érvényes kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződéssel. Az autóbuszoknál a fedezetlenségi díj - a busz férőhelyszámától függően - 840-5210 forintot tesz ki, a tehergépkocsiknál pedig akár a 4260 forintot is elérheti naponta. A biztosítók a szerződéskötéskor kötelesek meggyőződni arról, hogy a szerződő eleget tett a korábbi biztosítási időszakokban fennálló díjfizetési kötelezettségének.

Nagy a kockázat

Az a tény, hogy a jármű hosszabb ideig nincs használatban, nem mentesít a törvény szerinti biztosítási kötelezettség alól. Azok, akik hosszabb ideig nem használják járművüket, és nem szeretnék erre az időszakra biztosítási díjat fizetni, a forgalomból - ideiglenes - kivonás lehetőségével élhetnek. Tavaly őszi adatok szerint a segédmotoros kerékpárok nélkül számított, akkor 5,2 millió magyarországi gépjármű közül több mint 89,5 ezer gépjármű nem rendelkezett érvényes kgfbszerződéssel. Ők nemcsak a fedezetlenségi díj megfizetését kockáztatják, ám ha balesetért felelősek, úgy az okozott, akár több millió forintos kárt is meg kell téríteniük.

Aki elégedett a társaságától kapott ajánlattal, annak nincs tennivalója

LAMBERT GÁBOR

Előny a netes befizetés

- Bővültek a partnerkedvezmények. Kedvezményt biztosít az e-kommunikáció választása, ha a gépjármű-tulajdonos a papíralapú kapcsolattartás helyett az e-mailen, interneten keresztüli kommunikációt részesíti előnyben. Több biztosítónál kedvezményt kapnak azok, akik a csekkes díjfizetés helyett a banki átutalás vagy csoportos beszedés lehetőségével élnek - mondta Lambert Gábor.

ARCHÍV FOTÓ: PUSZTAI SÁNDOR

A közút veszélyes üzem, minden apró részletre ügyelniük kell a kocsitulajdonosoknak

KM

KM

[Eredeti](#)

(Kelet Magyarország, 2020. november 30., hétfő, 1+2. oldal)

Tízből egyszer hamis árut veszünk

HA BEBIZONYOSODIK, HOGY HAMIS TERMÉKET VÁSÁROLT, FELJELENTÉSSEL ÉLHET A NAV VAGY A RENDŐRSÉG FELÉ

A lakosság 11 százaléka vásárolt az elmúlt egy évben hamis termékeket, derült ki a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület legfrissebb éves fogyasztói kutatásából. Márkás ruházatot vettek leggyakrabban, a válaszadók 14 százaléka vásárolt ilyen típusú árucikkeket.

GYŐR-MOSON-SOPRON

A Társadalmi Kutatási Intézet Zrt. és a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület közös fogyasztói kutatását 2009 óta minden évben elkészítik, hogy megismerjék a népesség véleményét a hamisításról, valamint a magyar lakosság ez irányú vásárlási szokásait. A Győr-Moson-Sopron megyei adatokkal kapcsolatban Nagy Attilát, a NAV Győr-Moson-Sopron Megyei Adó- és Vámigazgatóságának adóügyi főreferensét kérdeztük.

RUHA, TELEFON A SLÁGER

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal megyei munkatársai idén eddig mintegy négyezer darab és több mint kétezer pár hamis terméket foglaltak le a megyében. A pénzügyőrök legtöbbször kamionok rakterében találnak nagy mennyiségű, ezer darabot is meghaladó hamis terméket, de utcai árusoknál is foglaltak már le árut, igaz, ott jóval kevesebbet, tíz-húsz darabot. Ruházati termékekből fordult elő nagyobb mennyiségű áru egy helyen, a lefoglalt termékek mennyisége ezekben az esetekben meghaladta az ezer darabot.

- Rendkívül széles a paletta, a ruházati termékektől kezdve a cipőkön át rengeteg terméket lefoglaltak már. A legtöbbször felsőruházat, cipők, papucsok, övek, táskák, pénztárcák kerültek elő a rakterekből. Emellett sokszor találtunk parfümöket, karórákat, mobiltelefonokat és azok tartozékait - nyilatkozta Nagy Attila adóügyi főreferens. A hamis termékeken jellemzően semmilyen vásárlói tájékoztató nem található, illetve az azokon lévő információk valóságtartalma is megkérdőjelezhető. Nem lehet kétséget kizáróan megállapítani, hogy honnan érkezett az adott termék.

MEGSEMISÍTÉS ÉVENTE TÖBBSZÖR

Az elkobzott termékek mennyiségétől függően a NAV munkatársai akár évente több alkalommal is végeznek megsemmisítést. Jogszabály alapján kizárólag olyan termékeket lehet megsemmisíteni, melyek esetében az elkobzást elrendelő döntés véglegessé vált.

- A hatályos jogi szabályozás a hamis termékek közérdekű felhasználását nem teszi lehetővé, a törvény szerint az iparjogvédelmi jogokat sértő termékeket kötelező megsemmisíteni. Számtalan olyan hamisítvány van, melyről nem lehet eltávolítani a hamis jelzést, ilyen például a formatervezési oltalom alatt álló cipő, papucs vagy karóra, mobiltelefon is. A ruházati termékekről elmondható, hogy a hamisítványok gyenge minőségűek, a legtöbb esetben meg sem közelítik az eredeti termék minőségét. Ezekről a márkajelzés eltávolítása sérülés nélkül nehezen lenne megvalósítható - mondta Nagy Attila.

Ahhoz, hogy az ellenőrzést végző pénzügyőrök könnyen felismerjék a hamis termékeket, képzéseken vesznek részt. Emellett a legtöbb ismert márkának van magyarországi márkavédelemmel foglalkozó képviselője, jellemzően ügyvédi irodák, velük minden lefoglaláskor felveszik a kapcsolatot a pénzügyőrök, ezzel segítve munkájuk eredményességét.

A FOGYASZTÓVÉDELEM SEGÍTSÉG A MEGELŐZÉSBEN

A kutatásból kiderült, hogy a korábbi évekhez hasonlóan a hamis termékek megvásárlásának elsődleges motivációja az alacsony ár volt, de a hamis terméket vásárlók a hamisítványok minőségére is hangsúlyt fektetnek.

A fogyasztóvédelmi hatóság a hamis termékekkel kapcsolatban elsősorban a megelőzés terén kap szerepet. A hatóság feladata többek között a fogyasztói ismeretek bővítése.

- Minden esetben hangsúlyozzuk, hogy kellő odafigyeléssel, körültekintő vásárlással a legtöbb esetben ki lehet szűrni a hamis termékeket - mondta dr. Opra Zsófia, a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Osztályának vezetője.

Amennyiben bebizonyosodik, hogy hamis terméket vásárolt, feljelentéssel élhet a NAV, illetve a rendőrség felé. A NAV az iparjogvédelmi jogok megsértése miatt, míg a rendőrség csalás miatt fog nyomozni az ügyben. A termék eredetének beazonosítása érdekében érdemes felkeresni a termék hazai márkaképviselőjét is.

HOGYAN ISMERHETJÜK FEL A HAMIS TERMÉKET?

A feltűnően kedvező ár, ami "túl szép ahhoz, hogy igaz legyen", már rögtön gyanús lehet. Kézműves termékeket piacon, márkás termékeket inkább üzletben vásároljunk. Ügyeljünk az árulkodó jelekre: elmosódott feliratok, helyesírási hibák, nem megfelelően rögzített címkék, eredeti csomagolás hiánya. Ezek észlelésénél azonnal álljunk el a vásárlási szándéktól. Valamely szokásos tartozék, pl. magyar nyelvű használati és kezelési útmutató, jótállási jegy hiánya is gyanúra okot adó jel lehet.

Dr. Opra Zsófia elmondta: a hamis termék vásárlása hazánkban nem büntetendő, kizárólag azok gyártása, forgalmazása, értékesítése jár büntetőjogi, szabálysértési vagy egyéb következményekkel.

SIMON JUDIT

[Eredeti](#)

(Kisalföld, 2020. november 30., hétfő, 4. oldal)

Külföldön képviselik a vásárlói érdekeket

FOGYASZTÓVÉDELEM Mit tehetünk, ha egy német webshopból megrendelt, kifizetett termék nem érkezett meg? Ha egy szlovák üzletben vásárolt műszaki termék meghibásodott? Ha egy ír légitársaság elvesztette a poggyászt? Tizenöt évvel ezelőtt alakult meg az Európai Fogyasztói Központok Hálózata (ECC-Net), amely azóta már több mint egymillió hasonló, határon átnyúló ügyben járt el az európai fogyasztók érdekében.

A magyar vásárlók 2006 óta vehetik igénybe a jelenleg az Innovációs és Technológiai Minisztériumban (ITM) működő Európai Fogyasztói Központ (EFK) segítségét. Az EFK huszonkilenc európai ország vállalkozásaival, az uniós tagállamok mellett az Egyesült Királyság, Izland és Norvégia cégeivel szemben felmerülő problémák esetén kínál ingyenes panaszkezelési lehetőséget és idegen nyelvi támogatást.

A megkeresések kétharmada sikeresen rendeződik

A magyar EFK-hoz fordulók többsége az elektronikus kereskedelem, a légi közlekedés és a turizmus témakörében kér segítséget. A hazai központhoz tizennégy év alatt összesen tizenegyezer határon átnyúló panasz érkezett, ezekből közel hétezeret nyújtottak be magyar

fogyasztók külföldi vállalkozásokkal szemben. A megalapozott megkeresések mintegy kétharmada sikeresen rendeződik.

Keszthelyi Nikoletta, az ITM fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkára elmondta, a magyar és európai vásárlók a társközpontok közötti együttműködésnek és napi szintű kommunikációnak köszönhetően a hazai vonatkozású ügyekben összesen 310 millió forintot kaptak vissza az elmúlt közel másfél évtizedben.

Az Európai Fogyasztói Központ folyamatosan elérhető telefonon, e-mailen, az info@magyarefk.hu címen és a www.magyarefk.hu oldalon keresztül.

Czakó N.

[Eredeti](#)

(Új Néplap, 2020. november 30., hétfő, 5. oldal)

Éves konferencia

Magyarország mutathatja be az európai vírushelyzet fogyasztóvédelmi, a járványhoz kötődő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok visszaszorításának kihívásait a fogyasztóvédelmi hatóságok legnagyobb nemzetközi ernyőszervezetének éves konferenciáján - közölte a Gazdasági Versenyhivatal. Címkék: International Consumer Protection and Enforcement Network, európai Covid-19 munkacsoport, koronavírus-járvány, GVH, jogérvényesítés, digitális platformok, mesterséges intelligencia

[Eredeti](#)

(Katolikus Rádió, 2020. november 30., hétfő, 19 óra)

Vége a trükközésnek a jótállással

A kötelező jótállásra vonatkozó új szabályok azt szolgálják, hogy a vevő a lehető legkevesebb hátrányt szenvedje el elromlott terméke miatt. A jövő évtől alkalmazandó rendelkezések egyértelműsítik, hogy a szavatossági, jótállási igények érvényesítése nem köthető az eredeti csomagolás meglétéhez.

Visszatérő probléma volt mostanáig, hogy a termék az elhúzódó vagy többszöri javítás miatt futott ki a jótállási időből. 2021. január 1-jétől a jótállási idő meghosszabbodik azzal az idővel, amíg a vásárló a szervizelés miatt nem tudja használni készülékét. A javítási idő a jövőben tehát nem számít bele a jótállási időbe. Az csak azután folytatódik, hogy a vevőt értesítették a hiba kijavításáról, és a termék ismét működőképes.

Sokakat riasztott el a meghibásodott árucikk visszavételétől, hogy az eladó az eredeti csomagolást kérte a jótálláshoz. A jogszabályi követelménnyel alá nem támasztható elvárás gyakran a legnagyobb odafigyeléssel, gondossággal sem teljesíthető. Életszerűtlen igény, hogy egy hűtőgép hatalmas kartondobozát, a merevítő hungarocellt és a fóliát akár évekig a

lakásunkban tároljuk. A módosítás egyértelműen rögzíti, hogy a csomagolás megőrzése nem feltétele a szavatossági, jótállási igények érvényesítésének.

A vásárló az elromlott terméket az üzlet helyett a jótállási jegyen feltüntetett javítószolgálathoz is elviheti. A tapasztalatok szerint emiatt azonban a kereskedőnek gyakran tudomása sem volt arról, hogy a termék meghibásodott. A vevő érdeke az, hogy a forgalmazó és a szerviz között jó legyen az együttműködés, megfelelő a kommunikáció.

Az új szabályok szerint a javítást végző köteles tájékoztatni az eladót arról, hogy a termék javítható-e. Be kell számolnia a javítás várható idejéről, majd elkészültéről is, hiszen a kereskedő csak így tud megalapozott információt adni a vevőnek. A naprakész tájékoztatás jelentősége megnő azzal, hogy a jövő évtől előírt határidő szerint, ha 30 napon belül nem történik meg a javítás, a fogyasztó cserét kérhet, ha arra nincs mód, visszajár neki a vételár. Az új rendelkezések ennek megfelelően bővítik a fogyasztóvédelem hatáskörét, a hatóság ellenőrizni fogja a kereskedő és szerviz közötti információcserét is.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium a próbavásárlások eredményein és a vásárlói panaszokon alapuló szabálmódosításokkal védi a fogyasztók és a tisztességes vállalkozások érdekeit. A tárca november-decemberben több közleményben ismerteti a jótállás, szavatossághoz kapcsolódó, átfogó változtatásokat. A fentiekben részletezett új szabályokat a Fogyasztóvédelmi Portálon elérhető infografika összegzi. - Store Insider

[Eredeti](#)

(storeinsider.hu, 2020. november 30., hétfő)

Tévhitek és hamis izzók a határon

Vitányi Judit (műsorvezető): - Előkerültek a fenyők, már válogatnak a vásárlók. Holnaptól megkezdődik a decemberi örület, hiszen csak pár hét maradt karácsonyig. Fásy Ádámék is készülnek, az első adventi gyertya gyűjtása után náluk, amíg a népszerű előadóművész főz, felesége, Marika és lánya, Zsüliett a karácsonyfát fogják díszíteni. A fogyasztóvédelem szerint érdemes odafigyelni az izzók vásárlásánál, mert idén eddig már 60 ezer terméket fordított vissza a határon.

Szerkesztő: - Élő, vágott vagy mű. Normand, luc vagy ezüsfenyő. Minden évben hatalmas a karácsonyfa választék, és az árak is igen változóak. Nem csoda, ha az ember elbizonytalanodik, hogy melyiket is válassza. Talán kevesen tudják például, hogy a műfenyő nem is olyan környezetbarát megoldás vagy hogy december elején ugyanolyan friss fenyőt kapnak, mint az ünnepek előtti napokban. Ilyen és ehhez hasonló tévhiteket dönt le a Tények Plusz stábjá, hiszen kezdetét vette a karácsonyi készülődés. Tegnap meggyűjtotta az első adventi gyertyát Fásy Ádám és családja is. Nemcsak otthonukban, hanem az irodájukban is megemlékeznek a keresztény hagyományokról.

Fásy Ádám: - Mi tartjuk ezt a valláshoz kötött életformát, és itt hiszünk Istenben, és el is fogadjuk ezeket a megjelenéseket, mint ahogy itt az adventi koszorú is jelképezi. A lila gyertyák a bűnbánatnak a színét hozzák, a rózsaszín az öröm és akkor a harmadik héten nyilván az öröm gyertyáját gyűjtjük.

Szerkesztő: - A karácsonyfa feldíszítése a lányokra marad, azt mondja, a nőknek sokkal kifinomultabb az ízlésviláguk, és mindig harmonikus színekbe öltöztetik a fát.

Fásy Ádám: - Évek óta a Marikával közösen díszítettük a fát, de ma már hárman, illetve én már ki is mentem a fadíszítésből, általában nekem a főzés jut. És a finomabbnál finomabb falatokat rendel meg a család tőlem. Zsüliett meg a fadíszítés, az órá van az édesanyjával.

Szerkesztő: - A népszerű előadóművészek az élete része a főzés, azt mondja, imád főzni, mert közben kikapcsolódik. Ennek persze a családja is örül.

Fásy Ádám: - Amit mindig kérnek, az a töltöttkáposztának kell lenni, de természetesen a tőlem megszokott legfinomabb ételeknek az asztalon kell lenni. Mostanában azért szépen a sült hússok, stb., és kibővíve a menüsor. Szóval eszem-iszom, dínomdánom karácsonykor, hisz örömmünnepről van szó.

Szerkesztő: - A lányok pedig a sütemények nagymesterei - mondja Fásy Ádám. De most akkor kanyarodjunk vissza a fenyőfákhoz! Fásyék az élő földlabdás fenyőfára esküsznek, és a karácsony előtti utolsó napokban szerzik be. Sokan így tesznek, mert nincs máskor idejük, de a legtöbben azért, mert azt gondolják, olyankor frissebb fát kapnak. Ez azonban egy tévhit.

Boross Dávid (ügyvezető, Oázis Kertészet): - Van egy ilyen általános tévhit, hogy minél később vesszük a fát, annál frissebb lesz. Ez így nem igaz, hiszen a fákat a termelők november végéig kivágják és a kertészetekbe pedig december első hetében odakerülnek. Ugyanolyan frissességű fát veszünk akkor, ha december 20. után tesszük, csak kisebb lesz addigra a választék vélhetően, hiszen egyik kertészetben sincsen túl sok fenyő. Annyi van, amennyi elég lesz a szezonra.

Szerkesztő: - Az idei évben egyébként az emberek hamarabb kezdik beszerezni a karácsonyfákat a járvány miatt. Sokan az élő fenyőt szeretik. Hát más az illata, más az érzés, szeretjük, ami természetes." "Az élő jobban szeretem, de hát épp most néztem a testvéremmel, 17-20 ezer forint egy fenyőfa, egy ilyen kicsi. Jó, hogy azt mondjuk el lehet ültetni, de hát a kertje tele van ilyen fákkal." De még mindig a vágott fenyőket veszik a legtöbben, azok közül is a normandiai a kedvenc. "Igazából a normandiai fenyőt preferálnám, de kicsi a lakás, úgyhogy egy normál fenyőfát és abból is viszonylag kicsit szoktam hazavinni. " Ráadásul a normandiai fenyő már nem is olyan drága a lucfenyőhöz képest.

Boross Dávid: - Idén is úgy néz ki, hogy a normand fenyő lesz a sláger, ez most már egyre erősebben nyomja lefelé a lucfenyőt. Korábban az volt a trend, hogy a lucfenyő az ára miatt sokkal népszerűbb volt, hiszen ez volt a legolcsóbb választás. 3-4000 körül volt ugye a lucfenyő. Ma már kezdi utolérni az 5-6000 forintos normandnak árát, úgyhogy olyan kicsi a különbség a kettő között, hogy sokan a tökéletes karácsonyfát, a normand fenyőt választják.

Szerkesztő: - Sokan környezetvédelmi okokból a műfenyőt választják. A szakértő szerint ezeket azonban csak pár évig használják, majd újra lecserélik és kidobják. A fa mellett az sem mindegy, mivel díszítjük. A különböző színekben villogó égősorok alapjai a karácsonyfa dekorálásának, azonban nem árt vigyázni velük. Az ünnep akár tragédiával is végződhet, ha egy rosszabb minőségű fényfűzért választunk.

Keszthelyi Nikoletta (fogyasztóvédelemért felelős államtitkár): - Jellemzően az égési sérülés és az áramütés veszély az, ami súlyos kockázatú termék. Ugye ezeket vizsgálja a laboratórium is. Jellemző, nagyon fontos, hogy már a vásárlás során tudatosak legyenek a fogyasztók, nézzék meg azt, hogy van-e hozzá használati útmutató, ezekhez az égősorokhoz. Általában azt szoktuk javasolni, hogy ne kültéri árusoktól vásárolják ezeket az égősorokat, hanem szakemberektől, szakáruházaktól.

Szerkesztő: - A fogyasztóvédelmi hatóság minden évben szigorúan ellenőrzi a karácsonyi égősorokat. Idén már több mint 60 ezer terméket fordítottak vissza a határon, mert nem voltak megfelelőek. De a már boltokban lévő izzósorokat is ellenőrzik, jelenleg 47 van bevizsgálás alatt.

Keszthelyi Nikoletta: - Ha például nagyon vékony a vezeték, tehát cérnavékony a vezeték, az már eleve szinte biztos, hogy áramütésveszélyes és kockázatos vagy ha a csatlakozó dugó nagyon vékony, az is általában áramütésveszélyes szokott lenni, és ugye a fényfüzéreknél van a villogó egységük, amin ugye be kell állítani a fényfüzerek villogóját. Jellemzően ezzel egyébként a gyerekek szoktak játszani, tehát ezért is nagyon fontos, hogy azok rendben legyenek.

Szerkesztő: - Sokszor azonban kiállnak ebből éles darabok, amelyek felsértik a vezetékeket. A karácsonyi készülődés tehát idén is kezdetét vette, legyen szó élő vagy műfenyőről, villogó égősorokról vagy adventi gyertyagyújtásról, mindenki valahogyan elkezd az ünnepre hangolódást.

Eredeti

(TV2 - Tények, 2020. november 30., hétfő, 19 óra)

A Nébih nem kutatóintézet, de van kutatási tevékenysége

Az uniós kutatási, fejlesztési és innovációs (KFI) tevékenységeket támogató Horizont 2020 programja ez év végén befejeződik, ám 2021-től ugyanez a program Horizont Europe néven folytatódik tovább a következő EU-s költségvetési ciklusban: mindennek alapján a hazai, agrár- és élelmiszeripari vonatkozású KFI eredményeit - saját szakterületén - a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) Kockázat-megelőzési és Oktatási Osztályának vezetője, az Állatorvostudományi Egyetem és a Szent István Egyetem (SZIE) címzetes egyetemi tanára értékelte.

Kasza Gyula - a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) honlapján közzétett összefoglalóban - elmondta: jellemzően saját és(/vagy) uniós forrásból megvalósuló programokon dolgoznak. Az saját szakterületén ilyen például az Európai Unió LIFE programjának pénzügyi hozzájárulásával megvalósult "Maradék nélkül" elnevezésű, az élelmiszer-pazarlás megelőzését célzó projekt. Ebben fontos volt KFI-elemeket is megjelölni, mivel e probléma mérési módszertana annyira új, hogy a témában egyszerűen nem rendelkeztek megbízható adatokkal, amire a projekt tudott volna támaszkodni. Másik ilyen az "Ételt csak okosan!" című projekt, amelynek fontos célkitűzése: a fogyasztók széles körű szemléletformálása, a tudatos vásárlástól a biztonságos ételkészítésig. Ehhez a projekthez szintén biztosít uniós forrást a Horizont 2020 keretprogramján keresztül az EU. A három éve, 2017-ben májusában létrejött SafeConsumE elnevezésű kutatási együttműködés fő célkitűzése, hogy mérhető javulást érjen el az élelmiszer-eredetű megbetegedések visszaszótításában. A harminckét intézmény együttműködésével zajló munkát a norvég Nofima kutatóintézet koordinálja, Magyarországot a Nébih mellett a SZIE Élelmiszertudományi Kara és az Állatorvostudományi Egyetem képviseli a konzorciumban. Az ebben való részvétel komoly tapasztalatokat hozott Nébih-nek, hiszen nagyon sok részterületen közvetlenül is tudta támogatni a hivatal alaptevékenységét.

A korábban végezett munka elismeréseként pedig a hatósági kockázatkommunikációs munkacsoport vezetését bízták a magyar élelmiszerlánc-biztonsági hatóságra, ami azt mutatja, hogy e téren a Nébih tevékenysége az európai élvonalba tartozik. Mindemelllett a Nébih Kockázat-megelőzési és Oktatási Osztálya - az intézményen belüli átalakulások miatt - megörökölte a kutatás-fejlesztéssel (K+F) kapcsolatos feladatok közül az ICRAD - azaz a

Fertőző Állatbetegségek Kutatásának Nemzetközi Összehangolásával foglalkozó - pályázati konstrukció kezelését is. Ennek a nemzeti koordinátora az osztály - jegyzi meg a szakember - , a Nébih ugyanis finanszírozóként is bekapcsolódott a programba. Fontos kitérni arra is, hogy a Nébih az élelmiszerlánc területén nagyon jelentős és erős laboratóriumi kapacitással rendelkezik. Az itt dolgozó munkatársakat nemzetközileg is jegyzik, elismerik, így rajtuk keresztül a hivatal rendszeresen meghívják különböző pályázatok résztvevőjének vagy "érintettnek", más szóval stakeholdernek.

A hivatal nem kutatóintézet - szögezi le Kasza Gyula -, de van kutatási tevékenysége, mivel lépést kell tartani más élelmiszerlánc-szereplőkkel: a tisztességesekkel és még inkább azokkal, akik tisztességtelen eszközöket is bevetnek sikerük érdekében. A Nébih munkatársai számára természetesen nem kötelező a PhD - azaz a doktori cím, tudományos fokozat megszerzése - vagy a szakcikk megjelentetése, de természetesen mindenkinek feladata, hogy korszerű tudása legyen, és ezt folyamatosan fejlessze azt. Ez nem megy másként csak úgy, ha a Nébih együttműködik a hazai és a külföldi vezető tudományos intézményekkel. Mindehhez a legjobb eszköz, ha velük közös kutatási projekteket tudnak indítani a külföldi tudományos műhelyek.

Ezeket a szakembereket talán nem is lehetne megfizetni, így viszont együtt dolgozhatnak a Nébih munkatársaival. A korábban említett pályázatoknál bizonyítani kellett, hogy a Nébih-re osztott szerepkört kompetens módon töltik be a hivatal munkatársai. Ma már ugyanis nem olyan érdekes, hogy minél több országból legyenek képviselők a projektekben, sokkal fontosabb inkább az, hogy a partnerek megfelelő felkészültséggel, professzionális hozzáállással, referenciákkal és szakmai kapcsolatokkal rendelkezzenek.

A "Maradék nélkül" elnevezésű Nébih pályázat például egy jó referencia. Olyan szintre fejlődött, hogy ma már ez Magyarország nemzeti élelmiszerhulladék-megelőzési programja, és az Európai Bizottság felkérésére a Nébih többi tagállam képviselői előtt mutathatta be jó modellként, jó gyakorlatként. Szintén a program hatására Magyarországot választották az Európai Unió Élelmiszerhulladék-platform konferenciájának helyszínéül is, amelyet két uniós biztos nyitott meg, ami szinte példa nélküli esemény volt.

A Nébih osztályvezetője külön is kitér az ICRAD tevékenységére, és elmondja: a Fertőző Állatbetegségek Kutatásának Nemzetközi Összehangolásával foglalkozó csoport az állati, elsősorban fertőző betegségek kutatását célzó projektek koordinációját végzi. A kutatási célterületeket az aktuális, kiemelt jelentőségű kihívások befolyásolják, mint jelenleg például a madárinfluenza és az afrikai sertéspestis (ASP). A pályázati forrásokat a tagállamok adják össze, amit az EU még szerény mértékben kiegészít. A finanszírozó intézmények konzorciumot alkotnak, amely megfogalmazza a pályázati feltételeket, menedzseli a pályázati folyamatot, majd felügyeli a projektek szakmai és pénzügyi teljesülését. Sokan úgy tartják, hogy az ICRAD voltaképpen ugródeszka, mert az ICRAD nyertesek utána általában eredményesen indulnak a nagyobb költségvetésű uniós pályázatokon is. Nébih is ezzel a céllal vágott bele ebben a munkába, szeretne ugyanis minél több hazai kutatót helyzetbe hozni a most induló Horizont Europe nyújtotta lehetőségeinek kihasználásával.

A Nébih jelentős segítséget kapott az Agrárminisztériumtól és a NAK-tól egyaránt a kutatás-fejlesztés területén - emelte ki Kasza Gyula, hozzátéve: a két intézmény munkatársai ugyanis komoly érdekérvényesítő képességgel rendelkeznek az EU-ban, hiszen számos szakértői hálózatnak megbecsült tagjai. Ezek a szakértők tapasztalataim szerint - mondja a Nébih osztályvezetője - hivatásuknak tekintik, hogy a hazai potenciális pályázók érdekeit képviseljék. Ezért a Nébih rendszeresen kap tőlük olyan kérdéseket, hogy most mik a legfontosabb célkitűzések, milyen területtel szeretne foglalkozni a hivatal. Ez felbecsülhetetlen értékű segítség, mert a Nébih-nek nincs állandó képviselője azokban a testületekben, amelyekben a minisztériumi és az agrárkamrai szakértők jelen vannak, így

nagyon sokra értékeljük ezt a lehetőséget. Mindemellett rendezvényeket, tréningeket is tartanak, amelyeknek ugyancsak haszonélvezői a Nébih munkatársai.

"Elégedett vagyok a jelenlegi helyzettel - mutat rá a címzetes egyetemi tanár -, de még jobb lenne, ha tovább gyarapíthatnánk a tudásunkat, tapasztalatainkat. Szeretnénk még több pályázati lehetőségről vagy konkrét konzorciumokról, formálódó konkrét projektekről tudni. Sokszor van úgy, hogy értesülünk egy lehetőségről, tudjuk is, hogy mit szeretnénk, de nem találjuk meg azt a partnert, amelyik esélyes konzorciumvezető tudna lenni. Persze mi is elkezdhetnénk konzorciumvezetőként csapatot gyűjteni, de ehhez nem minden esetben lenne meg a megfelelő erőforrásunk házon belül" - fogalmaz a szakember.

Hozzá fűzi még: "ráadásul sokszor az a benyomásom, hogy a neves nyugat-európai intézményeknek nagyobb esélyük van nyerni konzorciumvezetőként egy adott pályázaton, így hasznosabb inkább társulni hozzájuk. Ugyanakkor bízom benne, hogy rövidesen eljön az idő, amikor a Nébih is elindulhat konzorciumvezetőként valamely pályázaton". -

[Eredeti](#)

(agronaplo.hu, 2020. november 30., hétfő)

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) közölte, hogy a Nestlé kadmiumszennyezés miatt visszahívta a forgalomból egyik termékét, a Sinlac rizs- és szentjánoskenyérmag-alapú pépet. A Nébih honlapján tegnap közzétett tájékoztatás szerint a 650 grammos kiszerezésű termék tételszáma 02850291R, minőségmegőrzési ideje 30.11.2021. (ZD)

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2020. december 01., kedd, 10. oldal)

Kétszer fizettetnék ki a hóláncot?

Az olvasónkkal szemben támasztott követelés alaptalannak tekinthető

VESZPRÉM Lapunk olvasója érdekes, de nem egyedi problémával fordult szerkesztőségünkhöz, ami az egyre népszerűbb webáruházak vásárlások és futárszolgálatos kézbesítések idején több tanulsággal is szolgál.

"Több mint egy éve vásároltam egy téligumi-garnitúrát és egy hóláncot, meg is érkeztek utánvéttel, egy nap különbséggel. Mindkét küldeményt kifizettem a futárnak. Csaknem fél év elteltével levelekkel kezdett bombázni a cég, hogy a futárcég jelzése alapján én a hóláncot nem fizettem ki. Többször jeleztem nekik, hogy számoljanak el a futárral, mert az utánvétes vásárlás jellemzője, hogy a szállító addig nem szolgáltat ki árut, amíg nincs kifizetve.

Észrevételeimre nem is reagáltak, hanem a vélt tartozásom átadták egy behajtó cégnek, amely a megadott elérhetőségen nem érhető el" - osztotta meg problémáját lapunkkal olvasónk.

A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Irodának is az az álláspontja, hogy miután a termék forgalmazója átadta a küldeményt a futárszolgáltatnak, a kézbesítés és a vételár intézésének, továbbításának felelőssége a szállító céget terheli. Ezért szakértőink szerint az olvasónkkal szemben támasztott követelés alaptalannak tekinthető. Arra is felhívták a figyelmet, hogy gyakran tévesztik össze a behajtókat és a követeléskezelőket a végrehajtókkal. A behajtónak és a követeléskezelőnek ugyanis nincs jogköre arra, hogy inkasszót tegyen a bankszámlára, esetleg lefoglaljon vagyontárgyakat, vagy ezzel fenyegetőzzön. A hatályos jogszabályi rendelkezések alapján kizárólag a névjegyzékben szereplő végrehajtók jogosultak a lejárt követelések állami kényszer útján történő érvényesítésére, és csakis meghatározott végrehajtható okirat alapján, amely közjegyző által kibocsátott, ellentmondással nem érintett fizetési felszólítás vagy jogerős bírósági ítélet alapján állítható ki. A behajtók és a követeléskezelők tehát csak fizetési felszólításokat küldenek és fenyegetőznek a hivatalos eljárás megindításával, de mindaddig, amíg arra nem kerül sor, jogilag nem tudják kikényszeríteni követelésüket. Ha mégis bírósági, közjegyzői útra terelnék a lapunkhoz forduló panaszos ügyét, annak során vitathatja a vállalkozás állításait, előadhatja és alátámaszthatja saját álláspontját.

Fizetés nélkül a szállító nem adja át a megrendelt utánvétes árut

Olvasóink fogyasztóvédelmi kérdéseiket más témákban is elküldhetik szerkesztőségünknek. A szakértői válaszok lapunkban jelennek meg.

Előfordulhat olyan helyzet, hogy a téligumira még hóláncot kell felszerelni

RZ

[Eredeti](#)

(Napló, 2020. december 01., kedd, 12. oldal)

Mielőtt rendelünk, nézzünk utána a webshopnak!

A HATÓSÁG GYŰJTI A MEGBÍZHATATLAN ONLINE ÁRUHÁZAK NEVÉT

A Black Friday és a karácsony időszakában, illetve a járvány miatt mostanában sokan rendelnek online, a sok jogszerűen működő webbolt között azonban akadhat kevésbé megbízható is.

Alapszabály, hogy lehetőleg hazai webshopból vásároljunk. Olyanból, amelyiknek jól látható helyen fel vannak tüntetve az elérhetőségei, található az oldalon magyar nyelvű ÁSZF és lehetőleg vásárlói vélemények is. Ezen túl, ha még mindig bizonytalanok vagyunk, ellenőrizzük le a fogyasztóvédelem honlapján is a céget.

LISTÁZZÁK A JOGSÉRTŐ WEBÁRUHÁZAKAT

A fogyasztóvédelmi hatóság nemcsak ellenőrzi, hanem bizonyos esetekben nyilvánosságra is hozza a nem jogszerűen működő boltok és webáruházak nevét. Mindez megtekinthető a jogsertowebaruhazak.kormany.hu honlapon. Jelenleg 528 web áruház van a súlyosan vétők listáján. Itt az a szabály, hogy amelyik webáruház súlyosan hibázik, azt két évig szerepeltetik a listán - hívja fel a figyelmet a blokk.hu.

MILYEN HIBÁK MIATT KERÜLNEK FEL IDE AZ ÜZLETEK?

Elérhetőséggel kapcsolatos tájékoztatási hiányosság miatt, például a webáruház elérhetetlen vagy nem válaszol, a vállalkozás neve vagy címe nincs feltüntetve a honlapon. Ezen kívül szállítással, elállással és jótállással kapcsolatos problémák és csodát ígérő termékek árusítása miatt.

ITT MINDENKÉPP NÉZZÜNK KÖRÜL, HA GYANAKSZUNK

Ha gyanús egy webáruház honlapja, név szerint is lehet keresni ezen az oldalon, ezért ha bizonytalanok vagyunk egy webshoppal kapcsolatban, először itt érdemes megnézni, hogy szerepel-e a listán. A másik jó tanács, hogy a közösségi oldalakon is érdemes utánanézni az adott boltnak, sokan ugyanis ezeken a felületeken fejtik ki a véleményüket, osztják meg tapasztalataikat.

SAJNOS AZ UNIÓS WEBSHOPOK KÉTHARMADA IS SZABÁLYTALANUL MŰKÖDIK

Az Európai Bizottság jelentése szerint az online vásárlásokat kínáló honlapok nagy része nem felel meg a fogyasztóvédelmi előírásoknak és nem tájékoztatja megfelelően a vásárlókat a jogaikról. Szerencsére az EU-n belüli vitás ügyeket is lehet már online intézni. A digitális, online fogyasztóvédelmi vitarendezésért a békéltetőtestületek felelnek és az ec.europa.eu/odr honlapon zajlik.

ELMARASZTALT WEBÁRUHÁZ ÖSSZESEN 528

ELÉRHETŐSÉG MIATT ELMARASZTALT 411

SZÁLLÍTÁS, ELÁLLÁS, JÓTÁLLÁS MIATT ELMARASZTALT 396

CSODÁT ÍGÉRŐ TERMÉK MIATT ELMARASZTALT 27

MEGBÍRSÁGOLT WEBSHOP 23

FORRÁS: jogsertowebaruhazak.kormany.hu, 2020. 11. 25.

[Eredeti](#)

(Ripost, 2020. december 01., kedd, 18. oldal)

Fogyasztóvédelem a járvány idején

A fogyasztóvédelmi hatóságok legnagyobb nemzetközi ernyőszervezetének éves konferenciáján a GVH képviseli a világszervezet európai koronavírus-munkacsoportját.

Tegnap vette kezdetét a 64 ország fogyasztóvédelmi hatóságait tömörítő ICPEN (International Consumer Protection and Enforcement Network) éves konferenciája, melyet Kanada versenyhatóságának elnöklésével bonyolítanak le. A három napos konferencia során hazánk az európai vírushelyzet fogyasztóvédelmi kihívásait fogja bemutatni a világszervezet ülésén. A fogyasztóvédelmi és versenyhatóságok képviselői megvitatják a jogterület aktuális kérdéseit: többek között a koronavírus-járvány alatti jogérvényesítés, a digitális platformok vagy a mesterséges intelligencia témakörét. A világszervezet európai Covid-19 munkacsoportja a magyar versenyhivatal képviselőjét jelölte ki arra, hogy ismertesse a kontinens tapasztalatait a konferencián. Az ülésen így hazánk mutathatja be Európa kihívásait a koronavírus-járványhoz kötődő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok visszaszorításában. A GVH hatósági tapasztalatai alapján ugyanis egyes, elsősorban a fogyasztók vírustól való félelmére alapozó jogsértő kereskedői módszerek jelentősen megszaporodtak a járványhelyzetben. A Gazdasági Versenyhivatal nem csak a nemzetközi szerv koronavírus-munkacsoportjában vállalt szerepet: részt vett emellett a megtévesztően

"környezetbarátként" megjelenített reklámállításokkal, a digitális platformokkal, valamint a digitális gazdaság jogérvényesítési lehetőségeivel foglalkozó kollégiumok munkájában. A GVH korábban közreműködött az Európai Bizottság által koordinált, járvánnyal kapcsolatos közös európai fogyasztóvédelmi fellépésben is, melynek eredményeként több millió megtévesztő hirdetés tűnt el az online térből. A Gazdasági Versenyhivatal elmúlt három évtizedében kivívott nemzetközi szakmai elismertségét jelzi, hogy a világ versenyhatóságait tömörítő Nemzetközi Versenyhálózat (ICN) éves konferenciájának 2021-ben hazánk adhat otthont. A GVH a 3 napos világkongresszusra 139 országból 500 hatósági vezetőt és versenyjogi szakembert vár Budapestre. A tervek szerint további 2000-en követik élőben interneten az eseményt a világ minden tájáról. Az esemény bemutató kisfilmje a Hivatal weboldalán tekinthető meg. - Gerse Márton

[Eredeti](#)

(jogaszvilag.hu, 2020. december 01., kedd)

Szankcionálható a kettős minőség

Akár félmilliárd forintra is bírságozhatók a magyar vásárlóknak rosszabb terméket kínáló multinacionális vállalatok

Nem engedhető meg, hogy a magyar vásárlókhoz bárki is másodrendűként viszonyuljon - mondta tegnap Palkovics László miniszter, azt követően, hogy az Országgyűlés elfogadta a fogyasztóvédelmi törvény módosítását, ami a fogyasztókat megtévesztő, megkülönböztető gyakorlatnak vet véget.

Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatként lesz szankcionálható a kettős minőség 2022 májusától, miután az Országgyűlés tegnap ellenszavazat nélkül elfogadta a fogyasztóvédelmi törvény módosítását. Mint azt az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) ezzel kapcsolatban tegnap közölte, a tárca által javasolt változtatás véget vet a fogyasztókat megtévesztő, megkülönböztető gyakorlatnak.

A megkezdett laboratóriumi vizsgálatok megerősítették, hogy a Magyarországon kapható tisztító- és tisztálkodószerek némelyike kevesebb hatóanyagot tartalmaz a Nyugat-Európában azonos márkanéven és csomagolásban kínált termékénél.

Palkovics László innovációs és technológiai miniszter kiemelte: nem engedhető meg, hogy a magyar vásárlókat bárki is másodrendűként kezelje, a hazai fogyasztók hátrányos megkülönböztetése elfogadhatatlan, egyazon terméknek egyforma minőségűnek kell lennie, függetlenül attól, hogy Budapesten, Bécsben vagy Berlinben árusítják. Elmondta, hogy az első lépéseket Magyarország tette meg az Európai Unióban megvásárolható termékek kettős minőségének felszámolásáért 2017-ben.

A kezdeményezésből mára uniós irányelv lett, amelyet az elsők között, egy évvel az átültetési határidő előtt építettünk be a nemzeti szabályozásba - tette hozzá.

Bodó Sándor, az ITM foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkára elmondta, hogy a tisztességes vállalkozások versenyhátránya megszűnhet, hiszen a költségvetés és a munkavállalók kárára ügyeskedők elvesztik a bejelentés nélküli foglalkoztatásból származó előnyöket. Bejelentette azt is, hogy a kormány a munkát keresők és a vállalkozások közötti kapcsolatok erősítése érdekében tegnap elindította a KarrierM.hu oldalt, ami egy ingye nes állásskereső portál.

Palkovics László: Egyazon terméknek egyforma minőségűnek kell lennie Budapesten, Bécsben vagy Berlinben Fotó: Bodnár Patrícia

Módosította tegnap az Országgyűlés a kereskedelmi törvényt a kisebb italgyártók érdekében. A törvény szerint sör, üdítő- és gyümölcsital, gyümölcslé és gyümölcsnektár, valamint ásványvíz és szikvíz értékesítésekor nem tehető olyan jognyilatkozat, miszerint az érintett termékek esetében a vendéglátó egység összes beszerzésének több mint nyolcvan százaléka ugyanazon gyártótól származik.

Egyszerűsített a közbeszerzési szabályokon a parlament, csökkentve az adminisztratív terheket, különösen a kis- és közepes vállalkozások számára. A közbeszerzési eljárásban nem lesz szükség nyilatkozat benyújtására a szerződéses biztosítékok jövőbeli rendelkezésre bocsátásáról.

Megbírásgolhatják a közúti ellenőrzés során nem együttműködő járművezetőket. A jövőben a hatóságok a közúti ellenőrzésekkor hatékonyabban léphetnek fel és bírság megfizetésére kötelezhetik a nem együttműködő, az ellenőrzést akadályozó járművezetőket.

Az Országgyűlés elfogadta a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) jövő évi költségvetését. Az NMHH 40,7 milliárd forinttal gazdálkodhat jövőre, míg a hatóság Médiatanácsa 641 millió forinttal.

Új szolgálati jogviszony jön létre a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) dolgozóinak. A törvény megkülönbözteti a 18 ezer fős NAV teljes állományát a közszféra egyéb állományától, új jogszabályt alkotva rájuk. (PGI)

Jáger Laura

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2020. december 02., szerda, 10. oldal)

Tudatos online vásárlás

A november az egész világon az online pénzköltés hónapja - minden cég ekkorra időzíti legjelentősebb akcióit, legvonzóbb leárazásait. Ma az online vásárlási folyamat többnyire már letisztult és egyszerű, de néhány dologra azért nem árt odafigyelni.

Hosszas keresgélés után végre megtaláltuk a tökéletes terméket egy weboldalon, azt egy kattintással beraktuk a kosárba, megadtuk a címünket, kifizettük a szállítási díjjal terhelt árat, majd pár nap múlva már vidáman bontogatjuk a postás vagy a futár által kézbesített csomagot. Ez az idilli forgatókönyv még az online pénzköltés és a bankkártyahasználat éllóvasának a legnagyobb túlzással sem nevezhető Magyarországon is egyre gyakoribb - a 2019-es statisztikák szerint a webes vásárlások a teljes forgalom 6 százalékát tették ki. (Csak az összehasonlítás érdekében: ez az arány Németországban és Japánban 9, Amerikában 16, Kínában pedig 25 százalék körül van.) Azt sem lehet persze elhallgatni, hogy ez a folyamat nem mindig zajlik ennyire utópisztikus módon - akár hazai weboldalon, akár egy távoli ország online boltjában vásárolnánk, az eltűnő csomagok, az átverésre játszó weboldalak, a barátságatlan ügyfélszolgálatok, a hibás termékek és persze a vám és az áfa fenyegető rémpárosa is létező jelenségek.

Józan ész és óvatosság

Minden egyes vásárlás körülményeire tökéletesen illeszkedő, egyértelműen és egyszerűen követhető alapszabályt nem lehet mondani, de az online pénzköltés alkalmával is a józan ész

és a (paranoiába nem hajló) óvatosság a két legjobb tanácsadó. Ahogy az ember egy piacon sem vásárolna egy, csak a hátlapján mutogatott, kétes eredetű televíziót, úgy az online piactéren is érdemes legalább minimális előválogatást megtenni.

Az első lépés tehát az, hogy kiválasztjuk a boltot, ahonnan rendelni fogunk. Sok termék - például elektronikai cikkek - esetén az áraggregátor oldalak hathatós segítséget nyújtanak ehhez. Idehaza az Árgép és az Árukereső a legnagyobb, a legtöbb terméket és boltot tartalmazó az ilyen oldalak közül, de minden országban vannak hasonlóak. Egy évvel korábbi cikkünk éppen ezeket vette szemügyre, és tapasztalatunk azóta sem változott: szinte véletlenszerű, hogy egy adott termék itthon, Ausztriában vagy Romániában a legolcsóbb. Az EU-s törvények értelmében jogaink minden, uniós országból történő vásárláskor ugyanazok, és idén már az áraknak és a kínálatnak is azonosaknak kell lenniük a rendelési helytől függetlenül. Németországban a preis.de és az idealo.de, Ausztriában a geizhals.at, Szlovákiában a heureka.sk, Romániában pedig a compari.ro nyújtja ugyanezt a szolgáltatást, vásárlás előtt nem árt ezeket is átfutni - még a magasabb szállítási költségek ellenére is lehet jó fogásokat találni.

Persze ezek az oldalak nem szimplán a legjobb ár megkeresésében segítenek, de az értékelések alapján kiszűrhetjük a megbízhatatlan boltokat is. A 95 százalékosnál gyengébb pozitív értékelésű üzleteket javallott elkerülni - és ez az alapszabály vonatkozik az eBaytól a kínai óriáspiacokig lényegében minden online üzletre. Ha nagyon óvatosak akarunk lenni, a többenél nagyságrendekkel kevesebb értékeléssel rendelkező boltokat is kihagyhatjuk, bár ez amúgy nem feltétlenül irányadó - mindig vannak új próbálkozók a piacon.

Igen sok termék van azonban (például ruhák, élelmiszerek, könyvek), amelyek böngészésekor nem számíthatunk ilyen hasznos oldalakra, magunknak kell elvégeznünk az ellenőrzést. A jól ismert nevek általában a jogilag rendezett működésre és egy elfogadható szinten levő vevőszolgálatra is garanciát jelentenek, ami sokszor bőven megéri azt a pár száz vagy néhány ezer forintot, amivel ezeken talán drágább a keresett termék. A kifejezetten igénytelen weboldalak, a hiányzó vevőszolgálati vagy a garanciális szolgáltatásokkal kapcsolatos menüpontok, a láthatóan Google-fordítóval készült magyar felület mind-mind számítsanak elrettentő figyelmeztetésnek!

Nyílt és rejtett költségek

A termék ára nem az egyetlen kiadásunk, hiszen a fizikai termékek jelentős részénél legalábbis szállítási költség biztosan drágítja a rendelést. (Vannak olyan üzletek, amelyek ezt beépítik az árba, így mindenre "ingyenes" szállítást tudnak kínálni - ilyen például a Book Depository nevű hatalmas online könyvesbolt.) A legtöbb üzlet többféle szállítási lehetőséget kínál: a külföldiekénél ezek a szállítási időben és a nyomon követhetőségben - no meg ezek alapján árban - térnek el, a hazaiak pedig ezenfelül az átvételi módban kínálhatnak eltérő lehetőségeket. Ilyen lehet a bolti személyes átvétel, illetve a különféle átvételi pontokba szállítás.

Talán nem is kellene leírni, hogy a sürgős szállítás igen komoly extra költségekkel jár: az amerikai Amazontól egy Magyarországra 18-32 munkanapon belül vállalt kézbesítés ára 2500 forint, a garantáltan hat napon belül megérkező csomagé pedig ötször ennyi. Egy másik fontos szempont a nyomon követhetőség, a tracking - ez lényegében egyfajta biztosítást jelent, mert az ilyen csomagok eltűnése érdeklődést von maga után a feladó részéről. Bár semmiképp sem állítható, hogy e nélkül garantáltan lába kél a rendelt terméknek, egy nagyobb összegű megrendelés alkalmával megéri kifizetni azt a plusz egy-két ezer forintot erre. A nyomon követhető küldeményekhez egy-egy hosszú kód jár, amelyet egy weboldalon vagy mobilos alkalmazásban lehet beírni. Ma már elérhetőek egységesített appok is, amelyek több posta- vagy futárszolgálat kódjait képesek olvasni; az iOS-en és Androidon is elérhető Parcels például eddig mindent tudott kezelni, bármelyik földrésről is küldték a csomagot.

Az utólagos költségek közül bizonyos értéken felül az áfa, illetve olykor a vám is terheli szegény csomagunkat. Ez természetesen csak az Európai Unió kívüli rendelkezésekre vonatkozik: ha EU-tagországból rendelünk, ezekkel nem kell számolni. Legyen szó azonban amerikai, japán, netán kínai eladótól érkező csomagról, az általános szabályok érvényesek: 22 euró értékig nincs külön teher a rendelt árun, efelett azonban már 27 százalék áfát kell fizetni. A következő értékhatár a 150 euró, az ezt meghaladó összegű rendelések után ugyanis még vámot is kiszabhat a NAV, mégpedig a megrendelt termék típusától, pontos vámtarifa-besorolásától függően. A vám mértéke 0 és 12 százalék között mozog.

(A pontos százalékot a hopp.pcworld.hu/15980 oldalon lehet lekérni.)

A 22 eurónál magasabb értékű terméknel extra teendőnk is van: a postai levélben történő értesítést követően egy import vámkezelési megbízásról szóló dokumentumot kell kitölteni, és a fizetés igazolásával (ez lehet egy szimpla e-mail is) együtt elküldeni e-mailben a postának. Sajnos ez az egész folyamat elhúzódhat: előfordult, hogy egy Japánból rendelt csomagom három nap alatt megérkezett az országba, de bő másfél hétig húzódott a vámkezelése, majd a visszaküldött papírokat követően további egy hetet kellett várnom arra, hogy a postás ténylegesen kézbesítse azt.

Panaszok és garancia

Az online megrendeléssel vásárolt, illetve egy boltban, személyesen megvett termékkel kapcsolatos jogok közt elméletileg nincsenek radikális különbségek - a probléma ezek érvényesíthetőségével akadhat, főleg, ha az eladó egy több ezer kilométerre levő, teljesen más jogi rendszerben dolgozó országban működik. Ha egy hazai vagy más európai ország webes boltjából vásárolunk, jogaink (remélhetőleg) ismerősek: a vásárlás időpontjától számított 14 napon belül indoklás nélkül elállhatunk a vásárlástól. Emellett két évnyi szavatosság van a termékre, ha az hibás, nem felelt meg a termékleírásnak, vagy ha a jellemzői eltérnek a bemutatott termékétől. Az eladónak ilyenkor térítésmentesen javítania vagy e lehetőség híján ki kell cserélnie a terméket. Ha erre nincs mód, vevőként igényt tarthatunk utólagos árkedvezményre, vagy akár bizonyos körülmények fennállásakor és nagyobb hibák bekövetkeztek a szerződés felbontására, ami a teljes vételár visszautalását is jelenti. A hiba felfedezésétől számítva két hónapunk van annak jelzésére.

A vételtől való elállás, illetve a szavatosság több formája mellett szintén a vevőt védi a jótállás, vagyis a garancia intézménye. Ennek időtartama alaphelyzetben egy év, de rengeteg termék akad, amelynek gyártója ennél hosszabb időt garantál - nem ritkán külön pénzért. A jótállásra csak akkor nem hivatkozhatunk vevőként, ha a hiba a termék általunk történt nem rendeltetésszerű használata miatt keletkezett.

Mivel az EU a fogyasztóvédelem kérdésében dicséretesen agresszív politikát követ, az szinte kivétel nélkül igaz, hogy a tagországok határain kívülről vásárolt termékeket illetően vélhetően kevesebb jogunk lesz - és természetesen a pusztán távolság tovább csökkenti az érdekérvényesítő erőt. A 14 napon belüli vásárlástól elállást például kifejezetten nehéz érvényesíteni, ha a hazai vám eljárás miatt ennél tovább tart, míg egyáltalán eljut hozzánk az áru (a vétel általában az áru kiszámlázásával vagy annak feladásával válik jogilag véglegessé).

A hosszú távú sikerre vágyó online boltok szerencsére tudják, hogy a panaszok olykor a jogszabályi minimumon túlmenő orvoslása a vásárlók megtartásának egyik titka. Az Amazon e tekintetben példamutató magatartású, és ennek igen fontos része volt abban, hogy az áruház sok országban nemhogy piacvezetővé, de piacot domináló erővé tudott válni. A legtöbb kínai áruház még nem tart itt; bár a helyzet azoknál is valamelyest javult, a garanciális panaszokkal néhány terméktípust (például telefonokat) leszámítva nem sokra jutunk még akkor sem, ha teljes mértékben nekünk van igazunk. A kínai boltos is tudja, hogy egy 900 forintos, a második mosás során már szétmálló póló miatt nem fogunk vele pereskedni.

Kiberbiztonság

Az internet használatának többi alapvető elvére csak a rend kedvéért térünk ki: minden áruházban más jelszót használj regisztrációkor - főleg, ha ott megadtad bankkártyaadatokat is. Ha lehet, válassz inkább valamilyen köztes fizetési módot, mint amilyen a PayPal is. Amennyiben egy weboldal feltűnően sok dolgot követel meg egy szimpla vásárláshoz (mondjuk egy app vagy böngészőbővítmény letöltését teszi kötelezővé), ne üzletelj velük. Ha biztonságban akarsz tudni adataidat, és tényleg azt akarsz kapni, amit megrendeltél, válaszd a népszerű, ismertebb oldalakat.

Eközben a Távol-Keleten

Bár a "kínai" minőségjelzőnek idehaza még mindig van negatív felhangja, az Amazont utánozó és azt néhány szempontból mára felül is múló online kínai óriások mára igényes virtuális boltokká fejlődtek. Általános jellemzőjük, hogy a mintához képest a hangsúlyok megfordultak: ezek elsősorban a sok millió kisebb kínai cég egységes boltfelületeiként működnek, a saját termékek forgalma jóval kisebb. E boltokban tényleg mindent megkapni az ipari kohóktól kezdve a 3D-technológiával nyomtatott ruhatartó kampókon át a rózsaszín Batman-logóval nyomott alsógatyáig. A kínálat szinte végtelen, az árak pedig általában meglehetősen alacsonyok - és akkor még a gyakori kuponokat és leárazásokat nem is vettük számításba. A kezelőfelület már mindenhol professzionális angol, az árat forintban is kijelzethetjük, de az áruk tömkelegében bizony akad gagyi is a virtuális polcokon. Garancia, jótállás, vásárlástól elállás, a termék visszacserélése - olyan dolgok ezek, amelyekre általában kínai tranzakciók kapcsán nem nagyon lesz lehetőségünk, habár a vevőszolgálatok e téren is sokat fejlődtek az elmúlt években. A teljesen eltűnt csomagok ma már igen ritkák, de a szállítás általában lassú: két hét és két hónap között mindenben volt már részem.

A kínai óriások

AliExpress

Az AliExpress ma már 12 nyelven dolgozik, és kifejezetten a kínai cégek, illetve a Kínán kívüli vásárlók összekötőjeként működik, egy szervezettebb, nem használt cuccokkal üzletelő eBayhez hasonlóan.

DHGate

A nyolc nyelven elérhető DHGate felületén bő kétmillió kínai cég árulja portékáit. Próbálnak a nyugati vevőkhöz alkalmazkodni: működik a PayPal, az ügyfélszolgálat pedig a legjobb a kínai boltokéi közül.

Bang Good

Bár itt is mindent lehet kapni, a hangsúly az elektronikai termékeken, főleg a kínai telefonokon és tableteken van. PayPallal is lehet fizetni, az árak pedig még Kínához képest is igen alacsonyok.

A vételtől való elállás, illetve a szavatosság több formája mellett szintén a vevőt védi a jótállás, vagyis a garancia intézménye

Licit és alku

A vásárlás egy másik, izgalmasabb és kaotikusabb formáját az aukciós oldalak jelentik - amelyeken egyébként rengeteg terméket a licitálást mellőzve, fix áron hirdetnek meg. Ezeknek az oldalaknak a jellemzője, hogy az eladók elsősorban nem cégek, hanem magánszemélyek, akik megunt könyveiket, újabbra cserélt konzoljaikat vagy régi telefonjaikat szeretnék eladni. Az ilyen oldalak előnye a meglehetősen széles és kiszámíthatatlan kínálat, illetve a sokszor igen kedvező árfekvés (sokan a lehető leggyorsabban akarnak megszabadulni szükségtelen termékeiktől, vagy egyszerűen nincsenek tisztában a "tényleges" árakkal). A magyar piac legnagyobb szereplője a Vatera, de ha nem magyar terméket (mondjuk hazai könyvet vagy hanglemezt) keresünk, az eBay is

ajánlható. Ezek ügyfélszolgálatára kifejezetten a vevők védelmére koncentrálnak, így bátran vásárolhatsz - bár a sok (vagy akár néhány) negatív értékeléssel rendelkező felhasználókat inkább mellőzd.

Élelmiszert online?

A kérdés néhány éve még több mint meglepő lett volna, ma azonban már sokan veszik igénybe az élelmiszerboltok szolgáltatását - korábban például a más online szektorokat kevésbé használó idősök, ma pedig a vírushelyzetben mindenki, aki nem akar zsúfolt boltba járni. A hipermarketek (TESCO, Auchan) és a szupermarketek (SPAR, GRoby) mellett ma már személyesen felkereshető bolttal nem rendelkező áruházak (Kifli.hu) is várják a vásárlókat. A különbség az árak, a kínálat és a kiszállítási idő tekintetében is jelentős lehet - és nem is csak az egyes bolthálózatok között, de egy weboldalon naponta is. A leggyakoribb hiba, hogy nem mindig tudják azonnal feltüntetni az oldalon, melyik áru fogyott ki, emiatt a kosarat akár többször is szerkeszteni kell.

A világ legnagyobb áruháza

Az 1994-ben egyszerű webes könyvesboltként indult Amazon mára a Kínán kívüli világ legnagyobb online áruházává vált. A mind forradalmi termékei, mind pedig a munkavállalói jogok elleni küzdelme miatt ismertté vált cégnek ma 18 országban van önálló weboldala, de rendelni a legtöbb árut szabadon lehet az egész világról. Az EU-n kívüli országokból (amelyek listájához nemsokára az Egyesült Királyság is csatlakozik) rendelt termékek árához nem meglepő módon extra költségek is csapódnak (áfa és néha vám); ennek picit túlbecsült összegét az Amazon előre levonja, aztán pár héttel később utalja vissza a különbözetet.

Az árak igen eltérők lehetnek Amazon és Amazon között, de az amerikai rendelés sokszor még az extra költségek ellenére is kedvezőbbre jön ki, mint a brit vagy a német piacok használata. Az Amazon ügyfélszolgálatára legendásan jó: kekeckedés helyett a lehető legnagyobb módon oldják meg a visszatérő vásárlók gondjait, például a termék vagy akár a teljes csomag ingyenes és sürgősségi újra elküldésével. Ez azonban csak a ténylegesen az Amazon által árult dolgokra vonatkozik: az oldalt ma már kisebb cégek vagy magánszemélyek is használhatják boltfelületként, akár használt termékeket is árulva - ha nem látjuk a "fulfilled by Amazon" feliratot a rendelt áru mellett, e bánásmód nem garantált.

BÉNYI LÁSZLÓ újságíró

[Eredeti](#)

(PC World, 2020. december 02., szerda, 30+31+32+33. oldal)

Mocskos Black Friday-trükkök

A fekete péntek, azaz a Black Friday a kedvező ajánlatok mellett komoly veszélyeket is tartogat a fogyasztók számára. Összeszedtük, milyen buktatókra kell felkészülnöd.

Az emberi természet része, hogy felcsillan a szemünk az "Akció!" felirat láttán, megindulnak fogaskerekeink a százalékos leértékelést számolgatva, és elcsábulunk, ha 0 helyett 9-es vagy 8-as számmal zárul az árcímkén szereplő összeg. Ez karácsonykor és az azt megelőző időszakban fokozottan érvényes, elvégre mindenki szeretné valami értékessel meglepni a szeretteit, a kereskedők pedig kifejezetten számítanak a drasztikusan megemelkedő vásárlási kedvre. Ennek részeként jött létre a fekete péntek, vagyis eredeti angol nevén a Black Friday. Ez az Egyesült Államokban a hálaadást követő péntek

elnevezése, amely néhány évtizede már az ünnepi bevásárlási szezon kezdetét jelenti a tengerentúlon. A 60-as években keletkezett kifejezés aztán a 2000-es évek végére világszerte általánossá vált, Magyarországon november 27-én szokás tartani.

A találó kifejezés Philadelphiából ered, ahol a rendőrség a sűrű forgalom és a vásárlók tömegei kapcsán alkalmazta ezt, de ez valószínűleg cseppet sem lepi meg azokat, akik láttak legalább egyet a káoszba fulladó Black Friday-videók közül a YouTube-on. Ilyenkor a hatalmas kedvezményektől megrészegült vevők egymáson átgázolva, a termékekre csak egy pillantást vetve törnek utat maguknak a kasszához. De ez nem helyspecifikus, hasonló mértékű figyelmetlenség előfordul azoknál is, akik a kényelmet választva online szerzik be a kiszemelt árucikkeket, és sietve, meggondolatlanul cselekszenek.

Ha kicsi a tét, a kedvem sötét

Míg sok internetes áruház ügyel arra, hogy ügyfelei ne érezzék magukat kihasználva, és ne sértsék meg a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban GVH) előírásait sem, addig előfordulnak olyan viszonteladók, akik tisztességtelen praktikákkal, ködös megfogalmazásokkal, hibás vagy hiányos termékekkel próbálják megtéveszteni a kuncsaftokat. A fogyasztóvédelem bizonyos mértékig képes orvosolni a bajt, ha beleszaladunk egy átverésbe, az első védvonalnak azonban minden esetben az alapos tájékozódásnak kell lennie. Ahogyan arra maga a GVH is felhívja a figyelmet honlapján, a legtöbb sumákolás az árkedvezmények kapcsán történik. Az egyik gyakorlat az, hogy irreálisan magas eredeti összeget adnak meg, majd látványos kedvezményként tüntetik fel a valódi árat, de az is bevett szokás, hogy az akciós időszak előtt apránként drágábbá teszik az aktuális terméket, hogy legyen miből lefaragni. Gyakori az is, hogy az "akár" szóval irányítják magukra a figyelmünket, ám ez nem a kínálat összes tagjára értendő, hanem a legolcsóbbra, amelyből jellemzően kevés van készleten. Az elsődleges cél természetesen a becsalogatás, az ugyanis már félgyőzelem.

Én nem ilyen lovat akartam

Akkor sem lankadhat a figyelem, ha sikerült átlátni a számok bővületén, mivel a digitális boltok szolgáltatásai és a tárgyak leírásai is számos kockázatot rejtnek magukban. Ha nem a már megbízhatónak bizonyult honlapokon történik a vásárlás, hanem még ismeretlen felületen, akkor mindenképpen ajánlott utánanézni a vállalkozásnak (magyarországi cégek esetében az e-cegjegyzek.hu, a külföldieknél a whois. domaintools.com jó szolgálatot tehet), valamint felhasználói véleményeket olvasgatni az eladóval, illetve a portékáival kapcsolatos tapasztalatokról. Minden alkalommal fontos megbizonyosodni a garanciáról, a termék visszaküldésének és javíttatásának lehetőségeiről, valamint arról is, hogy miképpen és mennyiért történik a szállítás. Tudniillik egy ingyenesként meghirdetett házhoz szállítás rejtett költségeket hordozhat abban a bizonyos apró betűs részben feltüntetve, vagy már eleve nem is kínálnak fel utánvétes fizetést (pedig az tekinthető a legbiztonságosabbnak, elvégre ebben az esetben a vevőnek alkalma nyílik elállni a vásárlástól, ha nem a megrendelt termék vagy nem az elvárt minőségben érkezett meg). Noha gyakran átugorja az ember, de a teljes körű tájékozódásba beletartozik az általános szerződési feltételek, avagy röviden ászf át bogarászása is, ez ugyanis számos kiskaput rejthet. És persze további kellemetlen meglepetések is érhetik a vásárlót. Könnyen előfordulhat, hogy bizonyos kiegészítőket nem tartalmaz a csomag, legyenek azok bármennyire is alapértelmezettnek tekinthetők, de ugyanez igaz a leírásokra vagy a műszaki termékek specifikációira is. A nem megfelelően feltüntetett tulajdonságok, az elnagyolt teljesítménymérték mind-mind intő jelek, amelyeket nyilván sokkal nehezebb észrevenni, ha nincs magyar nyelvű tájékoztató.

Éppen ezért a kiegyensúlyozott lelki béke és bankszámla érdekében fontos, hogy csakis az iménti gyorstippek megfogadása után történjen meg a vásárlás, de a következő két oldal részletesebben, szemléletesebben is segít a megfontolt költsékezésben. Az első és

legfontosabb tanácsunk viszont a következő: csak azért nem érdemes a virtuális kosárba pakolni semmit, mert Black Friday van, hiszen akciós időszakok jönnek és mennek, ám az anyagi források végesek.

A fogyasztóvédelem bizonyos mértékig képes orvosolni a bajt, ha beleszaladunk egy átverésbe, az első védvonalnak azonban minden esetben az alapos tájékozódásnak kell lennie
SZABÓ DÁNIEL újságíró

[Eredeti](#)

(PC World, 2020. december 02., szerda, 34+35. oldal)

Ezek most a leginkább megbízható autók egy idei felmérés szerint

A lista élén a japánok, az alján az amerikaiak. A Tesla is, amelynél még hajszálat is találtak a fényezésben.

Fontos jelentés minden évben az amerikai fogyasztóvédelmi magazin a Consumer Reports autós összegzése, amelyben sok tengerentúli modell is szerepel, és az európai autókra is releváns. A rangsorokat minden évben több mint 300 ezer autó adatai alapján alakítják ki, így átfogó képet ad. A megbízhatósági lista az olvasók megkérdezésén alapul, amelyben a készítők arra kíváncsiak, hogy mennyi és milyen jellegű műszaki problémával találkoztak az autójuknál az elmúlt évben. A listák 17 jellemző szempont alapján alakulnak ki, a nagyobbak számító váltójavítástól kezdve, a kisebb hibának számító féknyikorgásáig. A megbízhatóságot 0 és 100 pont között értékelik. Azok a modellek, amelyek 0-40 pontot szereznek, kevésbé megbízhatónak számítanak. 41-60 között a megbízhatóakat, 61 pont fölött a legmegbízhatóbb márkákat tüntetik fel. A teljes listára kattintva az egyes modellek is megnézhetőek a márkán belül. A lista első helyén a Mazda végzett 83 ponttal. A márka legnagyobb előnyének a szerkesztők szerint a megbízható motorjai számítanak. Kiemelték azt is, hogy bár a japán márka nem kínál olyan divatos infotainment-rendszereket mint mások, de az övé legalább jól használhatók. A legmagasabbra értékelt típus az MX-5-ös volt, ami ugyan nem egy tömegmodell, de a volumen modellnek számító CX-3 és CX-5 is 85 pontot ért el. A lista lenyitható, ahol az egyes modelleket is meg lehet nézni - kattint a cikkhez. A második-harmadik a Toyota-Lexus páros, ezek továbbra is messze meghaladják az iparági átlagot megbízhatóságban. Kiemelt figyelmet érdemelnek a márkák között a német prémiumgyártók, amelyek közül a BMW idén 12. helyen végzett, miután öt ponttal többet szerzett az előző évhez képest. Az Audi a 14., akárcsak tavaly, a Mercedes pedig csak a 20. helyre jutott. A lista alsó harmadában a Ford, a Mini, a VW, a Tesla és Lincoln állnak. A Ford esetében az Explorer modell minden típusnál rosszabbul szerepelt 1 pontot szerezve: a tulajdonosok számtalan motor-, karosszéria-, elektronikai és egyéb hibát soroltak fel a modellel kapcsolatban. A Teslát az újdonságnak számító Model Y húzta le. Ennél elsősorban összeszerelési hibákról számoltak be a fogyasztók. Akadt, aki fényezésbe ragadt hajszálat is talált. Ha máskor is tudni szeretne hasonló dolgokról, lájkolja a HVG Autó rovatának Facebook-oldalát. - hvg@hvg.hu

[Eredeti](#)

(hvg.hu, 2020. december 02., szerda)

Amazon, Facebook, Google, Apple, Booking - a hazai cégek is perelhetik

Az Európai Unió Bírósága a hazai vállalkozások számára is jelentőséggel bír, kedvező döntést hozott.

Az utóbbi években megszokott jelenséggé vált, hogy a magyar vállalkozások egy külföldi székhelyű céggel szerződnek az online térben végzett szolgáltatásokra. Ezek az esetek azonban bizonytalanságot is magukban hordoznak egy jogvita esetén, hiszen a külföldi szolgáltatók gyakran nem rendelkeznek hazai fizikai jelenléttel. Az Európai Unió Bírósága itt olvasható, a közelmúltban hozott döntése az ilyen szituációkban megerősítést adhat a hazai vállalkozásoknak is. A Bíróság ugyanis megállapította: a külföldi székhelyű cégek, így akár a legnagyobb online platformok (például az Amazon, Facebook, Google, Apple iOS) is perelhetőek a hazai bíróság előtt, ha a kár nem pusztán a szerződésük megsértésére vezethető vissza. Az ítélet minden olyan esetben irányadó lehet, amelyben egy üzleti felhasználó kára a platform és az üzletfél közti szerződésen túlmutató, további jogszabályba ütközésből - így például versenyjogi jogsértésből - fakad. A döntés kedvező hír a hazai vállalkozásoknak, ugyanis ezzel megerősítést nyert: ha a nagy külföldi platformok egyoldalúan alkalmazott vagy előírt szerződéses kikötései miatt esetleg kárt szenvednének el, akár a magyar bíróság előtt is kezdeményezhetik annak megtérítését, így lényegesen egyszerűbben érvényesíthetik igényeiket. Az Európai Unió Bírósága - minden hasonló esetre irányadó - ítéletének alperese egyébként a Booking.com szállásfoglaló portál volt, melynek üzemeltetőjével szemben a magyar versenyhatóság is folytatott fogyasztóvédelmi típusú eljárást, amiért többek között agresszív, pszichés nyomásgyakorlással készítette felhasználoit mihamarabbi foglalásra. A Gazdasági Versenyhivatal idén tavasszal 2,5 milliárdos bírságot szabott ki jogsértéséért a holland vállalkozásra. Az ítélet teljes szövege itt található. Borítóképünk illusztráció - KEMMA

[Eredeti](#)

(kemma.hu, 2020. december 02., szerda)

Elstartolt a téli szezonális ellenőrzés

Téli szezonális élelmiszerlánc ellenőrzést rendelt el december elsejétől Erdős Norbert, az Agrárminisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára. Az akció célja, hogy a hatóság biztosítsa az ünnepeket megelőző időszakban is biztonságos élelmiszerek kerüljenek az üzletek polcaira, majd az otthonokba - fogalmazott Erdős Norbert.

Az államtitkár kiemelte, a koronavírus okozta különleges helyzetben fokozott figyelem irányul a higiéniai előírások szigorú betartására. Az ellenőrzés december végéig tart és az ünnepekhez kötődő népszerű termékeket érinti.

A téli szezonális ellenőrzések célja, hogy az ünnep előtti megnövekedett forgalom mellett is teljesüljenek az élelmiszerbiztonsági és minőségi követelmények az élelmiszer-előállítás és forgalmazás valamennyi területén.

Az országos téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) koordinációjával és a megyei kormányhivatalok szakembereinek közreműködésével zajlik 2020. december 1-31. között.

A vizsgálat célterületei között ezúttal is megtalálhatók azok az élelmiszer-vállalkozások, amelyek az ünnepi időszakban kiemelt forgalmat bonyolítanak le. Különös figyelem irányul a hús- és húskészítmények, az édesipari termékek előállítóira és forgalmazóira. Emellett ellenőrzésre számíthatnak a zöldség- és a gyümölcsárusok, valamint a piacokon édességet forgalmazók is.

A szakemberek fokozottan figyelik majd az édességeket, a szaloncukrokat, a bejgliket, a szezonális zöldségeket, a gyümölcsöket, a friss húsokat, a halakat, a haltermékeket, a füstölt húskészítményeket és az újév egyik legkeresettebb termékét a virslit. Idén is sor kerül a kereskedelmi egységekben forgalmazott különféle mák, dió, mandula és kókuszreszelék termékek laboratóriumi vizsgálatára.

A koronavírus-járvány miatt ebben az évben elmaradnak az adventi és karácsonyi vásárok, helyette viszont a járványhelyzetben megnövekedett fogalomra való tekintettel, fokozott lesz a hatósági kontroll a házhozszállítást végző cégeknél. - Store Insider

[Eredeti](#)

(storeinsider.hu, 2020. december 02., szerda)

Mégsem vízálló az iPhone?

Az olasz versenyhatóság 10 millió euró bírságot szabott ki az Apple-re, mert a cég megtévesztette a fogyasztókat az iPhone vízállóságával kapcsolatban.

Az olasz versenyhatóság (AGCM) szerint az Apple állításait a valós körülmények között végzett tesztek nem igazolták. Az iPhone készülékek csak tiszta víz esetén, laboratóriumi körülmények között teljesítették a gyártó által ígérteteket. Az AGCM felhívta a figyelmet, hogy az Apple a vízállósági állításai ellenére nem téríti meg vízkárokat, tisztességtelen gyakorlat. Az Apple reklámja azt ígérte, hogy az iPhone készülékek akár 4 méter mélységig és 30 percig vízállóak. A cég a megtévesztő állításokat több éven át, az iPhone 8-tól az iPhone 11-es sorozatig reklámozta. A fogyasztók számára nem derült ki, hogy az állítások csak szigorúan ellenőrzött körülmények között felelnek meg a valóságnak - állapította meg a hatóság, amely úgy ítélte meg, hogy a reklám - amelyben az iPhone vízzel érintkezik - félrevezető volt. Az Apple ugyan apró betűvel feltüntette, hogy a felhasználók ne ússzanak vagy fürdőzzenek az iPhone készülékekkel, és hogy a vízkárookra nem terjed ki a garancia. Az olasz hatóság szerint a vízkárokért való garanciavállalás kizárása sérti a fogyasztói törvénykönyv 24. és 25. cikkét, így "agresszív kereskedelmi gyakorlatnak" és "kényszerítésnek, illetve jogellenes befolyásolásnak" minősül. Az AGCM szerint jogsértő, hogy a garancia pont egy olyan tulajdonságra nem vonatkozik, amely a termék reklámjának egyik hangsúlyos eleme. Az AGCM szerint az Apple gyártói garanciájának apró betűs részével a cég nem kerülheti meg az alapvető kötelezettségeit, ha egy termék nem teljesíti a hirdetésben írtakat. Az Apple-re 5 millió eurós fogyasztóvédelmi bírságot szabtak ki. (bbc.com) - Gerse Márton

[Eredeti](#)

(jogaszvilag.hu, 2020. december 02., szerda)

Legalább ezer károsultat hagyhatott maga után a megszűnt webáruház

A hatóságok vizsgálódnak, a fizetésektelen Turbado vezetője pedig azt ígéri, igyekszik pénzzé tenni még az apartmanját is.

Nagyjából tíz éven át működhetett egy webáruház érdekes konstrukcióban, ugyanis nem eladta, hanem csak bérbe adta a termékeket. Az ezzel kapcsolatos kommunikáció nem lehetett azonban túl jó, mert a vevők közül sokaknak csak a megszűnés után lett világos, hogy tulajdonképpen nem megvásárolták, hanem csak bérbe vették a felkínált műszaki termékeket, a tényleges vételárhoz közeli áron.

Nem volt egyébként semmi előjele annak a webáruház potenciális ügyfelei számára, hogy november 13-án bezárják a turbado.hu-t, a panaszok szerint még az utolsó napokban is vettek fel megrendeléseket, és fogadták a pénzbefizetéseket.

Emiatt sokan jártak úgy, hogy a pénzt beszédtek tőlük, viszont árut már nem kaptak. Arra is panaszkodtak egyesek, hogy a webáruház megszűnésével nem tudták érvényesíteni a megvásárolt, meghibásodott készülékre a garanciát.

A vásárlók már csak azért sem gyanakodhattak, hogy valami nem stimmel a webáruházzal, mert - amint a hvg.hu cikkéből is kiderül - a népszerű áru-összehasonlító oldalon, az Árkeresőn évek óta szerepel a "megbízható bolt" felirat a turbado.hu jellemzésénél. Az ilyen minősítés megszerzésének feltétele, hogy a legutóbbi 60 napban legalább 10 felhasználói értékelés érkezzen be a boltról, az értékelések átlaga pedig legalább 4,2 legyen.

Vizsgálódnak elvileg a hatóságok

Számos turbado-ügyfél tett panaszt a fogyasztóvédelmi szerveknél és a rendőrségnél. A csoportjukba feltöltött egyik kormányhivatali válasz szerint felmerülhet csalás gyanúja is, ezért a hatóság az összes panaszt megküldte a Pest Megyei Főügyészségnek.

A főügyészség azonban azt írta megkeresésünkre, hogy hozzájuk nem érkezett az ügyben kérelem, így ügyészi vizsgálat sincs folyamatban.

A kormányhivatali válaszban is írták, hogy a panaszosok szerint a vállalkozás rendszerint nem tett eleget a számladási kötelezettségének, ezért a kormányhivatal a NAV felé is bejelentést tett.

A NAV adótitok miatt nem árulta el, folyik-e vizsgálat náluk.

Az ORFK azt válaszolta lapunknak, hogy több büntetőfeljelentés érkezett a rendőrség nyomozó hatóságaihoz, melyeket jogerősen még nem bíráltak el.

Egyik olvasónk megküldte azt a bizonylatot, amit a rendelése után kellett letölteni. A bizonylaton nem szerepel az, hogy számla lenne, de egyébként számlaszerűen néz ki, magyar nyelvű. Szállító a máltai anyacég, a Teumt Ltd., eljáró szervezet pedig a máltai cég szlovák fiókja. A magyar Turbado.hu Kft., amelytől a terméket olvasónk megrendelte, nem szerepel a dokumentumon, csak a turbado.hu, mint hivatkozás. Ráadásul 20 százalékos áfát tüntettek fel, de Magyarországon évek óta nincs ilyen áfakulcs - bár a legtöbb vásárló talán nem bogarássza át rendelés után a számlához hasonló dokumentumot, hogy kiszűrje, az áfa mértéke nem stimmel. Szlovákiában a forgalmi adó kulcsa valóban 20 százalék, de hivatalos megnevezése nem áfa, hanem dph. A bizonylaton csak bruttó kaució/ár szerepel, adóalap és áfaösszeg nem, márpedig egy számlán a szlovák törvények szerint többek között ezeknek is rajta kellene lennie - írta megkeresésünkre egy szlovák adószakértő. A dokumentum szerinte

nem bizonyítja továbbá, hogy teljesítés történt volna. Olvasónk azt mondta, számla helyett csak ezt a dokumentumot kapta.

A cégvezető igyekszik mindenkit kártalanítani

A turbado.hu-n már csak Stefan Durina cégvezető videója és közleménye van fenn, amelyben tudatja, hogy az anyavállalat pénzügyi problémái miatt álltak le, próbáltak refinanszírozást, hitelfelvételt, befektetőket keresni, de eddig nem jártak sikerrel. Bízunk azonban abban, hogy lesz még folytatás.

Minden hitel- vagy bankkártyával fizető ügyfelet arra kér, forduljon a bankjához, és kérjen teljes visszatérítést (chargeback), de számíton rá, hogy az eljárás igénybe vehet néhány hetet. A csoportbejegyzések szerint van, aki már sikerrel járt, mások még nem. Akik banki átutalással fizettek, azoknak nincs chargeback, ők egy Google-úrlapon regisztrálhatnak pénzvisszatérítésért. A garanciális igényekkel pedig a helyi szervizközpontok felkeresését javasolja. A csoportbejegyzések szerint a szervizek egy része elutasította a garanciális javítási igényt.

Stefan Durina a videójában hét országban mintegy ezer károsultról beszél. Kérdés persze, hogy tudnak-e mindenkiről. Elmondása szerint azért, hogy ki tudja fizetni őket, elkezdtek eladni a tulajdonukban lévő dolgokat. Először azokat kártalanítják, akik átutalással fizettek, mert náluk nem biztosított a banki chargeback. Am ha kívárnak, akkor a kártyásokat is kártalanítják - tette hozzá. Eladná saját, 130 ezer euróra taksált szlovákiai apartmanját is, hogy kifizethesse a kollégáit és az ügyfeleket. Nagy kérdés, hogy mennyire lehet komolyan venni egy ilyen ígéretet egy egyik napról a másikra bedőlő és eltűnő cég tulajdonosától.

A videó alatt található a Google-úrlap, amin háromféle problémát lehet jelezni, ha nem érkezett meg a megrendelt termék, ha megérkezett, de nem működik, illetve ha a garanciális szervizbe küldött terméket nem kapta vissza a fogyasztó.

Felmondott a magyar ügyvezető

November 24-én a Turbado.hu Kft. ügyvezető igazgatója emailt küldött az ügyfeleknek, amelyben azt írta, őket is váratlanul érte a megszűnés. Stampfler Barbara felmondott, de ígéri, hogy a 60 napos felmondási ideje alatt aktívan részt vesz a kármentésben. Kijelentette, hogy aki a kft.-nek utalta át a megrendelt, ám meg nem kapott termék árát, azoknak már teljes mértékben visszatérítették a pénzüket. Megemlítette, hogy aki Barionon keresztül fizetett, annak a pénze nem hozzájuk folyt be, hanem a máltai székhelyű, szlovák fióktelepű Teumt Ltd. nevű anyacéghez.

Kerestük Stampfler Barbarát ezen állításokkal kapcsolatban emailben, de nem válaszolt, telefonon pedig nem értük el.

A károsultak csoportjában többen jelezték, hogy a Barionnal gond lehet, de volt olyan bejegyzés is, hogy aki Barionon keresztül fizetett, az már visszakapta a pénzét.

A barionosok is élhetnek a chargebackkel

Megkeresésünkre a Barion Payment Zrt. azt írta, ők kizárólag az online fizetési szolgáltatást biztosították a vásárlásokhoz, ezért törvényileg nincs joguk a Turbado és a vásárló viszonyába beavatkozni. A megrendeléssel, szállítással vagy visszatérítéssel kapcsolatban a kereskedő köteles tájékoztatni a vásárlókat, és a visszatérítésre való igényt is először a kereskedő felé kell jelezni. Amennyiben az nem együttműködő (nem akarja vagy nem tudja visszatéríteni a nem teljesített rendelés árát), akkor lehet a visszatérítési folyamatot elindítani a kártya kibocsátójánál. Ugyanez a helyzet egyébként minden bankkártyás fizetésnél - a chargeback lehetősége akkor él, ha a kereskedő nem hajlandó visszatéríteni a nem teljesített rendelés árát.

Chargeback lépésről lépésre

A chargeback törvényileg és a kártyatársaságok (például VISA, Mastercard) által is szigorúan szabályozott, attól eltérni nem lehet. A folyamat kizárólag a fizetésnél használt bankkártya kibocsátójánál indítható el, a Barionnál nem.

A visszatérítés igénylésének lépései:

A vásárló keresse fel a fizetésnél használt bankkártyát kibocsátó pénzintézetet (például a bankját vagy a Revolutot). A chargeback-igényt személyesen, telefonon vagy elektronikus úton is be lehet jelenteni.

Az igény elindításához a következő adatokra lesz szükség: vásárlás időpontja, kereskedő neve (például Turbado), a fizetésnél használt bankkártya száma, a fizetett összeg.

A visszatérítési igényt minden esetben indokolni kell, például azzal (mint a konkrét esetben), hogy a a kifizetett árut nem szállították le.

A bank kérheti a kereskedővel (például Turbadóval) folytatott írásos egyeztetéseket (megrendelés visszaigazolása, egyéb értesítők, ügyfélszolgálatlalt váltott levelezések, emailek, chat kommunikáció stb.).

A banki ügyintéző kizárólag hiánytalan adatok esetén köteles befogadni a visszaváltási igényt. Az igény csak írásban, indoklással utasítható el.

Kérdeztük a bankokat is a turbado-visszatérítésekről. A Budapest Bank azt válaszolta, eddig 20 ügyfelük nyújtott be panaszt, jelenleg várják tőlük a chargebackhez szükséges dokumentációkat, hogy elindíthassák a visszaigénylést. Már a kivizsgálás idejére jóváírják a reklamált összeget ügyfeleik bankkártyáján, a kereskedővel szerződésben álló banknak pedig maximum 45 napja van az egyes ügyek kivizsgálására. Kérik, hogy ha van még károsult ügyfelük, mihamarabb jelentkezzen náluk.

Az OTP a konkrét ügygel kapcsolatban üzleti titokra hivatkozva nem válaszolt. A kártyás fizetőknek a chargebacket ajánlották, de megjegyezték, bizonyos esetekben csak a feljelentés vagy a jogi út vezethet eredményre. A K&H-nál akár kártyás, akár számlás fizetés történt, ha hivatalos reklamációt indít az ügyfél, kivizsgálják a panaszt, és írásban értesítik az eredményről. Ha szükséges, javasolják, vegye fel a kapcsolatot további ügyintézés érdekében a szolgáltatóval, és tegyen rendőrségi feljelentést.

Mint a Bank360 írta, a chargebacket nem lehet a végtelenségig halogatni, jellemzően 120 napon belül kell intézni. - Tamásné Szabó Zsuzsanna

[Eredeti](#)

(24.hu, 2020. december 02., szerda)

Vigyázat! Beszedi a pénzt ez a vadiúj webáruház, de terméket egyelőre nem küld

Átverést emlegetnek azok, akik előre utaltak a webshopnak.

November 5-én regisztráltatta a vizna.hu domain-nevet a Spiritusz 2000 Kft. Van ÁSZF-ük, emailcímük, meg telefonszámuk is. Úgy tudjuk, valamikor a domain-módosítás, azaz november 14-e után vált lehetővé a webshopban a vásárlás. A rendelés simán megy, meg a fizetés is. Mivel elég olcsón adnak mindent, már jó páran megtalálták őket, illetve rendeltek tőlük. Egy súlyos gond azért akad: a tapasztalatok szerint a vevők a pénzükért cserébe egyelőre nem kaptak semmit.

Csábítóan olcsó volt

Egyik olvasónk saját magát úgy jellemezte, hogy mindig körültekintő, utána néz az adott webáruháznak, ezt most is megtette. Egy szódagépet rendelt november 25-én, 17 ezer forintért, 10-12 ezer forinttal olcsóbban, mint máshol. Előtte felhívta a céget, de nem vették fel. Aztán visszahívták, de akkor meg ő nem tudta fogadni a hívást. Végül így is rendelt. A megrendelésről kapott visszaigazoló emailt, amire még aznap átutalta a termék árát, amit szintén visszaigazoltak neki. Utána viszont már hiába próbálta hívni a webáruházat egy részletkérdéssel kapcsolatban, nem volt kapcsolható az időközben megváltozott telefonszám. Ekkor már sejtette, hogy ezt a rendelést elbukta, mérges is volt magára.

Az ÁSZF szerint most kedden kellett volna megérkeznie a szódagépnek, de nem jött. Mondhatnánk persze erre azt, hogy türelem rózsát terem, és karácsony előtt, illetve a koronavírus-járvány alatt beleférhet egy kis csúszás. De mivel a társaság elérhetetlenné vált, olvasónk már nem bízik abban, hogy megkapja a rendelését. Próbált élni a 14 napos elállás jogával is, elküldte emailben a nyilatkozatot, de választ nem kapott rá, ahogy a rendelés iránt érdeklődő leveleire sem. Ezután találta meg a panaszosok fórumát. Az időközben lezárt bejegyzések szerint másnak volt korábbi megrendelése is, amit szintén nem kapott meg. És akadtak jó páran, akik az előre utalás miatt óvatosságból végül mégsem rendeltek.

Hogy olvasónk miért utalt előre, holott tudja, hogy ez rizikós? Túl csábító volt az ár, és a hitelesség látszata valahogy elaltatta a józanságát. Trükkös egyébként a webáruház, mert bár az ÁSZF-ben említik az utánvétes fizetés lehetőségét is, azonban a szállítási és a fizetési információk alatt már csak az előre utalás lehetséges, valamint a megrendelésnél is csak ezt az egyetlen lehetőséget kínálja fel az oldal, továbbá az értesítő email szerint is csak átutalással lehet kiegyenlíteni a termék árát.

Ivándi-Szabó Balázs / 24.hu

Úgy tűnt, minden rendben, a Google is első helyen hozta őket

Másik olvasónk szintén körültekintő online vásárlónak tartja magát, a rendelés előtt kisebb kutatást végzett az interneten, hogy van-e bármilyen negatív hozzászólás az oldalról vagy az üzemeltetőről (Spiritusz 2000 Kft.). Akkor még nem volt, minden normálisnak tűnt, a cég bejegyzése is hiteles volt. És a Google-kereső az első találatok között dobta ki a weboldalt, amikor terméket keresett. A fejleményeket ismerve ezt olvasónk elég ijesztőnek tartja.

A rendelés előtt ő is megpróbálta elérni a webáruházat, 2 alkalommal megcsörgette őket, de nem vették fel, viszont 20 percen belül visszahívták. Ezt korrektnek találta. A vonal másik végén megszólaló férfi nem mutatkozott be, csak annyit mondott hogy "vizna.hu, miben segíthetek". Olvasónk a telefonálás során kiderítette, hogy nincs a weboldalnak saját raktára, a gyártótól rendelnek. Azt pedig, hogy miért csak előre utalási lehetőség van, azzal indokolta neki a férfi, hogy sokan nem fizették ki korábban a megrendeléseket, így a webáruháznak ez kárt okozott. Hogy cirka két hét alatt ennek mennyi lehet a valóságtartalma, az így utólag kérdéses. A termékek olcsóságát is firtatta olvasónk, amire "happy hour" akció volt a válasz.

Megerősítették neki továbbá, hogy a szállítást a DHL végzi, körülbelül 3 nap mire beszerzik a gyártótól a terméket, és még 2 nap, mire a DHL kiszállítja. Ezután olvasónk jóhiszeműen megrendelte a kinézett 75 000 forintos terméket. Jött az automatikus válasz email, majd az összeg átutalása után a megerősítő email, hogy beérkezett az összeg. Úgy gondolta, hátradőlhet. A hétvégén lett gyanús neki az oldal, mert nem működött rajta a megrendelés-követő. Péntek óta a korábban megadott telefonszámokon már nem tudta elérni őket, és a megadott emailcímeikről sem válaszoltak neki.

Harmadik olvasónk bizalmát az erősítette, hogy a Google első helyen dobta ki a vizna.hu ajánlatát a keresett telefonra, amiért 114 ezer forintot utalt a webáruháznak.

Valahogy balga az ember. Siettem, hamar kellett a telefon, mert elromlott, ami volt. Hajrá, minél előbb érkezzen meg a másik! Körültekintőbbnek kellett volna lennem

- írta, miután neki sem szállította le az ígért időre a terméket az időközben elérhetetlenné vált webshop.

A panaszos bejegyzések alapján sokan jártak hasonlóan. Úgy tudjuk, vannak, akik már tettek feljelentést a rendőrségen, a fogyasztóvédelemnél, illetve fordultak a bankjukhoz, a pénz visszahívását kérve, de a bankok nem sok jóval biztatták őket, mert előre utalás esetén a pénzvisszahívásba a másik félnek is bele kell egyeznie.

Nulla létszám, nulla árbevétel

Azzal kezdtük, hogy még egy hónapos sincs a vizna.hu webáruház. A mögötte álló cég, a Spiritusz 2000 Kft. viszont már 1996 óta létezik, ami bizalomra adhat okot. Csakhogy a legutóbbi öt évben (2015-2019) nulla árbevétele volt, vagyis alvó cég lehetett. Idén márciusban vette meg a kft.-t új tulajdonosa, a szlovákiai érdekeltségű Szegediová Regina. Az Opten adatai szerint októberben nulla alkalmazottjuk volt.

Ami még érdekes, hogy a 14 napos indoklás nélküli elállási nyilatkozatot az ÁSZF-ben és a weboldalon sem szereplő Trust Response Building Kft.-nek kellett címezni (de a vizna.hu email címére kellett elküldeni). Az építőipari céget tavaly márciusban alapították, szintén nincs alkalmazottja.

Megkeresésünkre nem válaszolt a webáruház, az üzemeltető Spiritusz 2000 Kft. e-cégjegyzékben közölt email címéről pedig hibaüzenettel pattant vissza a levelünk. A telefonszámaikat hiába hívtuk, azok nem kapcsolhatók. A weboldal azonban változatlanul üzemel.

Budapest Főváros Kormányhivatalához nem érkezett panasz a vizna.hu-ra. A rendőrségtől még várjuk a választ. - Tamásné Szabó Zsuzsanna

[Eredeti](#)

(24.hu, 2020. december 02., szerda)

Központosítás

SZERINTEM

A központosítási folyamat azzal kezdődött, hogy létrejöttek a települési önkormányzatok felett bábáskodó kormányhivatalok. Az önkormányzatok egyre kevesebb forrással és önálló jogkörrel rendelkeznek. A központosítás megsérti az EU-ban meghonosodott ún. szubszidiaritás elvét (a döntéseket a polgárokhoz lehető legközelebb kell meghozni). A közlekedéshatósági ügyektől a fogyasztóvédelemig a személyes ügyintézéshez bizony útra kell kelnünk. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság feladatait átvették a járási hivatalok. A korábbi Országos Környezet- és Természetvédelmi Főigazgatóság ügyeiben ma már szintén a kormányhivatal az illetékes. Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség ügyeit ugyancsak "csúcshoz", legutóbb az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) Munkavédelmi Főosztályához delegálták. Az Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet (OMFI) hatáskörei az "új leple alatt" kerültek át a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztályához. Ezek után nem meglepő, hogy az Orbán-kormány által létesített Alapjogokért Központ "kiszorítja" az európai normatívák szerint egykor létrehozott Egyenlő Bánásmód Hatóságot.

GELLÉRT ANDOR TAMÁS

Eredeti

(Népszava, 2020. december 03., csütörtök, 10. oldal)

A mérgezés megelőzhető

A fűtési szezon kezdete óta már kilencen meghaltak, pedig a tragédia könnyen megelőzhető lenne. A CO érzékelők listáját a napokban frissítette a katasztrófavédelem, de még mindig sok az olyan eszköz, amelyik nem felel meg az előírásoknak, ezért életveszélyes a használatuk.

A fűtési szezonban nem csak a tüzesetek, a szén-monoxid mérgezéses esetek száma is megnő. Az otthoni kockázatok közül az egyik legveszélyesebb ennek a színtelen, szagtalan, a köznyelvben "csendes gyilkosnak" is nevezett gáznak a jelenléte, ami súlyosabb esetben halált is okozhat. Pedig a tragédia könnyen megelőzhető lenne, ráadásul nem is túl drágán. Egy egyszerű szén-monoxid érzékelőt már pár ezer forintért meg lehet vásárolni.

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság ez évben is bevizsgálta a háztartási szén-monoxid-érzékelő készülékeket és honlapján közzétette a megfelelő és nem megfelelő szerkezetek listáját. A megvételre ajánlottak között 29, a nem megfelelőek esetében 32 szerkezet található jelenleg (ezeket ki is vonták a forgalomból), érdemes tehát alaposan utánanézni, melyiket vegye, aki ilyennel szerelné fel otthonát. Az ezekről kapcsolatos tudnivalókról Mukics Dániel tűzoltó alezredest, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság szóvivőjét kérdeztük. Elmondta, hogy ahol nyílt égésterű eszközzel fűtenek, vagy melegítik a vizet, ott ezek az eszközök a szoba levegőjét használják az égéshez. Miután sokan a fűtési költségek csökkentése érdekében jól szigetelő új ablakokat és ajtókat szerelnek be, ennek köszönhetően a helységben nincs levegőutánpótlás, így a berendezés sem jut elég levegőhöz. Emiatt tökéletlen égés alakul ki és másodpercek alatt veszélyes mennyiségű szén-monoxid jön létre. A leggyakoribb ok mindig a levegő-utánpótlás hiánya. Nem csak a gázzal működő berendezések okozhatnak tehát szén-monoxid-mérgezést, a kandallóval, cserépkályhával, olajkályhával, konvektorral, vegyes tüzelésű kazánnal fűtők, nyílt égésterű vízmelegítők is forrásai lehetnek a mérgező gáznak.

Az érzékelők forgalomba hozatala az uniós szabványoknak való megfelelés alapján történik - mondta Mukics Dániel. A közösségi szabályok szerint, ha az Unió bármely országában engedélyezték a terméket, az automatikusan itthon is forgalomba hozható. A hazai piacfelügyeleti hatósági ellenőrzéseket a katasztrófavédelem végzi. Ha az Európai Gazdasági Térségen belül egy terméket valamelyik tagországban jogszerűen forgalomba hoznak, az előzetes vizsgálatok nélkül Magyarországon is jogszerűen forgalmazható.

Arról, hogy az országba érkező áruk, köztük a szén-monoxid-érzékelő készülékek egyáltalán milyen feltételekkel kerülhetnek a kiskereskedelmi forgalomba, Kispál Edit, a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége szóvivője beszélt lapunknak. A közismert CE-jelölés mutatja, hogy egy adott termék megfelel-e az EU minőségi előírásainak. Több különböző szabvány ad iránymutatást arra, hogy az adott termékkörben milyen eljárásrend szerint kell megfelelőnek lennie az árunak ahhoz, hogy ezt a jelzést használhassa a gyártó. Ezután már a boltokba kerülhet, és ha nem merül fel probléma vele kapcsolatban, vagy a hatóság szűrőpróbaszerű vizsgálata nem deríti ki róla, hogy nem megfelelő a minősége, akkor minden további nélkül árusítható. A Fogyasztóvédelmi

Hatóságnak minden évben van ellenőrzési terve, az évnek ebben e szakaszában vizsgálhatják a szén-monoxid-mérő készülékeket, vagy éppen a karácsonyfaéggőket. Természetesen nem tudják mindegyiket megvizsgálni, olyan nagy az országba belépő áru mennyisége. Az EU pontosan ezért hozta létre az eljárásrendjét, amely hazánkban is érvényes. Ha a rossz készülék balesetet okoz, akkor a gyártó felelőssége is felmerül, sajnos utólag lehet, hogy már nem sokat ér, de ha ott a CE-jelölés, akkora vásárlónak vélelmeznie kell, hogy a dokumentációja alapján az adott szabványnak megfelel a termék.

Idén már 767 alkalommal riasztották a tűzoltókat szén-monoxid- mérgezés miatt. 287 ember szenvedett valamilyen mértékű mérgezést, kilencükön már nem lehetett segíteni.

Megelőző lépések

- Mindegy, mivel fűtünk, évente egyszer szakemberrel ellenőriztessük az otthonunkban lévő vízmelegítőket, fűtőeszközöket.

- Minden esetben biztosítsuk a nyílt lánggal égő berendezések esetében a levegő utánpótlását. Az új műanyag nyílászárókba úgynevezett résszellőzőt kell szereltetni.

- Éljük az ingyenes kéményseprés lehetőségével a (<https://kemenysepres.katasztofavedelem.hu>) oldalon az ügyfélszolgálat linken.

- A szén-monoxid-mérgezéses esetek fele a fürdőszobákban történik, mert azok légtere kicsi, egy nyílt égésterű vízmelegítő pedig gyorsan elhasználja a levegőt. A szellőzőrácsot soha ne takarjuk le vagy szüntessük meg.

- Szerezzünk be egy jó minőségű szén-monoxid-érzékelőt.

- Az érzékelőket mindig fejmagasságban helyezzük el a nyílt lánggal működő eszköztől mintegy másfél méter távolságra. Minden szén-monoxid-érzékelőnek van egy szavatossági ideje, azon túl már nem nyújt biztonságot.

Szén-monoxid-mérgezés

Forrás: MTI/NÉPSZAVA-grafika

A szén-monoxid (CO) színtelen, szagtalan, a levegőnél valamivel könnyebb gáz. Az egyik leggyakoribb háztartási baleset, amely legtöbbször a helytelenül használt tüzelőberendezés miatt következik be.

A szén-monoxid kb. 250-szer jobban kötődik a hemoglobinhoz, mint az oxigén, ezért már kis mennyiségben is súlyos következményekkel járhat.

SZABÁLYOK

MUKICS DÁNIEL A közösségi szabályok szerint ha az Unió bármely országában engedélyezték a terméket, az automatikusan itthon is forgalomba hozható

INFÓ

Az érzékelők pozitív és negatív listája megtalálható a <https://katasztofavedelem.hu/33883/szen-monoxid-erzekelok-honlapon>

767 esetben riasztották a tűzoltókat idén, szén-monoxidmérgezés miatt, 9 emberen már nem tudtak segíteni

VARGA PÉTER

[Eredeti](#)

(Népszava, 2020. december 03., csütörtök, 16. oldal)

A hazai cégeknek is kedvező az uniós bírósági döntés

A magyar vállalkozások számára is kedvezően döntött az EU bírósága azzal, hogy a nemzetközi cégek perlését a velük szerződő vállalkozás országában is lehetővé tette a versenysértésből fakadó károk megtérítése érdekében - közölte a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a távirati irodával szerdán. A GVH szerint a döntés azért fontos, mert a belföldi vállalkozások egyre gyakrabban szerződnek külföldi székhelyű céggel az online térben végzett szolgáltatásokra, jogvita esetén ugyanakkor bizonytalanságot okozhat, hogy a másik fél fizikailag nincs jelen Magyarországon.

Az uniós bíróság ítélete szerint a külföldi székhelyű cégek, így akár a legnagyobb online platformok is - mint például az Amazon, Facebook, Google, Apple iOS - perelhetők a hazai bíróság előtt - írta a GVH. Az ítélet minden olyan esetben irányadó lehet, amelyben egy üzleti felhasználó kára a platform és az üzletfél közti szerződésen túlmutató, további jogszabályba ütközésből, például versenyjogi jogsértésből fakad - világított rá a versenyhivatal.

Az uniós bíróság döntésével megerősítést nyert: ha a nagy külföldi platformok egyoldalúan alkalmazott vagy előírt szerződéses kikötései miatt a hazai vállalkozások esetleg kárt szenvednének el, az érvényesítési igények egyszerűsödnek azzal, hogy magyar bíróság előtt is kezdeményezni lehet az eljárást.

A GVH a közleményben emlékeztet, hogy az uniós bíróság - minden hasonló esetre irányadó - ítélete a Booking.com szállásfoglaló portál ellen indult eljárásban született. A portál üzemeltetőjével szemben a magyar versenyhatóság is folytatott fogyasztóvédelmi típusú eljárást, amiért többek között agresszív, pszichés nyomásgyakorlással készítette felhasználóit mihamarabbi foglalásra. A Gazdasági Versenyhivatal idén tavasszal 2,5 milliárd forint bírságot szabott ki jogsértéséért a holland vállalkozásra - emlékeztet a versenyhivatal.

A platform ellen egy Németországban szállást üzemeltető, német társaság indított keresetet a székhelye szerinti bíróságon, a német bíróság azonban az uniós bírósághoz fordult az illetékesség megállapítására.

A legnagyobbak is perelhetők magyar bíróság előtt
Fotó: Reuters/Regis/Duvignau
Fischer Patricia

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. december 03., csütörtök, 13. oldal)

Indul a téli étel-miszer-ellenőrzés is

A maszkviselésen és a nyitvatartáson túl itt a szokásos szezonális étel-miszer-ellenőrzés is. A házhoz szállítók is kiemelt figyelmet kapnak.

Idén is elindítja a szokásos téli, főként a szezonális ünnepi termékekre koncentráló étel-miszer-ellenőrzési vizsgálatát a Nemzeti Ételmiszerlánc-biztonsági Hivatal, miután erről döntött Erdős Norbert, az Agrárminisztérium ételmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára. Idén nemcsak az étel-miszerek megfelelő minőségére, nyomon követhetőségére figyelnek majd az ellenőrök, hanem a higiéniai szabályok fokozott betartására is, amit a pandémia terjedésének megfékezése indokol. Különös figyelem irányul a hús- és húskészítmények, az édesipari termékek előállítóira és forgalmazóira. Emellett ellenőrzésre számíthatnak a zöldség- és a gyümölcsárusok, valamint a piacokon édességet forgalmazók is.

Vizsgálják majd az édességeket, a szaloncukrokat, a bejgliket, a szezonális zöldségeket, a gyümölcsöket, a friss húsokat, a halakat, a haltermékeket, a füstölt húskészítményeket és a virslit. Idén is tervezik a boltokban kapható mák, dió, mandula és kókuszreszelék termékek laboratóriumi vizsgálatát. Az idén elmaradó adventi és karácsonyi vásárok helyett fokozott hatósági figyelemre számíthatnak az AM szerint a házhoz szállítást végző cégek. A tárca közleménye szerint az ellenőrzés a Nébih koordinációjával és a megyei kormányhivatalok szakembereinek közreműködésével zajlik 2020. december 1. és 31. között. -

Eredeti

(index.hu, 2020. december 03., csütörtök)

A webshopok jártak jól a járvánnyal

A válság hatásai meglátszanak az októberi kiskereskedelmi adatokon

A kiskereskedelmi forgalom adatain is meglátszik a válság, egyes területek azonban jól teljesítenek. Kiderült: a forgalomból 8,6 százalékkal részesedő csomagküldő és internetes kiskereskedelem volumene 43 százalékkal bővült, folytatva az évek óta tartó tendenciát.

Októberben a kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene a nyers adat szerint 2,4, naptárhatástól megtisztítva 1,9 százalékkal mérséklődött az előző év azonos időszakhoz képest. Az előző hónaphoz viszonyítva 1,2 százalékkal nőtt a kiskereskedelmi üzletek forgalmának szezonális és naptárhatástól megtisztított volumene. Októberben az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletekben 1,2 százalékkal nőtt, míg a nem élelmiszer- kiskereskedelmi üzletekben 1,2, az üzemanyag-kiskereskedelemben pedig 10,5 százalékkal csökkent az értékesítés naptárhatástól megtisztított volumene az előző év azonos időszakhoz képest. Január-októberben a forgalom volumene - szintén naptárhatástól megtisztított adatok szerint - 0,3 százalékkal nagyobb volt az előző év azonos időszakánál - közölte a Központi Statisztikai Hivatal (KSH).

Az adatokból kiderült, hogy az árucikkek széles körére kiterjedő, a kiskereskedelmi forgalomból 8,6 százalékkal részesedő csomagküldő és internetes kiskereskedelem volumene 43 százalékkal bővült, folytatva az évek óta tartó tendenciát.

- Októberben a kiskereskedelmi forgalom 1100 milliárd forint volt, ez némileg meghaladta az előző év azonos időszakának értékét - ismertette az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára az adatokat az M1 köztelevízió műsorában. Cseresnyés Péter a távirati iroda szerint hozzátette: az év első tíz hónapjában éves összevetésben 0,3 százalékkal bővült a kiskereskedelmi forgalom, ami az élelmiszer és az élelmiszer jellegű kiskereskedelemből adódott, ugyanis az üzemanyagok és a műszaki cikkek forgalma is csökkent. Az államtitkár szerint mindez azt jelenti, hogy a vásárlók kívánnak, a nagyobb értékű műszaki cikkek vásárlását és utazásaikat elhalasztják. Közölte, hogy a novemberi, decemberi kiskereskedelmi forgalom várhatóan eléri majd a tavalyi szintet, amelyben a csomagküldő szolgáltatásoknak és az e-kereskedelemnek is nagy szerepe lesz.

Regős Gábor, a Századvég Gazdaságkutató makrogazdasági üzletágának vezetője szerint a kiskereskedelmi forgalom októberi csökkenése az élelmiszerforgalom csekély mértékű növekedéséből, valamint a nem élelmiszer-forgalom szintén kismértékű, illetve az üzemanyag-forgalom jelentősebb mérséklődéséből állt össze. Az üzemanyag-forgalom

nélkül tehát a kiskereskedelmi forgalom összességében stagnált volna. A nem élelmiszer-forgalmon belül az egyes üzlettípusok forgalma eltérően alakult: jelentős visszaesés történt a könyvesboltok, illetve a bútorok, műszaki cikkek forgalmában, míg az internetes kereskedelem továbbra is szárnyal.

ENYHÉBB MASZKSZABÁLY

Valamelyest enyhít az üzletekben dolgozók maszkhordási szabályozásán a szerda éjjel megjelent Magyar Közlöny. A veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló kormányrendelet módosítása szerint a munkáltató és a munkavállaló megállapodhat abban, hogy az üzletben való munkavégzés során az ott dolgozók olyan szünetet kaphatnak, amelynek során mellőzhetik a maszk használatát. Erre a célra az üzletvezető kizárólag olyan helyiséget, illetve területet jelölhet ki, amely nem szolgál az üzletben értékesített termékek tárolására, és amelyben vásárló nem tartózkodhat.

Sokan úgy érzik, biztonságosabb a távolból vásárolni
Fotó: Bach Máté
Munkatársunktól

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. december 04., péntek, 13. oldal)

Kevesebbet költöttünk üzemanyagra és műszaki cikkekre, mint tavaly

Októberben a kiskereskedelmi forgalom 1100 milliárd forint volt, ez némileg meghaladta az előző év azonos időszakának értékét - mondta az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) legfrissebb adatait kommentálva az M1 aktuális csatornán.

Cseresnyés Péter hozzátette, az év első 10 hónapjában éves összevetésben 0,3 százalékkal bővült a kiskereskedelmi forgalom, ami az élelmiszer és az élelmiszer jellegű kiskereskedelemről adódott, ugyanis az üzemanyagok és a műszaki cikkek forgalma is csökkent. Az államtitkár szerint mindez azt jelenti, hogy a vásárlók kivárnak, a nagyobb értékű műszaki cikkek vásárlását és utazásaikat elhalasztják. Közölte, a novemberi, decemberi kiskereskedelmi forgalom várhatóan eléri majd a tavalyi szintet, amiben a csomagküldő szolgáltatásoknak és az e-kereskedelemnek is nagy szerepe lesz. Októberben a nyers adat szerint 2,4 százalékkal, a naptárhatástól megtisztítva 1,9 százalékkal csökkent a kiskereskedelmi üzletek változatlan áron számolt forgalma az egy évvel korábbihoz képest. Az előző hónapoz viszonyítva 1,2 százalékkal nőtt a kiskereskedelmi üzletek forgalmának szezonálisan és naptárhatástól megtisztított volumene - jelentette csütörtökön a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). A második és a harmadik negyedévben egyetlenségyszer, júliusban nőtt a kiskereskedelmi forgalom naptárhatással kiigazított volumene, akkor is minimális, mindössze 0,4 százalékos éves növekedést mért a KSH. Szeptemberben a kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene a nyers adat szerint 1,6 százalékkal, naptárhatástól megtisztítva 2 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Októberben az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletekben 1,2 százalékkal nőtt, míg a nem élelmiszer-kiskereskedelmi üzletekben 1,2 százalékkal, az üzemanyag-kiskereskedelemben pedig 10,5 százalékkal csökkent az értékesítés naptárhatástól megtisztított volumene az előző év azonos időszakához képest. Az élelmiszer-

kiskereskedelem 75 százalékát adó élelmiszer jellegű vegyes üzletek értékesítési volumene 2,4 százalékkal nőtt, míg az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 1,9 százalékkal csökkent. A nem élelmiszer-kiskereskedelemben csökkentek az eladások, 0,4 százalékkal a gyógyszer-, gyógyászatitermék-, illatszer-értékesítésben, 2,2 százalékkal az iparcikk jellegű vegyeskereskedésekben és 7,2 százalékkal a könyv-, számítástechnika- és egyéb iparcikküzletekben. Jelentősen, 11,2 százalékkal visszaesett a forgalom a textil-, ruházati és lábbeliüzletekben, 15,2 százalékkal a használtcikk-boltokban és 19,4 százalékkal a bútor-, műszakicikk-üzletekben. Az árucikkek széles körére kiterjedő, a kiskereskedelmi forgalomból 8,6 százalékkal részesedő csomagküldő és internetes kiskereskedelem volumene 43,4 százalékkal emelkedett. Három hónap mérsékeltebb visszaesés után ismét két számjeggyű, 10,5 százalékos zuhanást mutatott az üzemanyag-töltő állomások forgalma. A kiskereskedelmi adatokba nem tartozó gépjármű- és járműalkatrész-üzletek eladásai 18 százalékkal csökkentek. Az országos kiskereskedelmi üzlethálózat, valamint a csomagküldő és internetes kiskereskedelem forgalma folyó áron 1100 milliárd forint volt. Az országos kiskereskedelmi forgalom 47 százaléka az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletekben, 39 százaléka a nem élelmiszer-kiskereskedelemben, 14 százaléka az üzemanyag-töltő állomások üzemanyag-forgalmában realizálódott - tette hozzá a KSH. Az év első tíz hónapjában a forgalom volumene - szintén naptárhatástól megtisztított adatok szerint - 0,3 százalékkal nagyobb volt, mint az előző év azonos időszakában. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben 3,3, a nem élelmiszer-kiskereskedelemben 0,9 százalékkal nőtt, az üzemanyag-kiskereskedelemben 9,8 százalékkal csökkent az értékesítés volumene. -

Eredeti

(888.hu, 2020. december 03., csütörtök)

Fogyasztóvédelmi kisokosunk karácsonyi kiadása

Akár a legnagyobb odafigyeléssel és körültekintéssel kiválasztott ajándék esetében is előfordulhat, hogy azt inkább visszavinnénk. A termék hibájától a nem megfelelő méreten át, a több rokontól megkapott ugyanazon termékig számtalan oka lehet annak, amiért újra felkeressük az adott üzletet, webáruházat. Igen lényeges tehát, hogy tudatában legyünk a lehetőségeinknek és már a vásárlás során is kellő gondossággal, illetve fogyasztói jogaink ismeretében járjunk el, ezzel számos későbbi problémát megelőzve.

Bátran kérdezzünk a vásárlás alkalmával! Minél több információt tudunk az ajándéknak kiválasztott termékről, annál könnyebb lesz a választás, illetve az esetleges későbbi igényérvényesítés is. Több ár feltüntetése esetén ragaszkodjunk az alacsonyabb árhoz, amelyről érdemes fényképet is készíteni arra az esetre, ha vita merülne fel a termék árát illetően. Lényeges tudni, hogy amennyiben a karácsonyi ajándékot céges számlára vásárolja, vagy magánszemélytől szerzi be, úgy fogyasztóvédelmi többletjogosultságok - mint például internetes vásárlás esetén az indokolás elállási jog - nem illetik meg! Ne feledjük, hogy a vállalkozás - termék jellegétől függően - köteles biztosítani, hogy a fogyasztó a megvásárolni kívánt árucikk súlyát, méretét, illetve használhatóságát ellenőrizze! Nyugodtan emlékeztessük e kötelezettségére a kereskedőt, amennyiben nem engedi előzetesen, még a boltban kipróbálni a terméket. Ha ennek ellenére mégsem próbálhatjuk ki a terméket, ajánlott

azt inkább máshol megvásárolni. Az ajándék vásárlásakor győződjünk meg arról, hogy a számla, illetve a jótállási jegy helyesen legyen kitöltve, valamint ügyeljünk arra, hogy azokat át is adják, hiszen nekünk, fogyasztóknak kell bizonyítanunk, hogy a szóban forgó terméket az adott vállalkozástól vásároltuk! Ha a jótállási jegyet nem adták át, vagy átadták ugyan, de rosszul állították ki, akkor ez nem akadályozhatja meg az igényérvényesítést, hiszen a számlával, blokkal érvényesíthetjük fogyasztói jogainkat. A számlát, blokkot, illetve a jótállási jegyet mindig őrizzük meg, még ha szeretteinknek nem is adjuk oda azt az ajándékkal együtt. A szeretteinknek szánt ajándékot - annak ellenére, hogy ajándékot nem illik előre kibontani - próbáljuk ki, illetve alaposan nézzük át mielőtt odaadjuk, ezzel ugyanis több későbbi kellemetlenségtől is megóvhatjuk mind önmagunkat, mind a megajándékozottat. Ez internetes vásárlás esetén még hangsúlyosabb, hiszen a termék kézhezvételét követően 14 napon belül, bármilyen indoklás nélkül elállhatunk a vásárlástól. Érdemes tehát minél hamarabb szemrevételezni a megvásárolt ajándékot! Előfordulhat, hogy valamely ajándékból többet kapunk, esetleg nem tetszik vagy nem jó mérete, ezért szeretnénk azt visszavinni, visszaküldeni. Amennyiben internetről vásárolták az ajándékot, úgy a visszaküldésnek semmi akadálya nincs, ha az elállási nyilatkozatot a termék kézhezvételét követő 14 napon belül közöljük az eladó vállalkozással. Manapság azonban sok webáruház tér el ettől a szabálytól a fogyasztók javára és hosszabb elállási határidőt enged, ezért feltétlenül tájékozódjunk erről a vásárlás folyamán! Akkor azonban, ha az ajándékot üzletben vásárolták, tévhit, hogy az eladó vállalkozás köteles azt kicserélni, vagy a termék árát visszafizetni. A vásárlás során mindenképpen érdeklődjünk erről, hiszen ma már sok vállalkozás üzletpolitikája pozitív e tekintetben, és önként biztosítja a fogyasztók számára ezen lehetőségeket, viszont ha mégsem, úgy annak tudatában vásároljunk. Az Európai Unión kívüli országokból, például Kínából történő ajándék vásárlás esetén legyünk tekintettel arra, hogy amennyiben bármilyen probléma merül fel a termékkel kapcsolatban, úgy az igényérvényesítési lehetőségeink a lehető legcsekélyebbek. A karácsonyi időszak után visszavitt, egyébként hibátlan termék esetében biztosított levásárlást tekintjük fogyasztóbarát gesztusnak, hiszen a kereskedőt nem kötelezi jogszabályi előírás a hibátlan termék visszavételére, cseréjére és arra sem, hogy levásárlást tegyen lehetővé! A karácsonyi ajándékokat egyre többen az interneten keresztül, webáruházakból szerzik be, ami most hatványozottan igaz, hiszen járványhelyzet van. Ezzel összefüggésben persze sokan tisztában vannak az indoklás nélküli 14 napos elállási joggal, de nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy ez a szabály csak az Európai Unión Belül székhellyel rendelkező vállalkozások tekintetében érvényesíthető. Ha interneten keresztül kívánjuk beszerezni a szeretteinknek szánt ajándékokat, csak akkor vásároljunk a kiszemelt webáruházból, ha a honlapon a vállalkozásra vonatkozó minden alapvető információt (név, székhely, adószám, elérhetőségek), megbízható Általános Szerződési Feltételeket és egyéb fogyasztói tájékoztatásokat is megtalálunk, hisz ekkor bízhatunk abban, hogy jogszerűen működő, a fogyasztói jogokat tiszteletben tartó kereskedelmi vállalkozást sikerült találnunk. Ha interneten keresztül kívánjuk beszerezni a szeretteinknek szánt ajándékokat, érdemes tisztában lenni vele, hogy sok magyar nyelvű webáruházat külföldi székhelyű vállalkozások üzemeltetnek, ezért mindig nézzük meg, hogy kitől vásárolunk! Egy külföldről vásárolt termék hibája esetén komplikáltabb lehet az ügyintézés, továbbá az elállás tekintetében magasabb visszaküldési költséggel számolhatunk, ha a termék mégsem tetszik. Az internetes vásárlások során mindig győződjünk meg arról, hogy ha esetleg mégsem tetszik az ajándékba szánt termék, úgy élhetünk-e a 14 napos elállási jogunkkal, hiszen vannak alóla kivételek. Ilyen például: az elektromos fogkefe vagy borotva, ha a lezárt csomagolást felbontottuk, hiszen ilyenkor higiéniai okokból kizárt az elállás, de az egyedi igények szerint legyártott, valamint a romlandó termékek esetében sem élhetünk vele. A vásárlás alkalmával ezt mindig

előre, egyértelműen tisztázzuk! Nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy internetes ajándék vásárlás esetén a 14 napos indokolás nélküli elállási jogunk a termék kézhezvételét követő 14 naptári napot takarja, melybe beleszámítanak a hétvégék, munkaszüneti napok, piros betűs ünnepnapok is. Fontos továbbá azt is kiemelni, hogy elállási nyilatkozatunkat írásban, még a termék visszaküldését megelőzően közöljük a vállalkozással! Nem érkezett meg szentestére az ajándékba vásárolt termék és már nincs is rá szükség? Semmi probléma, hiszen a fogyasztót az indokolás nélküli elállási jog nem csak a termék kézhezvétele után, hanem előtte is megilleti! Amennyiben tehát az elállási nyilatkozatát még a termék kézhezvételét megelőzően közli a vállalkozással, úgy azt nem köteles átvenni! Ha a karácsonyra kapott ajándék hibás, sérült vagy nem működik szavatossági vagy jótállási igényt érvényesíthetünk, amely alapján javítást vagy cserét kérhetünk, akkor viszont, ha ezek egyikére sincs mód, elállhatunk a szerződéstől és kérhetjük az ellenérték visszafizetését! Lényeges tudnivaló, hogy kötelező egy éves jótállás vonatkozik a 10 000 Ft-nál drágábban vásárolt úgynevezett tartós fogyasztási cikkekre, mint pl.: mosógép, porszívó, bútorok stb. Jó, ha tudja, hogy a 10 000 Ft-os vételár alatti tartós fogyasztási cikkekre, valamint egyéb, a kötelező jótállás körébe nem eső termékekre 2 éves kellékszavatosság terjed ki! Ebbe a körbe tartoznak többek között a lábbelik és a ruházati termékek is. Kötelező jótállás alá eső termék meghibásodása esetében, ha a vásárlástól számított 3 munkanapon belül érvényesítjük a csere iránti igényünket, a kereskedő nem hivatkozhat arra, hogy a terméket csak javítani tudja, hanem köteles azt kicserélni, feltéve, hogy a hiba a rendeltetésszerű használatot akadályozza. Érdemes felhívni a megajándékozott figyelmét arra, hogy szenteljen egy kis időt az ajándékba kapott műszaki termék használati utasításának elolvasására még akkor is, ha számára az üzembe helyezés rutin tevékenység, mivel a helytelen beszerelésből/beüzemelésből eredő meghibásodás tekintetében nem érvényesíthető jótállási igény! A 14 napos indokolás nélküli elállási jog, valamint a jótállás és a kellékszavatosság természetesen az akciósan vásárolt termékekre is vonatkozik! Az akciós nem egyenlő a leértékelttel! Az akció indoka általában készletcsökkenés, készlet kisöprés, kereskedelempolitikai döntés. Ezzel szemben a leértékelt terméknek leginkább valamilyen minőségi vagy esztétikai hibája van (pl.: behorpadt a hűtő oldala, karcos az edény stb.). Ha leértékelésre okot adó hiba tudatában vásárolunk, azon hiba miatt jótállási, vagy szavatossági igénnyel később nem élhetünk, viszont a leértékelt terméknek is alkalmasnak kell lennie a rendeltetésszerű használatra! Ha az ajándékba kapott termék jótállásával vagy szavatosságával kapcsolatos problémát a közvetlenül a vállalkozással nem sikerül rendezni, magyar székhellyel rendelkező vállalkozás esetén a Békéltető Testülethez, külföldi, de uniós székhelyű vállalkozás esetében pedig a magyarországi Európai Fogyasztói Központhoz, vagy ugyancsak a Békéltető Testülethez fordulhatunk! Ingyenes fogyasztóvédelmi és versenyjogi tanácsadás Egerben A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda (GVTI) csapata díjmentesen segít az egrieknek fogyasztóvédelmi és versenyjogi problémáik megoldásában. A GVTI fogyasztóvédők célja az, hogy segítsék a tudatos döntéshozást, és a panaszok rendezését. Sikeresebb a panaszkezelés, ha a fogyasztók és vállalkozók tisztában vannak problémájuk jogszabályi hátterével. Ezeknek a jogoknak a megismerésében és panaszlevél megírásában segít teljesen díjmentesen, - a Gazdasági Versenyhivatal megbízásából, vele együttműködésben dolgozó, - Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda. Szakterületeik: megtévesztő reklámok, szavatosság és jótállás, üdülési jog, termékbemutatók, közüzemi szolgáltatások, internetes vásárlások, jelentős piaci erővel való visszaélés, utazási szerződések, légi utasok jogai, üzletfelek megtévesztése. Elérhetőségek: 3300 Eger, Trinitárius utca. 2. I. em. Tel: +36 30 741 2373 E-mail: Nyitvatartás: Hétfő: 12:00-16:00 Kedd: 9:00-13:00 Szerda: 12:00-16:00 Csütörtök: 9:00-13:00 Péntek: Zárva
www.fogyasztovedok.hu (PR cikk) - HEOL

[Eredeti](#)

(heol.hu, 2020. december 03., csütörtök)

Nívó

Nagyjából túlvagyunk az ideai Black Friday-en és ilyenkor kezdődnek az igazi problémák. Ma megnézzük, hogy mit tudunk kezdeni a megvásárolt, de nem megfelelően működő vagy éppen nem működő termékekkel. A kérdés, hogy hova fordulhatunk, ha nem veszik vissza vagy ha nem azt kaptuk, amit a reklám ígért. Közeleg a karácsony és ilyenkor nagyon sokan nyúlnak a fogyasztási hitelekhez. Szeretnénk abban segíteni, hogy jól járhassanak ezzel, nagyon sok olyan szempont van ugyanis, amit meg kell vizsgálni, mielőtt aláírjuk a szerződést. Mi számít rengetegnek? Ez már a következő témánk és a mai környezetszennyezésben elutasítható-e egy jótállásos kazán ingyenes, vagyis garanciális időn belüli megjavítása azzal az indokkal, hogy sok volt rajta a por? Januártól indulnak a minősített fogyasztóbarát személyi kölcsönök. Ugyan már tettünk róla említést, de miután már több bank is beadta a kérelmét és vélhetően sokkal olcsóbbak lesznek ezek, mint eddig, beszélünk róla, ugyanis lehet, hogy érdemes lesz még egy hónapot várni az ilyen típusú hitel felvételével. És végül, de nem utolsó sorban egy találós kérdés. Tág értelemben vett pénzügyek és mennyire terheljük a környezetet? Hogy ez a kettő hogy jön össze? Na ez az, ami mindjárt kiderül. Két szakértő vendégem telefonon Binder István, a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti szóvivője és Parragi Attila általános fogyasztóvédelmi szakértő. Címkék: körültekintés, óvatosság, felelős költekezés, fogyasztási hitelek, előtakarékoskodás, teljes hiteldíjmutató, fix kamatozású konstrukció, jótállás, garancia, minőségi hiba, termék nem működik, mérethiba, nem tetsző termék vásárlása, minőségi kifogáskezelés, részletszabályok, csere, javítás, pénzvisszafizetés.

[Eredeti](#)

(KlubRádió, 2020. december 03., csütörtök, 14 óra)

Percek alatt tüzet okoz a silány égő

Gönczi Gábor (műsorvezető): - Mindössze fél perc. Ennyi kell ahhoz, hogy az egész lakás kigyulladjon egy rossz minőségű karácsonyi égősor miatt. Megindult a roham a boltokban a karácsonyi fényfüzérékért. Az üzletekben minden méretben, különböző színekben árulnak égőket. A szakemberek szerint fontos, hogy ne aluljárókban vagy piacokon vásároljuk a fényfüzért, azok ugyanis könnyen okozhatnak tragédiát.

Szerkesztő: - Óriási lángokkal ég egy karácsonyfa, ha valamitől meggyullad. Még fél perc sem kell hozzá, és már az egész szoba lángol. Az ijesztő felvételek egy tűzoltó bemutaton

készültek. Így szemléltették azt, hogy akár egy hibás égősor is hatalmas pusztítást tud végezni.

Birizdó Csaba (eladó, Schönkwill Kft.): - Van 50-től a 100, 200 darabosig, akár kültérre, akár beltérre is van.

Szerkesztő: - A fényfüzérkínálatot mutatja egy szombathelyi villamossági szaküzlet eladója. Minden méretből kaphatók biztonságos díszek.

Birizdó Csaba: - Akinek ilyen kültéri hosszabb kell, abban vannak 10-15, sőt 20 méteresek is.

Színekben változó. Hideg fehér, meleg fehér, akár a színes is most visszajött a divatba.

Szerkesztő: - A beltéri, kisebb fákra való füzérek 2000 forinttól kezdődnek.

Birizdó Csaba: - drágábbak azok olyan 10-11 ezer forint, ami kültéri és nagyon hosszú. De az sem mondható drágának egy 20 méteres sorért például.

Szerkesztő: - Ez a nő is égősort keres ebben a miskolci hipermarketben. Külső díszítésre is hálós izzót keresek, amit nem találok most, aztán kinti fára, bentire is színeset, beltérit, mondja a nő. A fényfüzérek akciós ára 1800 és 5000 forint között mozog, a választék pedig hatalmas. Én a fehéret szeretem. Nem szeretem a színeset. Sokan a járvány miatt inkább elkerülik a nagyobb üzleteket, és online vásárolnak karácsonyi díszeket. Az egyik legnagyobb webáruházban a kisebb fénysorok már pár száz forintért megvehetőek. De egy hosszabb égősor ára a 27 ezer forintot is megközelítheti. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság minden évben ellenőrzi az áruházak polcaira kikerülő égősorokat.

Keszthelyi Nikoletta (fogyasztóvédelemért felelős államtitkár): - Ezeket az Innovációs és Technológiai Minisztérium műszaki laboratóriumában bevizsgálják a kollégák, és amelyikről bebizonyosodik, hogy kockázatos, azokat az üzletek polcairól leveszi a fogyasztóvédelmi hatóság, és az eljárás során a vásárlóktól is visszahívásra kerül a termék, ami súlyos kockázatos.

Szerkesztő: - A szakemberek azt javasolják, csak olyan fényfüzért vásároljunk, amihez csatoltak használati utasítást is, és lehetőleg ne aluljárókban vagy piacokon szerezzük be a karácsonyi világítást.

Eredeti

(TV2 - Tények, 2020. december 03., csütörtök, 18 óra)

FENNTARTHATÓSÁG, AVAGY A HARMÓNIA

Fókuszban a GAZDASÁG

Az előző számokban már részletesen bemutattuk a fenntarthatóság fogalmát. Letettük a voksunkat amellett, hogy a fenntarthatóság leegyszerűsítve a környezeti, társadalmi és gazdasági érdekek harmonizálása.

A harmónia hármas pillérének harmadik eleme a gazdaság, amit most górcső alá veszünk. A három elem egymáshoz való viszonyát is bemutattuk, amiben a környezet a legnagyobb halmaz, ezen belül létezik a társadalom, és a társadalmon belül a gazdaság. Ezt a képet eddig egy almára asszociáltuk, amelyben az alma magját azonosítottuk a gazdasággal, amit a hús (társadalom) öleli körül, és amit a héj (a környezet) véd meg a külső hatásoktól.

Az, hogy ez a három elem nincs harmóniában, mostanra mindenki számára egyértelmű. Hogy megértsük, a fenntarthatóság érdekében mit kell elérni, alaposan ismernünk kell a

három elem és ezen belül a gazdaság állapotát is, valamint ennek kölcsönhatását úgy a társadalomra, mint a környezetre.

A GAZDASÁG MŰKÖDÉSE

A társadalmak gazdasági rendszerekbe szerveződnek az alapján, hogy hányféle módon lehet megválaszolni a mit, hogyan és kinek kérdését.

A "Mit termeljenek?" kérdés arra keresi a választ, hogy a gazdaság szereplői milyen javakat és szolgáltatásokat, azok milyen mennyiségét és minőségét állítsák elő. A "Hogyan termeljenek?" kérdés azzal kapcsolatos, hogy a termelési tényezőket sokféle arányban lehet kombinálni. A fejlett országok tőkeintenzív, a kevésbé fejlett gazdaságok munkaintenzív technológiákat alkalmaznak. A "Kinek termeljenek?" kérdés arra keresi a választ, hogy a javakat és szolgáltatásokat kik fogják elfogyasztani, azaz kik fizetnek értük. Milyen elvek alapján osztják el a megtermelt javakat és a keletkezett jövedelmeket.

Alapvetően két eltérő gazdaságszervezési módszert különböztetünk meg egymástól: az egyik a piacgazdaság, amiben az egyének és a vállalkozások hozzák meg a döntéseket, a másik az utasításos gazdaság, ahol a hierarchia csúcsán a kormányzat döntései állnak.

A piacgazdaságban a leggyakoribb tulajdonforma a magántulajdon. A vállalatok a legnagyobb nyereséget, profitot hozó fogyasztási cikkeket részesítik előnyben, ezen áruk előállításához pedig minél kisebb költségre törekednek. Az egyén a munkával megkeresett bért, illetve a különböző tulajdonokból származó jövedelmet költheti el, s ezzel dönt a fogyasztásról. Végeredményben a vállalatok kínálatának és a háztartások keresletének kölcsönhatása határozza meg a piacon értékesített termékek árát és az eladott mennyiséget.

Az utasításos gazdaságban a kormányzat hozza meg az összes fontos döntést a termelésről, elosztásról (a mit, hogyan és kinek kérdésekkel kapcsolatos döntések alapvetően állami előírások formáját öltik). A legfőbb termelési tényezők (föld, tőke) állami tulajdon képeznek.

A mai modern gazdaságokat vegyes gazdaság jellemzi. Ezek elsődleges szabályozó mechanizmusa a piaci árrendszer, azonban ezt kiegészítik az állami beavatkozások (pl. adóztatás) a piaci kudarcok korrigálása, elkerülése érdekében.

Egy országban egy adott időszak alatt előállított termékek és szolgáltatások összértéke a GDP. Ennek egy leegyszerűsített formája az egy főre jutó GDP, amelyet az adott országban élők átlagos életszínvonalának mutatójaként szoktak használni.

Most, hogy értjük, mi és hogyan működteti magát a gazdaságot, lássuk annak szerepét az egyes fenntartható fejlesztési célok vonatkozásában.

AZ ENSZ FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉLOK GAZDASÁGI VONATKOZÁSAI

- Megfizethető és tiszta energia

A cél, hogy mindenkinek hozzáférése legyen a megfizethető, megbízható, fenntartható és modern energiához. Ma 789 millió ember egyáltalán nem jut elektromos energiához, ez különösen kritikus a járvány időszakában, amikor egyes fejlődő országokban a kórházak egynegyedében egyáltalán nincs villamos energia. A világ összes energiafogyasztásának csak a 17 százaléka származik megújuló erőforrásból, amit fontos lenne növelni. Az éves energiahatékonysági javulás jelenleg 1,7 százalék, de a cél eléréséhez évi 3 százalékos javulásra lenne szükség. Szerencsére a pénzáramlás a fejlődő országokba emelkedik, ugyanakkor az éves pénzáramnak csak a 12 százaléka megy a legkevésbé fejlett országokba.

- Tisztességes munka és gazdasági növekedés

A cél ösztönözni a tartós, befogadó, fenntartható gazdasági gyarapodást, a teljes és eredményes foglalkoztatást és a tisztességes munkát mindenki számára. A gazdasági növekedés már a járvány előtt is lassult (2010-2018 2 százalék GDP/fő 2019 1,5 százalék GDP/fő növekedés), a Covid-19 viszont a legnagyobb gazdasági visszaesést hozta a nagy gazdasági világválság óta (1929-1939). A járvány alatt 1,6 milliárd nem hivatalosan

foglalkoztatott embernek került kockára a megélhetése. A turizmusnak soha nem tapasztalt kihívásokkal kell szembenéznie: a kiesett nemzetközi utazók számát 2020 végére 1 milliárd főre becsülik. A Covid-19 2020 második negyedében összesen 400 millió munkahely elvesztését okozta.

- Ipar, innováció és infrastruktúra

A cél teherbíró infrastruktúrát építeni, ösztönözni a befogadó, fenntartható iparosodást és támogatni az innovációt.

A gyártás növekedése már a járvány előtt is csökkent az illetékek és a kereskedelmi feszültségek miatt. A légi közlekedési ágazat a történelem legmeredekebb visszaesését tapasztalta 2020 első fél évében: 51 százalékos zsugorodást az előző év azonos időszakához képest. A kisüzemi termelők finanszírozása szükséges a krízis alatti túlélésükhöz, ugyanakkor a fejlődő országokban ezeknek a termelőknek csak a 35 százaléka számára érhető el hitel. A kutatásfejlesztésbe való fektetés ugyan növekszik, de a cél eléréséhez erőteljesebb bővülésre lenne szükség. A legkevésbé fejlett országokban az embereknek csak ötöde használja az internetet.

- Felelős fogyasztás és termelés

A cél biztosítani a fenntartható fogyasztást és termelést. A világ nem fenntartható mértékben használja a természetes erőforrásokat: a globális anyagfelhasználási lábnyomunk nő. A világjárvány lehetőséget ad olyan megújulási tervek kidolgozására, amelyek egy fenntarthatóbb jövőt építenek: 2017 és 2019 között 79 ország és az EU jelentett legalább egy olyan politikáról, amely a fenntartható fogyasztást és termelést segíti elő. Az elektronikai hulladék mennyisége 38 százalékkal nőtt az elmúlt évben, és ennek kevesebb mint 20 százalékát hasznosítják újra. A klímakrízist segíti elő, hogy emelkedik a fosszilis tüzelőanyagok támogatása (2015: 318 milliárd dollár, 2018: 427 milliárd). Az élelmiszer 13,8 százaléka már a beszállítói lánc (betakarítás, szállítás, tárolás, feldolgozás) során veszendőbe megy.

EURÓPAI ZÖLD MEGÁLLAPODÁS

A 2019-ben elfogadott európai zöld megállapodás célja, hogy utat mutasson ahhoz, hogyan tehetjük fenntarthatóvá Európa gazdaságát. Ez az EU kommunikációja szerint is csak akkor fog sikerülni, ha az éghajlati és környezeti kihívásokat lehetőségként kezelik minden szakpolitikai területen, és ha gondoskodnak róla, hogy a gazdasági átalakítás mindenkivel szemben igazságos legyen, ne legyenek vesztesei a folyamatnak. Az európai zöld megállapodás cselekvési tervet is felvázol, amiben az egyik irány az erőforrások hatékony felhasználásának elősegítése a tiszta, körforgásos gazdaságra való átállás révén; a másik pedig a biológiai sokféleség helyreállítása és a környezetszennyezés mértékének csökkentése.

KÖLCSÖNHATÁSOK

GAZDASÁG VS. KÖRNYEZET

- Erőforrás-használat

Ahhoz, hogy bármilyen terméket előállítsunk, természeti erőforrást kell igénybe venni. Ez lehet ásványi anyag, energia, víz, talaj, bármi. Ezért amikor gazdaságról beszélünk, az első és legfontosabb hatás a Föld véges erőforrásainak használata, ami a növekvő lélekszámmal (akik a gazdaság nézőpontjából egyben a növekvő számú fogyasztók) és a növekvő életszínvonallal (ami ebből a szempontból az egyre növekvő igényt is jelenti) már eddig is 1,6 Földnek megfelelő ökológiai kapacitást élt fel évente.

Nézzük az energiaszolgáltatást a történelemben. Az első ipari forradalom, amikor az ipar megelőzi a mezőgazdaságot, még nem is mutat túl erős változást. A valódi változás a második ipari forradalom idő szakában (1870-1914) kezdődik meg, amit a technológiai érettség korának is neveznek, és amikor a szolgáltató - ipar is előretört. A harmadik ipari

forradalom még ezt a tendenciát követte, majd 1945-től, a hidegháborús haditechnika fejlődésével kezdődik az igazi ugrás, az 1970-es évektől pedig - az elektronika forradalmával - az egekbe szökik. Ha csak az elsődleges energia felhasználására és az 1,6 földnyi kapacitás éves elfogyasztására gondolunk, egyértelmű, hogy itt nemhogy harmóniáról nincs szó, de kétségtelen, hogy a végéhez közeledik a Föld eltartóképessége is.

- Hulladék

z erőforrás felhasználása mellett a másik szembeötlő jelenség a termékek előállításából, felhasználásából, illetve a melléktermékként keletkező hulladékok mennyisége. 2016-ban a gazdasági tevékenységekből és a háztartásokból származó hulladék teljes mennyisége az EU28 területén 2538 millió tonna volt.

Ma még természetes, hogy a termékekkel együtt jár azok csomagolása is. Csak a csomagolásból évente 141 millió tonna műanyag hulladék keletkezett 2015-ben. Ebből talán érthetővé válik, hogy hogyan kerül az óceánokba évente 5-13 millió tonna műanyag.

GAZDASÁG VS. TÁRSADALOM

Az eddigiek alapján gondolhatnánk, hogy a gazdaság valójában a társadalom igényeire épül, és ezért, bár lehet, hogy a környezet és gazdaság között felborult az egyensúly, de a gazdaság és a társadalom között másként kell ennek lennie. Sajnos ebben a párosításban sem szolgálhatunk túl jó hírekkel.

Emberi erőforrás

Ahogy a környezet esetén a természeti erőforrásokról beszéltünk, a társadalom esetén is felmerül a gazdaságban egy kulcstényező, az emberi erőforrás, avagy a munkaerő.

A modern kori rabszolgaság leggyakoribb formái a szexuális kizsákmányolás, a kényszermunka, a kényszerházasság, a szervkereskedelem és a bűncselekményre kényszerítés. Ehhez társul eszközként az emberkereskedelem.

Napjainkban 30 millió rabszolga él (három magyarországi ember). Több, mint bármikor a történelem során. Férfiakat, nőket és gyerekeket kényszerítenek fizetés nélküli munkára a világ minden táján, és a veszélyeztetettek száma egyre nő. A hagyományos rabszolgaság esetén egy olyan emberre gondolunk, akit megfosztottak szabadságától, tárgyként kezelnek, és másvalakinek a tulajdonát képezi. A modern kori rabszolgaságot ez a meghatározás lényegében lefedi. Az eltérés a kettő között, hogy a hagyományos rabszolgaság idején a rabszolgatartás nem volt bűncselekmény, míg a modern kori rabszolgaság a 21. század egyik legsúlyosabb, határokon átívelő bűncselekménye, ami magában foglalja a személyi szabadság korlátozásával/ megfosztásával, illetve a kizsákmányolással megvalósuló bűncselekményeket.

Gyerekmunka. Ezt is egy tőlünk távol álló jelenségnek, esetleg mesének gondoljuk. Pedig a világon 2016-ban 152 millió (5-17 év közötti) gyerek kényszerült munkára a megélhetéséért, közülük 73 millióan dolgoztak veszélyes körülmények között, ahelyett, hogy az iskolapadot koptatták volna. Közülük Európára és Közép-Ázsiára együttesen 4 százalékuk esik, a legnagyobb arányban (közel 20 százalék) Afrikában élnek. Hetvenegy százalékuk a mezőgazdaságban, 12 százalékuk az iparban, 17 százalékuk a szolgáltatási szektorban dolgozott. Közel felük 5-11 év közötti, 58 százalékuk fiú. 2012 óta a gyerekmunkások száma mintegy 94 millióval csökkent, ahogy a veszélyes körülmények között dolgozók száma is megfeleződött.

Fogyasztói társadalom vs. tudatos vásárló

Ezt a szót már sokat hallhattuk, hiszen mi magunk is a fogyasztói társadalom tagjai vagyunk. Ez pedig azt jelenti, hogy a gazdaság és a társadalom jórészt a fogyasztás körül szerveződik, hiszen a "Kinek termeljek?" az egyik alapvető kérdés a gazdaságban. A vállalatok igyekeznek kitalálni, befolyásolni azt, hogy mit venne meg a fogyasztó, hiszen ebből lesz a bevétel, ez a piaci siker záloga. Napjainkra azonban a fogyasztás már több mint

gazdasági tevékenység: társadalmi, kulturális, sőt pszichológiai jelentősége van. A reklámok és a kereskedelmi média már azt is befolyásolja, hogy mit gondolunk és hogyan beszélünk a világról. Személyes identitásunk pedig összefonódik a vásárolt termékek imázsával. Ha a fogyasztás több mint pusztán materiális tevékenység, ha az embereknek szüksége van arra a tudatra, hogy amit csinálnak, annak értelme, értéke van, ha a reklámok is ezt igyekeznek velük elhíttetni - hiszen egy autó megvásárlása maga az önmegvalósítás, és vele jár a szabadság és az önállóság -, akkor mit lehet tenni, hogy a kölcsönhatások helyrebilljenek és bekövetkezessen a harmónia, mielőtt a teljes egyensúlyvesztés helyreállíthatatlan következményeket eredményez?

Tudatosá válni. A tudatos vásárló nem a klasszikus fogyasztóvédelmi karaktert tükrözi, azaz nem az, aki nem hagyja, hogy átverjék, aki tisztában van fogyasztói jogaival és él is velük, aki tájékozódik az árakról, a termékek minőségéről, a kapcsolódó szolgáltatásokról, és a legjobb ajánlatot választja ki.

Ezek fontosak, de ahogy a Tudatos Vásárlók Egyesülete is fogalmaz, ma a tudatos vásárlónak többet kell jelentenie annál, mint hogy képviseljük és érvényesítjük a jogainkat és az érdekeinket. Fontos, hogy etikailag és környezetileg is tudatosak legyünk, ami azt jelenti, hogy saját magunkon túl másokra is tekintettel vagyunk.

A tudatos vásárlók olyan fogyasztói döntéseket próbálnak hozni, amelyekkel nemcsak ők maguk járnak jól, hanem a világ is. Döntéseik alapvető értékeket tükröznek, úgymint igazságosság, méltányosság és ökológiai felelősség.

A tudatos vásárlók megpróbálnak átlátni a reklámokon és elgondolkodni azon, hogy mit is okoznak akkor, amikor egy adott terméket megvásárolnak.

A gazdaság a globalizáció révén ma már behálózta az egész világot. Legalább két alapvető probléma merül fel ezzel kapcsolatban. Az egyik az, hogy a messziről jött termékekről keveset tudunk. Pedig talán elborzadnánk, ha tudnánk, hogy a csokoládénkhöz a kakaót gyermek rabszolgák szüretelték, vagy hogy a legutóbb vásárolt fast fashion ruhánk milyen elképesztően megalázó és kizsákmányoló munkakörülmények között készült valahol Délkelet-Ázsiában.

A másik alapvető probléma az, hogy a mai gazdaság környezetileg sem fenntartható. Minden komoly környezetvédelmi kutatás azt mutatja ki, hogy túl sok anyagot, energiát veszünk ki a környezetünkből, és túl sok szennyezést, hulladékot engedünk vissza. Mindeközben visszafordíthatatlan ökológiai károkat okozunk. A számítások szerint azonban az ökológiai katasztrófáért korántsem pusztán az emberiség növekvő létszáma a felelős, hanem sokkal inkább a fejlett országok pazarló életmódot folytató lakossága: az összes anyag- és energiafelhasználás 80 százaléka a világ összlakosságának mindössze 20 százalékát adó fejlett országokban (köztük hazánkban) realizálódik. Ne gondoljuk, hogy az, ami tőlünk távol vagy a világ környezeti állapotával történik, nem lesz hatással ránk. A globalizáció nemcsak azt jelenti, hogy a messzi távol készült termékek eljutnak hozzánk, de azt is, hogy így vagy úgy, de a drámai társadalmi vagy környezeti következményekkel is szembe kell néznünk egyszer.

HAPPY PLANET INDEX

A Happy Planet Index (röviden HPI) a fenntartható jólét mutatójaként jött létre. Ennek kiszámításához négy elem szükséges: a jólét, amit egy 1-10-ig tartó skálán értékelnek az adott ország lakói; a várható élettartam, amit az ENSZ adatbázisából szereznek; az eredmények egyenlőtlensége, azaz az adott ország várható élettartamára és jólétére vonatkozó adatok százalékos megoszlása; illetve az ökológia lábnyom a Global Footprint Network adatai alapján.

A HPI-re azt is mondhatnánk, hogy a GDPből számított jólét ellentéte: nem a gazdaság fejlettségén és az előállított termékek és szolgáltatások összértékén alapszik, hanem sokkal

inkább a társadalmi jóllétet veszi figyelembe, ahol a materiális dolgoknak sokkal kisebb a jelentősége. Ezenfelül fontos, hogy míg a GDP nem veszi figyelembe az ökológia lábnyomát, addig a HPI-nek ez egy létfontosságú eleme. Hogy ez mit jelent? Az Egyesült Államokban és az európai országokban lehet átlagon felüli a jólét, lehet magas a várható élettartam, mégis, ha az ökológiai lábnyomuk magas, a HPI alacsony. Ebből adódik, hogy a világon a három legmagasabb HPI-jű ország sorrendben Costa Rica, Mexikó és Kolumbia. Az értékeik kétszer akkorák, mint az Egyesült Államoknak, és a listán Norvégia, Spanyolország és Hollandia fér bele csak európaiként az első húszba. Magyarország a világ többi országához viszonyítva a középmezőnyben helyezkedik el (69.), ezzel csak Szlovéniát és Ukrajnát előzi meg a régióban.

BOLDOG KARÁCSONYT! A fogyasztói társadalom tagjaként ne felejtjük, hogy rajtunk múlik a kínálat, tudatos vásárlóként ajándékozzuk meg egymást idén a fa alatt. **BOLDOG ÚJ É VET!** Ha újévi fogadalmat teszel, legyen közte, hogy 2021-től te is egy Boldog Bolygó részese akarsz lenni, és ezért tenni is fogsz. Vigyázzunk magunkra, egymásra és a bolygóra. Vírushelyzet alatt és után is.

A cikk szakértő partnerünk, a Planet Fanatics" Network gondozásában készült. Szerzőnk Szomolányi Katalin, a Planet Fanatics" Network alapítója, ügyvezetője.

Szomolányi Katalin

[Eredeti](#)

(GEO, 2020. december 04., péntek, 24+25+26+27. oldal)

Súlyos problémára világított rá a járvány második hulláma: ideje észbe kapni!

Az állami egészségügyi ellátórendszer kapacitása véges - erre a járványidőszak még jobban ráirányította a figyelmet. A vírushelyzet többek között rávilágított arra is, hogy a krónikus betegségekkel élők általánosan is nagyobb kockázatnak vannak kitéve. Tudjuk jól, hogy a magyar nem egy kifejezetten öngondoskodó nemzet, mégis úgy tűnik, az események hatására, elkezdtek félteni az egészségüket, és egyre többen keresnek olyan megoldást, melyben biztonságba érzik saját magukat és a családtagjaikat: a magánegészségügyi szolgáltatók és az általuk nyújtott szolgáltatások egyre inkább felértékelődnek a lakosság körében.

A járvány a biztosítók számára is rendkívüli helyzetet teremtett, bár a szektort eddig kevésbé érintette, perzse az utasbiztosítási piacot lényegében megszünt, ugyanakkor egyes termékek iránt nagyobb a kereslet, mint valaha: szárnyal az egészségbiztosítási piac

A magánellátás ára

A magyarok 40 százaléka szokott legalább évente - ezen belül felük (18%) évente többször is - igénybe venni valamilyen magán-egészségügyi ellátást - derül ki egy októberi felmérésől. Magánúton leggyakrabban (24%) fogorvoshoz jár a lakosság, de gyakori a nőgyógyászati, bőrgyógyászati és szemészorvosi látogatás is (5-13%). Magánorvoshoz jellemzően a magasabb jövedelműek (48%) és a felsőfokú végzettségűek (63%) járnak, ezen utóbbi csoport kb. negyede legalább félévente megy. Szakterülettől függetlenül a többség az elmúlt évben összesen legfeljebb 20.000 forintot fizetett ki magánrendeléseken. A pénztárcának jobban fájó költségek miatt azonban a fogorvosi kezelések éves összege tavaly átlagosan 76

ezer forint volt, míg a nőgyógyászati, bőrgyógyászati és szemészorvosi szakrendelésekre átlagosan 30 ezer - 40 ezer forintot költöttek.

De ilyen magas összegek mellett nem lenne ésszerűbb inkább biztosítani magunkat és családtagjainkat?

Az egészségbiztosítás az egy egészségügyi szolgáltatás, egy olyan kockázati biztosítási forma, ahol furcsa módon elég gyakran tud az ember szolgáltatást igénybe venni, ellentétben egy cascóval vagy egy életbiztosítással. Sőt, a biztosító ezt nemcsak finanszírozza, hanem szervezi is, tehát az egészségbiztosítás lényege, hogy nem pénzt kapok, hanem szervezett egészségügyi ellátást. Jellemzően a költségeket egészben finanszírozza a biztosító. (Vannak olyan konstrukciók a piacon, amelyek önrészeket is tartalmaznak, ezek nagyon kis hányadban fordulnak elő: azért szokta alkalmazni az önrészt egy-egy biztosítótársaság, hogy az ügyfél megfontolja, ténylegesen szüksége van-e az adott szolgáltatásra, például a házivizitre).

"Az utóbbi időben én is azt tapasztalom, hogy megélnékült az érdeklődés, ennek egyik oka, hogy egy pár évvel ezelőtti törvénymódosítás kapcsán a legtöbb vállalati egészségbiztosítási szerződés évfordulója december hónapra átkonvertálódott, mert kedvezőbben adózott ilyen esetben. Ennek ugyan már nincs jelentősége, mégis így maradtak.

A magánszemélyek részéről pedig mind tavasszal, mind most, ősszel jelentősen nőtt az érdeklődés, egyre többen fordulnak az egészségbiztosítás felé, hiszen látják, hogy az állami kórházakban egyre szigorúbbak a szabályozások, egyre több műtétet halasztanak el, és egyre több olyan vizsgálat van, amihez nehezen vagy nem lehet hozzájutni. Ezért fordulnak a magánszolgáltatások irányába

- mondta el a Pénzcentrumnak Balázs Iván, egészségbiztosítási szakértő. A másik tendencia, amit észrevehető a szakember szerint, hogy miután hétről hétre egyre szigorúbbak a szabályok, a keretek, egyre nehezebb hozzáférni egészségügyi ellátáshoz, nagyon sokan szeretnék előrehozni az egészségügyi ellátásukat. Ha műtetre van szükség, akkor azt azonnal akarják, még akkor is, ha nem egy akut az eset, hanem előre tervezhető rutinműtét, amit bármikor meg lehetne csinálni.

Arra a kérdésre, hogy nagyjából mekkora összegért lehet magánszemélyként egészségbiztosítást kötni, Balázs Iván válasza szerint az hogy attól függ, hogy hány éves, egyedül szeretné-e biztosítani magát vagy a családdal együtt, de 7000 forintnál indul és egy normális csomag már 10-15 ezer forintért elérhető, a VIP-csomagok pedig már 20 ezer forint felettiek. De nagyon nem mindegy, hogy mire vonatkozik a biztosítás, ebben nagyon nem egységesek. Óriási eltérés van abban például, hogy mennyi a várakozási idő, tartalmaz-e szűrővizsgálatot, ha tartalmaz, mennyi idő múlva veheted igénybe. Van olyan, ahol két év múlva mehetek először szűrésre - éppen ezért nagyon nehéz összehasonlítani az árakat. Nagyok a különbségek abban is, hogy hol veheti igénybe a biztosított az ellátást. Éppen ezért nincs olyan, hogy a világ legjobb biztosítása, hanem olyan van, hogy valaki számára a legjobb.

Ehhez sok esetben szakembert érdemes igénybe venni, vagy nagyon sok időt kell rászánni és megnézi egyenként az ajánlatokat. Az például kiemelten fontos, hogy merre lakik, milyen betegségekkel rendelkezik a biztosított: azokra vonatkozik-e szolgáltatás. Fontos-e neki, hogy legyen benne magán sürgősségi ellátás, fekvőbeteg-ellátás stb. Ha kialakult egy elképzelése, utána be lehet szűkíteni 2-3 biztosítóra, és ott már össze lehet hasonlítani azt, hogy melyik milyen áron van, de még mindig figyelembe kell venni azt is, hogy mi hiányzik a többihez képest, vagy mi van benne pluszban. A nehézség az, hogy nagyon kevés az olyan szakértő ma a magyar piacon, aki 1-2 biztosítónál többet tud ajánlani. Ha ilyen biztosításokról beszélgetünk, nagyon ki vagyunk téve annak, hogy egy "független" tanácsadó mennyire lát rá a piaci szolgáltatásokra.

"Nem arról beszélek, hogy feltétlenül kókler az illető, hanem egy ember, aki évek óta foglalkozik mondjuk cascóval, vannak különböző kalkulátorai, elég jó rálátása van a piacra, a kalkulátor kidobja a három legjobb ajánlatot, segít választani, elmondja a tapasztalatait. Ez működik. Viszont az egészségbiztosításban még a legprofibb tanácsadóknak sincs két biztosítónál több tapasztalatuk. Pedig ajánlat lassan vagy egy tucat van piacon. Ha valaki mondjuk csak hitellel foglalkozik, akkor elvárható tőle, hogy tisztában legyen 15 bank éppen aktuális akcióival, mindegyiknek a nyomtatványaival, a termékeivel, amik hetente változnak. Éppen ezért aki hitelezéssel foglalkozik, az mással nem nagyon tud. Az viszont ritkán fordul elő, hogy valaki csak az egészségbiztosítással foglalkozzon és tisztában legyen a sokféle termékkel, az állandó változásokkal. Mivel annyira speciálisak a szolgáltatások és az ehhez szükséges tudás, hogy lehet, az egész országban minimális létszámú olyan egészségbiztosítási tanácsadó van, aki ezt a piacot teljesen átlátja" - tudtuk meg Balázs Ivántól.

De vajon így látják a biztosítók is?

Kíváncsiak voltunk, mit tapasztalnak a piaci szereplők, így elküldtük kérdéseinket a legnagyobb szolgáltatókhoz. Az Union Biztosító lapunknak küldött válaszából kiderül, hogy az elmúlt években folyamatosan növekedett a kereslet a magánegészségügy szolgáltatásai és ezzel párhuzamosan az egészségbiztosítási konstrukciók iránt. Az állami ellátórendszer kapacitása véges, erre a járványidőszak még jobban ráirányította a figyelmet. A magánbiztosítások iránti keresletet a járvány első hulláma nem befolyásolta érdemben, viszont

a második hullám idején már - talán éppen az állami rendszer túlterheltsége miatt - megnövekedett érdeklődést tapasztalnak az ügyfelek irányából.

Ezt tovább erősíteni látszik az új egészségügyi szabályozó törvénycsomag, ahol az állami és a magánszolgáltatások határozottabb szétválasztása, az orvosi bérek régen várt emelése, a paraszolvencia tervezett kivezetése nemcsak az állami rendszer számára jelent majd változást.

A kisebb magánpraxisok helyett várhatóan a szélesebb szolgáltatási palettájú, nagyobb, innovatív magánszolgáltatók fognak dominálni a szektorban. A szakemberek egy része a magánszolgáltatóknál képzeli el a jövőt és nem dolgozik majd mindkét rendszerben. A háztartások egészségügyi költségei - a paraszolvencia kivezetésével - várhatóan jelentős részben a magánszolgáltatások igénybevételére fordítódnak majd. A jövőben a magánszolgáltatások - és ezzel párhuzamosan a magán egészségbiztosítások - még szélesebb körű és gyorsabb elterjedésével számolnak.

A magánbiztosítások terén a legjellemzőbb modell továbbra is a "company care", azaz a biztosításokat a munkáltatók kötik munkavállalóikra, emellett élénkül a kereslet a magánszemélyek körében is. Annak ellenére, hogy a vállalati juttatás már nem adómentes, "csak" - ún. egyes meghatározott juttatásként - kedvezményesen adózik, a vállalatok nem vonták meg a dolgozóktól, sőt az új igények száma is egyre inkább növekedést mutat. Az egészségbiztosítás már annyira beépült a köztudatba, hogy a munkavállalók döntését meghatározó szempont lehet, ha két hasonló pozíció között kell választaniuk. A magánszolgáltatói díjak - az élénkülő kereslet, a növekvő költségek, a szolgáltatói konszolidáció, a komplexitás, a szakember- és az eszköz-innovációs igény miatt - az utóbbi időben évről-évre 10-15 százalékkal emelkedtek. A felmérések szerint ez a tendencia tovább folytatódik majd és ez a biztosítási díjak emelkedését is magával hozza. Ma egy orvosi vizit díja átlagosan 25.000 Ft, ami a kiegészítő diagnosztikai vizsgálatokkal könnyen meg is duplázódik, vagy akár háromszorozódik egyetlen igénybevételi alkalommal. Ilyen költségek mellett már nem lehet azt elvárni, hogy a biztosítók havi 3-4.000 Ft-os díjakon kínáljanak teljeskörű fedezetet nyújtó egészségbiztosítási csomagokat.

Az egészségmegőrzés és az egészségfejlesztés is egyre határozottabb igényként jelenik meg mind a munkáltatói, mind munkavállalói oldalon.

A vírushelyzet többek között rávilágított arra is, hogy a krónikus betegségekkel élők általánosan is nagyobb kockázatnak vannak kitéve. A biztosításokba foglalt szűrések, a korai diagnosztika, az időben megkezdett kezelések mind a megelőzést, illetve az egészség megőrzését és visszaszerzését szolgálják. Az elért eredmények az egyén, a családok, a munkáltatók és a gazdaság számára egészségnyereségben, gazdasági és társadalmi mutatókban mérhetőek és kimutathatóak.

A Groupama Biztosító tapasztalatai alapján elmondható, hogy a csoportos egészségbiztosítási termékek iránti érdeklődés a vállalati szegmensben egyre növekszik. Úgy látják, hogy egyre nagyobb az igény a munkáltatók körében a csoportos egészségbiztosításra. Azon cégek, melyek már - akár évek óta - rendelkeznek a munkavállalóikra kötött egészségbiztosítással továbbra is fontosnak tartják ezt a már jól bevált, a munkavállalók által kedvelt juttatási formát megtartani a munkavállalók számára, akár a szolgáltatási csomagjaik bővítésével is a munkavállalók elégedettségének növelése érdekében. Az ajánlatkérések között azonban megtalálható számos olyan munkáltató is, akik még nem rendelkeznek csoportos egészségbiztosítással, új igényként merül fel a biztosítási kérés. Az elmúlt hónapok tapasztalatai és a jelen helyzet is rámutat arra, hogy a magánegészségügyi szolgáltatók és az általuk nyújtott szolgáltatások egyre inkább felértékelődnek a lakosság körében. Ügyfeleink egyre tudatosabbak lesznek, az egészségbiztosítási szolgáltatásokat illetően egyre speciálisabb, egyre személyre szabottabb igényeket fogalmaznak meg a cégek a munkavállalók számára.

Úgy véljük, e trend folytatódik, illetve erősödése várható a jövőben is - áll a Pénzcentrumnak küldött nyilatkozatban. Ugyanakkor az Uniq Biztosító csak mérsékelt emelkedést tapasztalt, elsősorban az első hullám idején, ez most a második hullám idején már nem igazán számottevő, nem érzékelik. Egyelőre érdeklődéssel figyelik a változásokat, melyek az egészségügyi dolgozókat érintik, mert úgy gondolják ez hatással lehet az ellátásra: Azt gondoljuk, ha az emberek bizonytalanok érzik az ellátásukat, többen vásárolhatnak akár összegbiztosítást, akár szolgáltatás finanszírozó biztosítást.

Az Allianz ügyfelei részéről az idei évben szintén megnőtt az érdeklődés a kockázati biztosítások iránt - ideértve az egészségbiztosításokat is - mind az egyéni, mind a csoportos biztosítások terén, ami részben a járvány hatásának tudható be.

Véleményük szerint, a növekvő tendencia jövőre is megmaradhat, hiszen a járvány hatására várhatóan megnő az egészség-tudatosság, felértékelődik az orvosi ellátáshoz való hozzáférés lehetősége, amelyet a magánellátás biztosít. Azt is tapasztalják, hogy a lakosság egyre élénkebben érdeklődik a megelőzés és a korai diagnosztika iránt, hiszen a vírusfertőzés súlyosabb következményekkel is járhat leginkább azokban az esetekben, akiknek már vannak meglévő alapbetegségeik.

(Pénzcentrum 2020. december 4., péntek)

A biztosítók eddig csak nyertek a járvánnyal

Növekvő díjbevétel, csökkenő kárkifizetés és rekord összegű profit - így fest a biztosítók első kilenc hónapja a jegybank friss adatai alapján.

Pompásan alakul az idei év a biztosítók számára. A Magyar Nemzeti Bank (MNB) adatai szerint az első kilenc hónap rekord nyereséget hozott, csaknem 66 milliárd forint lett a szektor profitja, 26 százalékkal magasabb, mint 2019-ben, pedig az is elég erős évnek

számított. Az életág a tavalyihoz hasonlóan muzsikált a profitabilitás szempontjából, 19,6 milliárd forint lett a biztosítástechnikai eredménye, a nem életág viszont szárnyalt, 35,8 milliárdos biztosítástechnikai eredménye 82 százalékkal magasabb a 2019-es kilenc havinál.

Rekordon a szerződések száma

A biztosítási szerződések száma új csúcstól ért el, 14,4 milliónál is több kötvény van már az ügyfeleknél, 193 ezerrel több mint tavaly szeptember végén. A két biztosítási ág közül az életbiztosítási szerződések száma csökkent, a nem életágon viszont egyre több az új kötvény. Az idén átlépte a nem életbiztosítási szerződések száma a 12 milliót, és ez a szint stabilizálódott. A lakossági vagyonszerződések (döntően lakásbiztosítás) iránti igény nő, több mint 41 ezerrel emelkedett a szerződésszám az év eleje óta, és lassan megközelíti a 3,3 milliót. A szerződésszám-növekedés oroszán részét a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítások (kgfb) adták, 124 ezerrel nőtt az év eleje óta a számuk, és a cascoké is nőtt több mint 9 ezerrel.

Az életágon ugyan visszaesés volt a szerződések számában, de vannak olyan szegmensek, amelyek népszerűek és vonzzák az új ügyfeleket. Ilyenek a halálesetre szóló biztosítások, ezek száma csaknem 17 ezerrel 688 ezerre emelkedett, a háttérben az is állhat, hogy sokan kötöttek olyan biztosítást attól való félelmükben, hogy ha elkapják a koronavírust, és belehalnak, a családtagjaik nem lesznek képesek gondoskodni magukról.

Az elmúlt évek slágertermékének számító, személyi jövedelemadó-kedvezményrel is támogatott nyugdíjbiztosítás is kelendő volt a járvány ellenére is. A szerződések száma több mint 26 ezerrel nőtt az idén, ezzel 369 ezerre emelkedett a nyugdíjbiztosítások száma.

A díjbevétel kiválóan alakul

Ezek is jó hírek, ahogy az is, hogy a szektor harmadik negyedéves díjbevétele 284,1 milliárd forint volt, mely közel 5 százalékkal haladja meg az előző év ugyanazon időszakának értékét, az életági díjak 6,6 százalékos, továbbá a nem életági díjak 3,8 százalékos növekedésének eredményeként.

Az előző negyedévhez viszonyítva is nagyobbak a számok, 2,5 százalékkal nőtt a díjbevétel, de az életágban már csökkenést mértek, miközben a nem életág 6 százalékos növekedést ért el. A csökkenő díjfizetés háttérében állhat a járvány is, lehetnek olyan ügyfelek, akik emiatt szüneteltetik a díjfizetést, de a negyedik negyedévben ez még változhat, hiszen sokan időzítik erre az időszakra az életbiztosításoknál az egyszeri befizetéseket az adókedvezmények kihasználása érdekében, vagyis ismét növekedhet a díjbevétel.

A biztosítók első kilenc havi díjbevétele megközelítette a 900 milliárd forintot, 4,1 százalékkal volt több, mint tavaly, és a nem életágnál volt nagyobb, több mint 5 százalékos növekedés. A húzótermékek többsége jól ment, a lakossági vagyonszerződéseknek a díjbevétel több mint 7, a kgfb-nél több mint 8, a cascónál több mint 9 százalékkal nőtt. Az életág motorja a támogatott nyugdíjbiztosítás, még az idén, az indulás utáni hetedik évben is, csaknem 19 százalékkal nőtt a díjbevétel, különösen a befektetési egységhez kötött (unit linked) mentek jól, 21,5 százalékkal ugrott meg a díjbevételük.

Károk is vannak, de kevesebb, mint tavaly

Miközben a díjak nőttek, a kárátfordítások csökkentek. Az életágon 8,4 százalékkal estek vissza 2019-hez képest a kifizetések az idei első kilenc hónapban. Ennek egyik oka, hogy az ügyfélkör okosan kezelte a megtakarításait, a mélybe zuhanó árfolyamok idején nem nyúlt hozzá a befektetéseikhez, inkább kivárja, amíg újra sokat érnek az alapok. Szintén a járvány számlájára írható, hogy az egészségbiztosításoknál viszont megugrottak a kárkifizetések éves szinten mintegy 13 százalékkal. Ez amiatt történhetett, hogy az egészségügyi rendszer takarékra állítása idején, amikor sok vizsgálatot, beavatkozást elhalasztottak az állami ellátásban, a magán egészségbiztosítással rendelkező ügyfelek a biztosítók segítségét kérték az ellátás megszervezésében.

A nem életágon a bruttó kárráfordítás nagyjából 5, a nettó 6 százalékkal esett vissza tavalyhoz képest. (A bruttó adat a kifizetések mellett a jövőbeni kifizetésekre képzett tartalékot is tartalmazza.) Nem egészen 190 milliárd forint lett a bruttó kárráfordítás az első kilenc hónapban. Jelentősen, 11,5 százalékkal visszaesett például a kgfb-s bruttó kárráfordítás, ami nem meglepő, hiszen csökkent a gépjármű-használat is a karantén és a lezárások miatt. A biztosítók ennek ellenére nem csökkentik a díjaikat, sőt a mostani kampány idején is emeltek. Az egyé autós biztosításoknál (casco) is csökkent a károk mértéke, a tűz- és elemi károknál pedig nagyjából stagnált.

A biztosítók tőkehelyzete stabil volt szeptember végén. A Szolvencia II kockázatalapú tőkekövetelmény szerint, a szektor egészére az egyedi adatokból összesítve számított szavatolótőke-feltöltöttségi szint 216,6 százalékon állt. Ez az érték jóval meghaladja mind a jogszabályban előírt 100 százalékos, mind az MNB ajánlás alapján prudenciálisan elvárt 150 százalékos követelményt is. A biztosítók csaknem háromnegyedénél 200 százalék fölött van a szavatolótőke-megfelelés, csupán egyetlen biztosítónál volt ez az érték 150 százalék alatt. Az MNB nem nevezi meg a céget, de ez valószínűleg a CIG Pannónia vagyonbiztosítója, az EMABIT lehetett.

(Napi 2020. december 4., péntek)

Hogyan válhat klímasemlegessé Európa 2050-re?

Az elmúlt években az Európai Unió egyre többet tesz azért, hogy a kontinens minél inkább a zöldgazdaság irányába induljon el, a COVID-járvány pedig hosszabb távon még jobban felerősítette a fenntarthatósági törekvéseket. A zöld átmenethez azonban rengeteg befektetésre van szükség, amivel az Európai Unió is tisztában van. Az European Green Deal célja, hogy a 2050-re a kontinens teljesen klímasemleges legyen, ami évente körülbelül 260 milliárd eurónyi beruházást igényel.

A folyamatos növekedésen alapuló, lineáris gazdaság modellje (ami lényegében a kiveszem a természetből – felhasználom – kidobom modellt jelenti) jelenlegi formájában nem fenntartható, hiszen elvesztegetjük általa az erőforrásokat. A globális környezeti problémák már a bolygó minden pontján érzékelhetők, ennek ellenére a környezeti kockázat eddig sokszor nem volt része a befektetők kockázatelemzésének. Pedig egy esetleges természeti katasztrófa súlyos válságokat okozhat, vagy akár meg is rengetheti a fennálló pénzügyi rendszert.

Ezért az Európai Unió Tanácsa idén áprilisban egységes szabályozási rendszert hozott létre a környezetbarát befektetések ellenőrzésére és ösztönzésére. Elképzeléseik szerint a kontinens klímasemlegessé tétele első sorban privát cégek beruházásai által valósulhatna meg. Tehát olyan gazdasági rendszerben képzelik el a klíma- és környezetbarát reformokat, ami továbbra is profitorientált maradna, miközben ösztönöznék a fenntartható növekedésre irányuló fejlesztéseket.

Az új keretrendszer lehetővé teszi a vállalkozások és befektetők számára, hogy mérlegelni tudják, mi számít környezeti szempontból is fenntartható fejlesztésnek. Az Unió célkitűzései szerint ezzel mérsékelnék az éghajlatváltozást, ösztönöznék a körforgásos gazdaságra való áttérést (ami, szemben a lineáris gazdasággal, az erőforrások minél értékesebb formában való újrafelhasználására törekszik), megelőznék és mérsékelnék a környezetszennyezést, megvédenék az ökoszisztémát, és megvédenék a vízi és tengeri erőforrásokat. Ezek alapján a Bizottság azokat a gazdasági szereplőket nyilvánítja zöldnek, amelyek hozzájárulnak a fenti

célok legalább egyikéhez, nem okoznak jelentős kárt a többi cél végrehajtásában, és megfelelnek a tudományosan és társadalmilag megalapozott szűrőrendszernek.

Melyek a legzöldebb befektetések?

Tehát a fenntarthatóság már nemcsak egy divatos hívószó, ami javítja egy vállalat megítélését. Az Uniók politikával összhangban egyre több cég stratégiáját hatja át a környezetbarát gondolkodásmód. A zöld befektetéseknek nagyon sok arca van: egyesek környezetbarát technológiákat fejlesztenek, mások tiszta energiára térnek át. Sokat tehetnek a cégek a környezetszennyezés megelőzéséért, vagy az olyan termékek fejlesztéséért, amelyek ökodizájnya megfelel a körforgásos gazdaság elvének. A zöldbefektetések vonzereje abban rejlik, hogy nemcsak üzleti nyereséget hozhatnak, hanem egyben hozzájárulhatnak a bolygó és a társadalom jólétéhez is. Nem véletlen, hogy gyorsan nő a zöld kötvények piaca, amelynek hatását már Magyarországon is érezhetjük.

Hosszú át áll még előttünk a 2050-re kitűzött célok eléréséig, de én bizakodó vagyok: hiszek benne, hogy ami a bolygó és az emberiség javát szolgálja, az előbb-utóbb anyagilag is megtérül.

(Chikansplanet 2020. december 4., péntek)

Kiváló Minőségű Élelmiszer védjegyrendszer

- o Egyedülálló, hazai védjegy
 - o Az élelmiszer-biztonság és a minőség fokmérője
 - o A Nébih szakértőinek elfogulatlan véleménye alapján!
- kme.hu
- A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ajánlásával!

[Eredeti](#)

(Észak-Magyarország, 2020. december 04., péntek, 2. oldal)

A Veolia érdekeltségébe került a Budapesti Erőmű

VÁLTÁS Csehországi helyett francia háttérű cég termeli a hőt a fővárosnak

A francia háttérű Veolia csoporthoz tartozó CHP Energia Befektetési és Vagyonkezelő Zrt.-é lett a fővárosban felhasznált távhő mintegy 60 százalékát megtermelő Budapesti Erőmű Zrt. (BERT). Az eladó a csehországi EP Energy a. s. volt. Az új tulajdonos a CHP Energia Befektetési és Vagyonkezelő Zrt., amelynek több mint 50 százaléka a Veolia Magyarország Zrt. kezében van. (Francia volt egyébként az EP előtti többségi tulajdonos is, az EDF Energy, amely a BERT 95,5 százalékát ellenőrizte.)

A vételárat nem hozták nyilvánosságra, ahogyan öt éve sem, amikor az erőműtársaság cseh ellenőrzés alá került. A mostani összeget azonban az alku során felfelé srófolhatta a BERT erős fővárosi pozícióin és eszközparkján felül az is, hogy 2019-et kiemelkedően jó eredménnyel zárta. Az adózott eredménye 4 milliárd forintról 6,9 milliárdra emelkedett,

számottevően nőtt az árbevétele, az üzemi eredménye és a saját tőkéje is, miközben a hosszú lejáratú kötelezettségei tovább csökkentek. A Budapesti Erőmű Zrt. a 396 megawatt beépített villamosenergia-kapacitásával az országban termelt áram több mint 3 százalékát állítja elő, a társaság a Főtáv Zrt. legnagyobb hőszállítója.

A tulajdonosváltás nem jelent változást sem a megszokott működés, sem a mintegy 220 dolgozó szempontjából - hangsúlyozza a CHP Energia Zrt. az erről kiadott közleményben. A Veolia átveszi a BERT működési engedélyeit és a folyamatban lévő szerződéseit is. Az erőműtársaság új vezérigazgatója Palkó György, aki a Veolia Energia Magyarország Zrt. vezérigazgatója is. A Gazdasági Versenyhivatal azt is nyilvánosságra hozta, hogy a CHP-nek a Budapesti Erőmű Zrt. és az Energia-Pro Ingatlankezelő Zrt. feletti közvetlen irányításszerzésével megvalósuló összefonódása következtében a CHP-t közvetlenül irányító Veolia Energia Magyarország Zrt. közvetett egyedüli irányítást szerez a Kőbányahő Kft. felett. A változás nem csökkenti jelentős mértékben a piaci versenyt.

TÁBLÁZAT

BUDAPESTI ERŐMŰ ZRT.

Forrás: IM

B. H. L.

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. december 04., péntek, 5. oldal)

Amikor a futár csenget

SZÉKESFEHÉRVÁR A karácsony előtti utolsó hajrá pillanatában, a vírusveszélyt is elkerülendő, meredeken emelkedik az online vásárlások száma. Ennek a fajta vásárlásnak a sok előnye mellett van azonban néhány rizikófaktora is - ezekről beszélgettünk a fogyasztóvédelem szakembereivel.

- Ma úgy tűnik, hogy már a következő években az ilyen fogyasztói szerződések fogják adni ügyszámunk egyik meghatározó részét - szögezte le Vári Kovács József, a Fejér Megyei Békéltetőtestület elnöke az online vásárlás kapcsán. Érdemes rátapintani a neuralgikus pontokra: hogy ha véletlenül csalódunk egy online vásárlás alkalmával, tudjuk, mi a teendő.

Amikor a futár hozza az ajándékot

Online vásárlások: előnyeikről és buktatóikról szoltak a Fejér megyei fogyasztóvédők

Rengeteg kérelem jön be úgy, hogy a fogyasztó nem azonosítja a weblap tulajdonosát. Az elektronikus levélben közölt kifogásra gyakran érkeznek automatikusan generált semmitmondó válaszok. Amennyiben az EU-ban, illetőleg az Egyesült Királyságban, Izlandon vagy Norvégiában bejegyzett vállalkozással szerződünk, jogvitánkban az ITM mellett működő Európai Fogyasztói Központ nyújt segítséget - igazít el az elnök, aki szerint sokan úgy érkeznek hozzájuk panaszukkal, hogy semmilyen dokumentum nincs a birtokukban, amivel bizonyítani lehetne a követeléseket. - Nem az a kérdés, hogy igazam van-e, hanem az, hogy tudom-e bizonyítani az igazamat - erősítette meg az elnök.

Az online vásárlások kapcsán Markovits Eszter, a Fejér Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési, Mérésügyi és Fogyasztóvédelmi Főosztály Fogyasztóvédelmi Osztályának osztályvezetője segített az eligazodásban: - Javasoljuk

mindig, hogy mielőtt vásárolnak egy online felületen, mindenképpen tájékozódjanak rajta, olvassák el az általános szerződési feltételeket, s nézzék meg, egyáltalán kitől rendelnek. Ha semmit nem talál az eladóról, csak egy űrlapot, e-mail-címet, akkor nem javasoljuk onnan a rendelést!

Mindenképpen tudni kell az elállási jogról - hangsúlyozta az osztályvezető: szemben egy üzletben történő vásárlással, az online rendelés esetén ugyanis 14 napon belül indoklás nélkül el lehet állni a vásárlástól. Fontos, hogy csak magánszemélyeknek van elállási joguk, céges vásárlás esetén ez nem érvényes - tette hozzá a szakember, rámutatva, hogy ellenben már le lehet mondani a megrendelést még a kiszállítás előtt, tehát meggondolhatjuk magunkat. - Az elállásnál szoktak először problémák felmerülni: nem kötheti ki az eladó, hogy mondjuk csak írásban lehet elállni a vásárlástól. Bármilyen egyértelmű nyilatkozattal ezt az eladó tudtára lehet adni. Fontos, ha az elállási joggal él a fogyasztó, vissza kell juttatni a terméket az eladóhoz 14 napon belül, és az eladónak pedig 14 napon belül vissza kell fizetnie a teljes összeget, amit kifizetett a fogyasztó a termékért: tehát azt a szállítási költséget is, amennyiért neki a terméket kiszállították. Viszont a visszaküldés költsége a fogyasztót terheli, kivéve, ha a vállalkozás úgy nyilatkozott az általános szerződési feltételeiben, hogy ezt vállalja. Az online rendeléseknél gyakran van lehetőség üzletben való személyes átvételre is - ám attól még ez a típusú rendelés online kereskedelemnek számít, tehát ugyanúgy vonatkozik rá a 14 napos elállási jog - ami az üzletben történő vásárlásra nem.

A sérült termékekkel sok a probléma

Probléma azonban leggyakrabban a sérült termékekkel szokott lenni: hogyan bizonyítja a vásárló, hogy a termék, amit átvett, sérült volt? Nagyon fontos megnézni ezzel kapcsolatosan is az általános szerződési feltételeket, ugyanis nincs erre vonatkozóan általános szabályozás. A fogyasztóvédelmi szakemberek azt mondják: ha belefoglalták, hogy kötelező megnézni a futár jelenlétében és meggyőződni arról, hogy a termék - nem csak a csomag - nem sérült, akkor mindenképpen e szerint járjunk el, függetlenül attól, hogy mit mond a futár. Merthogy el szokott hangozni, hogy ő ezt nem köteles megvárni. Viszont ha erre vonatkozóan nincs rendelkezés, akkor valóban csak arról tud nyilatkozni átvételkor a fogyasztó, hogy maga a csomag sértetlen - arról nem, hogy a terméket sértetlenül kapta. Ez egy bizonyítási kérdés, ami nem a fogyasztóvédelmi hatóság, hanem a békéltető testület vagy éppen a bíróság hatásköre. - Az ilyen esetek kezelésekor nagyon jól jön, ha a vásárló tanúk jelenlétében csomagolja ki a terméket, s ha sérült, akkor fotókat készít a sérülésekről - tanácsolja Vári Kovács József, aki gyakran találkozik ilyen panaszokkal a békéltető testület munkája során. A jótállási jegyet is mindig vizsgáljuk meg alaposan: ha nincs rendesen kitöltve, akkor kérjük az eladót ennek pótlására - hogy később, ha gond lenne a termékkel, ne a szervizben szembesüljünk a problémával. S ha a karácsonyi ajándékot online rendeljük, bármilyen nehezűnkre is esik kibontani eredeti csomagolásából, próbáljuk azt ki - mert ha a karácsonyfa alatt derül ki a baj, az nemcsak keserűséget okoz, de megeshet, hogy jogi kellemetlenségeket is. Azt pedig senki nem szívesen ad ajándékba...

Vári Kovács József békéltető testületi elnök és Markovits Eszter fogyasztóvédelmi osztályvezető: a vásárlókért vannak

STR

STR

[Eredeti](#)

(Fejér Megyei Hírlap, 2020. december 04., péntek, 1+4. oldal)

Jól vizsgáztak a csokimikulások

A zsírtartalom származhat a csokoládé kakaóvaj tartalmából, lehet tejsír vagy egyéb, növényi zsiradék is, de ezt a csomagoláson jelezni kell

A gyermekek védelme érdekében idén is ellenőrizték a kipucolt csizmákat nemsokára megtöltő édességeket. A laboratóriumban megvizsgált 17 csokoládémikulásból mindössze egy zsírtartalma volt magasabb a csomagoláson feltüntetettnél.

A tárca akkreditált élelmiszer és vegyipari laborja évente ismétlődő vizsgálattal ellenőrzi, hogy a fogyasztók a valóságnak megfelelő tájékoztatást kapnak-e a csokimikulások összetételéről - közölte tegnap az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM). Mint írták, így szűrhetők ki azok a termékek, amelyek címkéjén, csomagolásán nem tüntetik fel a kakaóvajhoz hozzáadott idegen zsírokat, vagy a megengedettnél nagyobb mennyiségben tartalmaznak ilyen anyagot. A laborvizsgálat az összes zsírtartalom ellenőrzésével kezdődik, amelynek első lépése a csokifigura ledarálása. A lombikba helyezett csokoládémassza sósavas roncsolásával érik el, hogy zsírtartalma elkülöníthetővé és leszűrhetővé váljon. A szűrőpapírból a sósavmentesre mosás után, egy erre szolgáló készülékben, oldószerrel nyerik ki a zsiradékot. Lemért mennyiségét összehasonlítják a címkén feltüntetett adattal. Az összes zsírtartalom származhat a csokoládé kakaóvaj tartalmából, lehet tejsír vagy egyéb, növényi zsiradék is, de ezt a csomagoláson jelezni kell.

A zsiradék kíméletes kivonása után egy másik műszeres vizsgálattal állapítható meg, hogy a termék tartalmaz-e a kakaóvajtól eltérő, úgynevezett idegen zsírokat. Például a pálmazsír vagy a shea vaj legfeljebb öt százalékban lehet jelen a csokoládében, ezt szintén kötelező feltüntetni. A jó minőségű mikulások fontos ismérve, hogy azokon csokoládé, tejsokoládé vagy étcsokoládé megnevezés szerepel. A "kakaós tejbevonó massa", "étbevonó massa" vagy "tejfigura" nem csokiból készül. Érdemes minél magasabb kakaó szárazanyagtartalmú télapót választani. A címkén megjelenítendő részarányának tejsokoládék esetén meg kell haladnia a 25, étcsokoládéknál pedig a 35 százalékot.

Keszthelyi Nikoletta, az ITM fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkára kiemelte a közleményben: a 13 féle tej- és négy különböző étcsokoládé mikulás közül mindössze egy zsírtartalma tért el a megengedettnél nagyobb mértékben a csomagoláson jelzett mennyiségtől. A termék azzal a feltétellel forgalmazható, hogy a hibás tájékoztatást a gyártó kijavítja.

Az idegen zsírtartalom mérése alapján mindegyik vizsgált csokoládé megfelel a követelményeknek, valóban kakaóvajból készültek, és nem tartalmaznak a szabályosnál több egyéb zsiradékot. A hagyományos novemberi ellenőrzés tapasztalatai hosszú ideje kedvezőek, a szakemberek 2015 óta egyetlen alkalommal sem tártak fel súlyos kifogásolnivalót - tette hozzá a helyettes államtitkár.

Hosszú ideje kedvezőek az ellenőrzési tapasztalatok Fotó: Bodnár Patrícia

ZD

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2020. december 04., péntek, 10. oldal)

Müller Cecília a netes vásárlásra buzdít

Ha mégis személyesen megyünk boltba, vigyünk kézfertőtlenítőt – tanácsolta az országos tiszti főorvos.

Az operatív törzs pénteki tájékoztatóján Kiss Róbert rendőr alezredes ismertette az országos fegyelem állapotát. 256 intézkedés történt az elmúlt 24 órában a maszkhasználat elmulasztása miatt, ebből 88 szabálysértési feljelentéssel végződött, a többiek helyszíni bírságot vagy figyelmeztetést kaptak.

Két üzletet hétnapos bezárással sújtottak, az egyik egy kecskeméti edzőterem volt, amely szabályellenesen nyitva tartott, itt a három vendéget is megbüntették. A másik egy újpesti pékség, ahol maszkhasználati anomália miatt jártak el.

314 esetben intézkedtek a kijárási tilalom megsértése miatt, és több mint húszezer hatósági karantén betartását is ellenőrizték.

Müller Cecília országos tiszti főorvos megismételte a reggel nyilvánosságra hozott számokat a járvány alakulásáról.

Hangsúlyozta, nemcsak az elhunytak száma magas és emelkedik, hanem a kórházban ápoltaké és a lélegeztetőgépen lévőké is; jelenleg 639-en igényelnek gépi segítséget.

Elmondta, a legtöbben szív-érrendszeri vagy daganatos betegségekkel küzdöttek az elhunytak közül, egyharmaduk anyagcsere-betegséggel, ők jellemzően cukorbetegek voltak. Újra felhívta a figyelmet, mindenki tartsa karban meglévő krónikus betegségét, figyeljen a diétára, mert fertőzés esetének ezek jelentős veszélyt hordoznak.

Ezután részletesen beszélt iszappakolásról és súlyfürdőkről.

A közelgő karácsonyhoz azt a tanácsot adta, az emberek tervezzék meg otthon a bevásárlásaikat, döntsék el, kit mivel szeretnének meglepni, majd a kiválasztott árunak megfelelő üzletet keressék fel, és ott a lehető legrövidebb időt töltsék.

"A kézfertőtlenítőnek a zsebben való jelenléte fontos", ahogy a maszkot se felejtsük otthon – tette hozzá.

Ennek alternatívájaként "mégiscsak javaslom az internetes vásárlásnak a megfontolási lehet

(HVG 2020. december 4., péntek)

Már vannak biztosítások az otthoni munkavégzés eszközeire is

A koronavírus-járvány miatti vészhelyzet alatt az otthon dolgozó munkavállaló lakásbiztosítási költségeit is átvállalhatja a munkáltató. Több biztosítónál már speciális home office biztosítások védik a céges laptopokat és egyéb berendezéseket - írja a Világ gazdaság.

Az átmeneti szabályozás a járvány miatt elrendelt veszélyhelyzet idejére könnyíti meg a távmunkavégzést. Eszerint a munkáltató távmunkavégzés esetén költségtérítés formájában hozzájárulhat a munkavállaló kiadásaihoz, **A HOZZÁJÁRULÁS MÉRTÉKE HAVONTA LEGFELJEBB A MINDENKORI MINIMÁLBÉR ÖSSZEGÉNEK 10 SZÁZALÉKA LEHET.**

A magyar biztosítók közül kettő, az Union Biztosító és a Magyar Posta Biztosító kínál ilyen biztosítást. Emellett több más biztosítónál is van olyan módozat, amely tartalmaz fedezetet idegen vagyontárgyak biztosítására, az Aegon és a Signal Biztosító lakásbiztosításaiban nevesítve is vannak a fedezetvállalási körben a munkáltatótól hazavitt eszközök.

A BIZTOSÍTÁSI FEDEZET TÚZRE ÉS ELEMI KÁRRA, VALAMINT BETÖRÉSES LOPÁS ESETÉN ÉRVÉNYESÍTHETŐ.

Az Union Biztosító nemrég döntött úgy, hogy a lakásbiztosításainak szerződéses kockázati körét 2020. december 31. helyett meghosszabbítva, 2021. június 30-ig automatikusan és díjmentesen kibővíti a home office fedezettel.

A biztosítás azokra a munkáltatótól munkavégzés céljára kapott elektronikai és számítástechnikai eszközökre (mobiltelefon, laptop, számítógép, tablet, monitor stb.), valamint a személyes munkaállomás részét képező bútorokra (szék, asztal) terjed ki, amelyeket a biztosított a home office munkában a napi munkavégzéshez használ.

Baj bekövetkeztekor az Union (a tablet és a mobiltelefon kivételével) 50 ezer forintig térít töréskár esetén, a munkáltatónak történő kártérítési kötelezettség esetén 300 ezer forintig áll helyt, a szerződéses időszak alatt egy alkalommal, amennyiben a kár nem szándékos vagy súlyos gondatlanságból ered.

A Posta Biztosítónál kínált kiegészítő, tematikus csomag a nem saját tulajdonú eszközökre bekövetkezett elemi kárra fizet.

(Origo 2020. december 4., péntek)

Nem mentek az üzletbe a black fridayért a magyarok

Nem kedvezett a fizikai boltoknak az idei november, a nagyon várt kiugró vásárlóforgalom nem nagyon akart mutatkozni, az év kiemelt konzumidőszakában egyáltalán nem tolongtak többen az áruházakban, mint bármikor máskor.

A Magyarországon is sok éve népszerű Black Friday-t annak érdekében, hogy elkerüljék technika túlterhelését és a fizikai tömeget, sok üzlet már 1-2 héttel korábban meghirdette, illetve több napra, akár hétre elnyújtotta akcióit - no, meg persze a remélt nagy forgalom és bevétel maximalizálása érdekében is. A mobiltelefonok anonimizált helyadatain alapuló, valós idejű BigData alapú szolgáltatást nyújtó LocSight adatai alapján azonban ez sem segített igazán a korábbiakhoz képest mérsékelt látogatószámon.

Míg 2019-ben a Black Friday-ben kicsúcsosodó novemberi forgalom valóban érezhető felfutást jelentett a görbéken, idén a novemberi hetek látogatószáma a fizikai boltokban, beleértve az utolsó Black Friday hetet is, gyakorlatilag egyenletes volt, hozzáteve, hogy a hétvégeken azért mindig többen indultak vásárolni.

A Black Friday hévége látogatószám tekintetében a plázák esetében mindössze mintegy 4 százalékkal múlta felül a novemberi hetek átlagát.

Ugyanez az érték az Auchan és Tesco áruházak esetében 3,5 százalék, a retailparkok tekintetében pedig 5,2 százalék - ismertette a CBRE Magyarország és a Helix Consulting közös adatait Hegedüs Tamás, a csoport egyik elemzője.

E tekintetben a pesti oldal és Csepel együttes plázaversenyének nyertesei az Árkád, a Pólus és a Westend a voltak. Budán az Allee és a Mammut versenyeznek szorosan a legforgalmasabb novemberi pláza címért, őket lemaradással a MOM Park és a Campona követi. A Pest megyei "városszéli kiskereskedelmi parkok", az úgynevezett retailparkok között magasan a vecsési Market Central vonzotta a legtöbb látogatót novemberben. Ezt a Premier Outlet Center követi, majd a Buy-Way és a Stop Shop III. és IV. kerületi egységei.

Az Auchan és a Tesco nagyáruházak örök versenyében az idei november az Auchannak kedvezett. Az első három helyet látogatószám alapján a cég budaörsi, dunakeszi és soroksári áruházai vitték el, ezeket követi a Tesco budaörsi, Fogarasi úti és Pesti úti boltja.

Fontos, hogy a kutatás kifejezetten a látogatószámra vonatkozik, az egyes helyszínek eltérő kosárértéke a képet még valamelyest árnyalja. Mindemellett magas az egyes kereskedelmi egységek keresztlátogatási aránya is.

Az ismertett összesítés csak a fizikai boltokra vonatkozik, a webáruházak a hírek szerint ezzel ellentétes trendet tapasztaltak.

(Napi 2020. december 4., péntek)

Nyílt hadüzenetet kapott az Aldi, Lidl, Spar: itt van Lázár János bejelentése

Nyíltan protekcionista politikát hirdetett meg Lázár János a magyar élelmiszeripar megmentése és feltámasztása érdekében. A kormánybiztos szerint az elkövetkező 10 év az utolsó esélyünk arra, hogy Magyarországon létrejöjjön az erős, önellátásra képes mezőgazdaság, a korszerű feldolgozóipar és élelmiszer-termelés. A kormány a jövőben nemcsak a magyar tulajdonú feldolgozóipart és a nemzeti hozzájárulást akarja erősen támogatni, de harcot hirdetett a multinacionális kiskereskedelmi vállalatok ellen is.

Hadat üzent a kiskereskedelmi multiknak Lázár János. A mezőhegyesi Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. által ellátott állami feladatok koordinálásáért felelős kormánybiztos a Portfolio Csoport által szervezett Agrárszektor Konferencia 2020 online rendezvényen elmondta, hogy bár a koronavírus-járványnak még nincs vége, már most kijelenthető, hogy a vírus megjelenésével, illetőleg legkésőbb az elrendelt a karanténintézkedések feloldásával lezárul egy korszak a világon. A jövőben máshogy kell élnünk az életünket, máshogy fogunk viszonyulni a körülöttünk élő emberekhez, egy kicsit minden meg fog változni.

A kormánybiztos szerint a pandémiával az egész világ leckét kapott abból, hogy mekkora értéket is jelent a függetlenség. Ha a határokat le kell zárni, és az áruk meg az emberek nem közlekedhetnek szabadon, akkor az önellátás és az önellátásra való képesség felértékelődik.

A kormánybiztos elmondta, hogy nemcsak világjárványok, hanem politikai viták is bizonytalanná tehetik azokat az erőforrásokat, amelyekre komplett ágazatok is épülnek. Az a gazdaság pedig, amelynek a léte és túlélése egy külső szereplőtől függ, az nem független, hanem kiszolgáltatott. Lázár János kiemelte, hogy nem egy Európai Uniót kívüli Magyarország mellett érvel.

A kormánybiztos szerint most soha vissza nem térő lehetőség van az újragondolásra és újratervezésre a magyar vidékben és a magyar agráriumban. Ez a két terület ugyanis se a rendszerváltáson, sem pedig az uniós csatlakozás nem nyert. Lázár János szerint ma Magyarország járműország, mert a GDP 50%-a a járműiparból származik. Akinek pedig csak egy fő bevételi forrása van, az könnyen függőségi helyzetben találhatja magát, jelentette ki a politikus, aki szerint a következő 10 év két legfontosabb kihívása az lesz, hogy a járműipar váltson sebességet, modernizálódjon és legyen környezetbarátabb, emellett pedig vissza kell építeni a magyar élelmiszeripart is. A mezőgazdaság az elmúlt 10 évben már sokat ledolgozott a hátrányából, ezt kell folytatni a jövőben is.

Lázár János szerint a következő 10 év, de leginkább a következő uniós költségvetési ciklus az utolsó lehetőség arra, hogy Magyarország erős élelmiszeriparral rendelkező, önálló ország legyen. Ha ezt az esélyt elszalasztja, akkor a jövőben képtelen lesz magát élelmiszerrel ellátni, és importra fog szorulni húsból, tejből, tejtermékből, zöldségből és gyümölcsből is. A kormánybiztos szerint a lengyel és a szlovák sikert követendő példának tekinthetjük.

Lengyelország 2004 és 2011 között megcélozta, hogy 2021-2022-re az Európai Unió 3. legnagyobb élelmiszer-exportőre legyen, és komoly erőforrásokat fordított ennek elérésére. A kormánybiztos szerint ahhoz, hogy Magyarország élelmiszeripara hasonló mértékű növekedést érhessen el, a következő 7+2 év alatt a mezőgazdaság fejlesztésére több ezer milliárd forintot kell fordítani, a nemzeti hozzájárulás mértékét pedig a jelenlegi 20%-ról 80%-ra kell emelni. Ez elképzelhetetlenül soknak tűnik, mégis meg kell csinálni.

A rendszerváltás és a két uniós agrárfinanszírozási ciklus ellenére a magyar mezőgazdaság leszakadóban van, alapanyag-exportáló és késztermék-importáló ország vagyunk - mondta Lázár János. A kitűzött cél eléréséhez vagy szövetkezetekbe kell tömörülni, lengyel mintára, vagy meg kell erősíteni a magyar feldolgozóipart, hogy a magyar alapanyagokat magyar cégek dolgozzák fel, magyar vállalkozások csomagolják és magyar termékként kerüljön a boltokba. Lázár János szerint ez a számok nyelvén annyit tesz, hogy 80%-ra kell felemelni a magyar tulajdonú feldolgozóipart, 80%-ra kell felemelni a magyar termelésű élelmiszer-fogyasztást és 80%-ra kell felemelni a nemzeti hozzájárulást.

Az előadást követő kerekasztal-beszélgetésen a kormánybiztos elmondta, hogy a magyar agrárium lemaradásban van hatékonyságban, költségmegtakarításban, gépesítésben és digitalizációban is. A következő években erős szakpolitikára és az ágazat támogatására lesz szükség, fel kell ismertetni a magyar gazdákkal, hogy beruházások nélkül nem fejlődhetnek. Az alapanyag-termeléssel kapcsolatos célokat Lázár János úgy fogalmazta meg, hogy jobbat kell termelni, és azt a jelenleginél hatékonyabban és olcsóbban, valamint fejleszteni kell a feldolgozóipart, és ezekkel párhuzamosan az agrár-oktatást is. A politikus szerint nem véletlen, hogy a lengyel agráripár és feldolgozóipar ennyire erős, hiszen az agrárképzés is ott az egyik legjobb. A magyar oktatás korszerűvé és gyakorlatiassá tétele mellett pedig vonzóvá, mondhatni szexivé kell tenni a mezőgazdaságot a fiatalok számára.

A kormánybiztos a nemzeti élelmiszeripar megerősítése mellett azt is kihirdette, hogy a kormány jövőbeli tervei között szerepel a külföldi kiskereskedelmi láncok kiszorítása is, amihez nyíltan protekcionista politikát fognak folytatni.

Ebben offenzívnek kell lenni, mert kell, hogy legyen magyar nemzeti kiskereskedelem, mondta Lázár János. Ahogy a kormánybiztos fogalmazott, ezt a piacot uralnunk kell, a saját érdekünkben.

(Pénzcentrum 2020. december 4., péntek)

A praxisközösség tényleg a háziorvosi ellátás jövője lehetne, de az erőltetés tönkretelheti az egészséget

Egy hete nyúlfarknyi, de fontos kormányhatározat jelent meg a Magyar Közlönyben egészségügyi témában, két lényegi elemmel:

A kormány az egészségügyi szolgálati jogviszonyba terelt állami egészségügyben dolgozó orvosok és szakdolgozók után nekilát a zömmel vállalkozóként dolgozó háziorvosok bérrendezésének is. Kifejezetten ennek a csoportnak a béremelésére a teljes alapellátásra eddig jutó költségvetés felének megfelelő extra pénzt, 71 milliárd forintot költenek 2021-ben.

A béremeléssel párhuzamosan ugyanakkor megkezdik az egészségügyi alapellátás átszervezését is: az egy orvos és egy asszisztens munkájára alapuló egyéni praxisok helyett 5-10 háziorvosból, és a munkájukat támogató közös szakmai háttér szolgáltatásokból álló praxisközösségek létrehozását ösztönöznék a kormány.

Ennek a jogi kereteit az emberi erőforrások minisztere feladata kialakítani 2021 végéig a kormányhatározat szerint.

A járóbeteg-ellátás tehermentesítése

Magyarországon a háziorvosi ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelezettsége, a feladat ellátására a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) finanszírozásával ők kötnék vállalkozási szerződést az adott praxis működtetési jogát megszerző háziorvossal.

Az ellátást tehát körzetenként egy háziorvos és jellemzően egy asszisztens végzi. És éppen ez az, ami szakértők szerint alacsony hatékonyságúvá teszi az egészségügyi alapellátást. Gyakorlatilag pusztán receptfelíró, beutalókészítő szerepe van, mielőtt a járóbeteg-ellátásba tol olyan betegeket is, akiknek az ellátása helyben, az alapellátásban is megoldható lenne.

A 444-nek nyilatkozó Soós Zoltán, a Magyar Orvosi Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei területi elnöke és a kamara háziorvosi csoportjának vezetője - maga is praktizáló háziorvos - két gyakorlati példán mutatta be a problémát.

A hosszasan alvadégtárolóval kezelt betegek állapotát legalább havonta ellenőrizni kell, amihez a betegnek jelenleg minden hónapban el kell utaznia egy vérvizsgálatra a lakhelyéhez legközelebb működő rendelőintézetbe. Pedig ezt a vizsgálatot ma már egy egyszerű készülékkel a háziorvosi rendelőben is el lehetne végezni. A kistépüléseken működő néhány száz fős praxisoknak azonban egészen biztosan nem áll rendelkezésre elegendő forrás ilyen műszerek beszerzésére és főleg működtetésére. Ráadásul a NEAK, a laborvizsgálat költségeivel ellentétben, az ehhez a vizsgálathoz szükséges tesztcsík árát a háziorvosoknak nem is téríti meg - példálózott Soós.

Egy másik példa a cukorbetegké, akiket a háziorvosnak folyamatosan gondoznia kell, például negyedévente laborban ellenőriztetni a cukorháztartásukat. Ezeknek a betegeknek évente ki kell állítani egy szakorvosi javaslatot, hogy a diabéteszükhöz kezeléséhez szükséges készítményeket és eszközöket beszerezhessék, amihez most csak a lakóhelyüktől távolabb működő járóbeteg szakellátásban juthatnak hozzá. Pedig Soós szerint a háziorvos is gond nélkül elláthatná az ilyen feladatokat, ha meglenne a kellő felhatalmazása, és, nem utolsósorban, a kapacitása erre.

A járóbeteg-ellátás tehermentesítéséhez lenne az egyik út a praxisközösségek szélesebb körű elterjesztése - vélekedik Soós, és egyetért vele a 444-nek nyilatkozó másik szakértő, Dózsa Csaba egészségügyi közgazdász is.

A praxisközösségek több, 5-10 háziorvos együttműködését tennék ugyanis lehetővé. Csapattá összeállva, plusz forrással és többlétszolgáltatást nyújtó szakemberekkel megtámogatva együtt gazdaságosabban tudnának beszerezni, és sokkal jobban kihasználni olyan diagnosztikai eszközöket, amik az ellátás befejezését segítenék már a háziorvosi szinten.

Erősebb prevenciós funkció

Egy másik terület, ahol a háziorvosok együttműködhetnek, az különböző egészségügyi háttér szolgáltatások közös működtetése, és a háziorvosi ellátás plusz tartalommal - például egészségmegőrzési, prevenciós, krónikus betegséggondozási funkcióval - ellátása lehetne. Dózsa Csaba szerint ez lehetne a praxisközösségek legfontosabb hozzáadott értéke.

5-10 orvos például könnyebben, és megint csak nagyobb kihasználtsággal foglalkoztathat például dietetikust, gyógytornászt, vagy akár gyermekpszichológust, akik helyben fontos egészségmegőrző munkát végezhetnének. Ilyen szakemberek közfinanszírozott alapellátásban most szinte teljesen elérhetetlenek.

A praxisközösségek egyik legfontosabb tagja az ellátásszervező ápoló lenne.

Olyan diplomás egészségügyi szakember, aki igyekszik a kartonjukban összegyűlt rengeteg információ alapján célzottan megfelelő szűrővizsgálatokhoz juttatni a praxishoz tartozó ellátottakat.

A középkorú férfilakosságnál például ebben a korban lehet megfogni a dohányzást, az elhízást és az alkoholizmust, ami hosszabb távon nagyban javíthat az életesélyeiken - példálózott Dózsa, aki egy ilyen, „megerősített stábbal” látja csak értelmét a praxisközösségek működésének.

A dolgok állása

Magyarországon már most is működnek praxisközösségek, megalakításukra és egy évig tartó működtetésükre már több körben írt ki pályázatokat a kormány, a finanszírozott projektek egy része idén, másik részük jövő tavasszal zárul le. Ezek előtt pedig a svájci állam, majd az Európai Unió adott ilyen célra a magyar egészségügynek támogatást.

Mindhárom finanszírozó kicsit más tartalommal képzelte el a praxisközösségeket. A svájci modellben például követelmény volt diplomás népegészségügyi koordinátor foglalkoztatása a praxisközösségben, aki kifejezetten a már említett prevenciós feladatokkal foglalkozott, a háziorvossal kvázi egyenrangú pozícióban. A kormány által kiírt praxisközösség-pályázatok azonban már nem tartalmaztak ilyen előírást. Ugyanakkor Dózsa szerint erősségük volt, hogy akkora adminisztrációs terhet sem róttak a praxisközösségek irányítóira, mint amekkorát például az uniós VEKOP - Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program keretében kiírt pályázatok.

Az egyelőre nem ismert, milyen praxisközösségeket szeretne látni a kormány, a feltételrendszer kialakításához lényegében a múlt szerdai kormányhatározat adta meg a zöld lámpát. Ugyanakkor kormánytisztviselők nyilatkozataiból lehet erre vonatkozóan következtetéseket levonni.

Miközben Kásler Miklós ezer működő praxisközösség szükségességéről beszélt, az egész reform célját egy október 14-i videóüzenetében maga Orbán Viktor miniszterelnök jelölte ki: ne legyen Magyarországon egy betöltetlen háziorvosi körzet sem.

Az azonban egyelőre nem világos, mitől lesz ez a megoldás több, mint a háziorvoshiány pusztta elfedése. Integrálódni, közösségbe szerveződni ugyanis csak azok a praxisok képesek, amelyek jelenleg is működnek. Betöltetlen praxisokat maximum praxisközösségekhez csatolni lehet, akkor azonban pusztán annyi történik, hogy az üres praxis ellátási területéhez tartozó betegeket a praxisközösség orvosai megosztva veszik át.

Jelenleg mintegy 400 betöltetlen háziorvosi praxis van az országban, amelyek nagy része legalább fél éve üres. Ennek a kényszerhelyzetnek a kezelésére jön kapóra a praxisközösségek elterjesztésének ötlete, amit már régóta javasolnak a kormánynak, mint az egészségügyi alapellátás modernizálásának lehetséges módját.

Ha azonban a kormány megpróbálná rákényszeríteni a háziorvosokra a praxisközösségekbe szerveződést, azzal nagy eséllyel tönkretenné a projektet - hangsúlyozta Soós Zoltán és Dózsa Csaba is.

Csak önkéntes alapon működhet

Orbán nyilatkozata után a szakmai közvéleményben terjedni kezdett, hogy a kormány esetleg a praxisközösségek kötelezővé tételére készül, valamilyen módon rákényszerítve az orvosokat az integrációra. A Magyar Orvosi Kamara ekkor felmérést készített háziorvos-tagsága körében, amiből kiderült, a válaszadó mintegy kétezer orvos többsége nem szeretne praxisközösségbe tömörülni más orvosokkal. Kolhozosítás, téeszésítés - ezeket a fogalmakat társítják a praxisközösség ötletéhez, mondta Soós, aki szerint a kormánynak az erőltetés helyett komoly munkát kellene beleraknia az új modell elfogadtatásába.

Az elkövetkező egy évben ki kell alakítani olyan finanszírozást, olyan keretrendszert, ami elfogadhatóvá, sőt, vonzóvá teszi a háziorvosok számára a praxisközösségekhez való csatlakozást - magyarázta a háziorvos-érdekképviselő. Ebben nagy szerepe lehet azoknak a már most működő praxisközösségeknek, amiket a kormány eddig kiírt pályázatai hívtak életre.

Az ezekkel kapcsolatos tapasztalatok a leggyakrabban pozitívak, használhatók a modell népszerűsítésére - mondta Soós. Ő maga is egy ilyen, hét orvosból álló nyíregyházi praxisközösség vezetője, és bár a pályázat már csak idén októberig biztosította a működésüket, több mint hetven másik praxisközösséghez hasonlóan már kaptak felkérést a jövő tavaszi folytatásra.

Dózsa Csaba szerint a praxisközösségek bevezetésénél a fokozatosság volna az egyetlen járható út. A kormányzatnak nem kellene mást csinálnia, mint jogszabályban rögzíteni azokat a normatív követelményeket, amiknek minden praxisközösségnek meg kell felelnie, majd 3-5 éves pályázati ciklusokban, jelentős többlet-finanszírozással lehetőséget adni a megalakításukra azoknak, akik önként vállalni tudják ezeket a feltételeket.

Dózsa szerint, aki jelenleg is egy uniós finanszírozásban megvalósult praxisközösség projektmenedzsere, legalább három dologra minden praxisközösségnek szüksége lenne:

Hasonló javaslatokat tett le a kormány asztalára körülbelül egy hónappal egy szakértői munkacsoport is, aminek Soós Zoltán is a tagja volt. A szakma azonban legfeljebb csak remélni tudja, hogy a keretrendszer kidolgozásánál a lényegi kérdésekben erre a javaslatcsomagra hagyatkoznak majd.

(444.hu 2020. december 04., péntek)

Digitális élelmiszer-stratégia készül

Egyetemi és minisztériumi közös munka

A Digitális jólét program (DJP) keretében az Agrárminisztérium (AM), az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM), valamint az érintett élelmiszeripari szakszervezetek és a Szent István Egyetem közreműködésével jövő februárra készülhet el Magyarország Digitális élelmiszeripari stratégiája (Dés) – tájékoztatta az agrártárca a távirati irodát.

Erdős Norbert élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkár elmondta a készülő stratégia kapcsán, hogy az ITM, és az AM közös finanszírozásában megvalósuló stratégia fő célja, hogy az élelmiszeriparban is még inkább kihasználjuk az adatok nyújtotta lehetőségeket, ami által még hatékonyabb lehet az ágazat működése. A stratégia kialakításának érdekében november végén elindult a kérdőíves kutatás, amely felméri a hazai élelmiszeripar helyzetét, hiszen az eltérő célcsoportoknak más-más digitális megoldásokra van szükségük hatékonyságuk növeléséhez – tette hozzá.

(Magyar Hírlap 2020. december 5., szombat)

Járvány kontra tejvásárlók: melyiket, mennyiért?

Az élelmiszer-drágulás miatt sokan az olcsóbb termékek felé mozdulhatnak el, de a tejkínél ez pont nem jó ötlet, érdemes a picit drágábbak felé nyitni. Tejkisokos a Bukszától.

A koronavírus (SARS-CoV-2) okozta járvány felfordulást okozott a mindennapokban, egyúttal fókuszba állította az egészséget. A járványszakértők számtalanszor elmondták, hogy a legveszélyeztetettebbek az idősek, emellett az elhízás és a cukorbetegség is nagyobb kockázatot jelent a vírus okozta betegség (Covid-19) szempontjából. Utóbbi két kockázati

faktor miatt is érdemes rendet csinálni a tejkénél. Elsősorban a zsírtartalom területén, erről később részletesebben szó lesz, ahogy az árakról is.

Mire jó? Mennyi lehet? Mennyit kellene?

Az interneten sok információ elérhető, hogy a tejfogyasztás egészséges-e illetve, hogy a különböző zsírosságú tejek közül melyiket érdemes vásárolni. Igazságot itt sem lehet tenni, mert nagyon sok tényezőt kell figyelembe venni a kérdés megválaszolásához, ráadásul van egy szubjektív elem, azaz, hogy kinek melyik ízlik.

Az mindenestre biztos, hogy a tej a szervezet számára nélkülözhetetlen tápanyagokat tartalmaz - fehérjéket, szénhidrátokat, zsírokat, vitaminokat és ásványi anyagokat - , sőt az egyik legfontosabb tápanyaga a kalcium. A felnőtt szervezetben a csonttömeg 25-30 éves korra kialakul, de a csontsűrűség megőrzése érdekében fontos a kalcium bevitel. Ennek ellenére sokan nem fogyasztják vagy csak megszokásból, intolerancia miatt, esetleg elvi okokból, mint a vegán életmód követői. Pedig a felnőttek javasolt napi mennyisége csak fél liter lenne a dietetikusok szerint.

Persze nem lehet bödönszám vedelni a tejet, legalábbis sokan nem képesek erre, ugyanis az emberiségnek csak kisebb része, 20-30 százaléka rendelkezik azzal a képességgel, hogy a kisgyermekkor után is képes tejcukrot (a laktózt) a vékonybél által termelt enzim, a laktáz segítségével lebontani, megemészteni. Ez teszi lehetővé az akár nagyobb mértékű tejfogyasztást. A laktóztoleráns embereknél a laktóz emésztetlenül jut a vastagbelekbe, ahol a bélbaktériumok "emésztik" meg, de ez a folyamat fájdalmas puffadást, görcsöket és hasmenést vált ki.

A magyarországi tejfogyasztás ugyan emelkedőben van, még bőven elmarad az uniós átlagtól. Erről Harcz Zoltán, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója idén februárban a Hellovidék.hu-nak azt mondta: A magyar lakosság tej- és tejtermék fogyasztása - tejegyenértékben mérve - az uniós átlag (250 kg) alatti, 165 kg körül mozog egy főre vetítve. Ezen belül fogyasztói folyadéktejből 54-55 litert fogyasztott el átlagosan egy fő 2018-ban, savanyított tejtermékből (joghurt, kefir, tejföl) pedig 13-14 litert. A sajt és túró fogyasztás együtt 7,9 kg volt fejenként, míg vajból és vajkrémből 1,2 kiló fogyott. A korábbi évekhez képest ezek a számok kismértékű emelkedést mutatnak, de még mindig elmaradnak az Európai Unió jelenlegi átlagfogyasztásától. A fogyasztói folyadéktej esetében a hazai fogyasztás elmaradás alapvetően nem is számottevő az uniós fogyasztáshoz képest, a feldolgozott, magas hozzáadott értékkel bíró tejtermékek fogyasztása ugyanakkor hazánkban jóval alacsonyabb.

A boltok polcain sokféle tej található: 0,1 százalékos zsírtartalmúak, 1,5 százalékosak, a 2,8 százalékosak és a 3,5-3,6 százalékosok. Utóbbiakat hívják teljes tejnek. A tej döntő része, nagyjából 88 százaléka víz és körülbelül 12 százalékban úgynevezett oldott anyagot tartalmaz, utóbbit hívjuk szárazanyag-tartalomnak. Összességében pedig a zsírtartalom adja a tej tápértékét. A százalékos zsírtartalom úgy jön ki, hogy a gyártók a 3-4 százalékos zsírtartalmú nyers tehéntejet lefölözik, kiveszik belőle a zsírt, majd a kívánt zsírtartalom eléréséig tejszínnel visszadúsítják. (A nyers tejből kinyert zsírt más tejtermékekhez, például sajtokhoz használják fel a gyártók.)

A tej zsírtartalma pedig azt fejezi ki, hogy 100 gramm tej mennyi tejszírt tartalmaz. "A tej vitamintartalmának jelentős része zsírban oldódó anyag, ezért meghatározó a zsírtartalom a tejnél, emiatt az alacsonyabb zsírtartalmú tejek vitamin- és tápértéktartalma kisebb lesz" - mondta korábban Szigeti Tamás, a független élelmiszer-laboratóriumot működtető Wessling szakértője a Bukszának (a Napi.hu szerkesztőségi blogjának). Mindez azért fontos, mert sokan úgy hiszik, hogy a 0,1 vagy 1,5 százalékos tejet felvizezik, de valójában nem erről van szó, csak a zsírtartalommal variálnak.

Mennyiért?

Adódik a kérdés, melyik zsírtartalmú terméket érdemes választani akár a gyerekeknek, akár a felnőtteknek. A járványhelyzet miatt új szokások alakulhatnak ki a családokban és újabb szempontok válnak fontossá az eddigiekhez képest. Az egyik ilyen szempont lehet az ár.

Az alacsonyabb zsírtartalmú tejek ára is alacsonyabb. A hivatalos KSH-adatok szerint a literes 2,8 százalékos zsírtartalmú tej 8 százalékkal, 20 forinttal kerül többbe, mint a 1,5 százalékos társa, előbbi 264 forintba került októberben, utóbbi 244 pedig forintba. A Mindenár.hu élelmiszerár-összehasonlító oldal szerint a legolcsóbb 1,5 százalékos - tartós - tejek ára jellemzően 160 forint körül alakul, a 2,8 százalékosakból el lehet csípni egy-egy akcióban 180 forintosakat is, de a 200 forint és az azt meghaladó ár inkább jellemző.

Rózsás Mónika, az egyik legnagyobb tejfeldolgozó, az Alföldi Tej ügyvezető igazgatója tavaly kérdésünkre azt mondta: Elsősorban az alacsonyabb ár miatt a 1,5 százalékos tejek masszív piaci részesedéssel rendelkeznek, az Alföldi Tej adatai szerint a forgalom 60 százalékát adják. A 2,8 százalékos tejeknek 30 százalékos szelet jut a tejtortából, a 3,5 százalékosak részesedése pedig 10 százalékos. Arra a kérdésre, hogy van-e elmozdulás a magasabb zsírtartalmú tejek felé, Rózsás Mónika akkor hozzátette azt is: "Az Alföldi Tej tapasztalata szerint az elmúlt néhány évben átrendeződés figyelhető meg a tejek értékesítésében: emelkedik a 2,8 százalékos és a 3,5 százalékos tejek értékesítése. A magasabb zsírtartalmú tejek értékesítésének növekedése főleg a diszkontokban és egyes hipermarketláncoknál figyelhető meg, ott ahol nem nagy az árkülönbség az egyes zsírtartalmú tejek között.

A tudomány pedig a magasabb zsírtartalmú tejek mellett van, legalábbis az eddig megjelent kutatások szerint. Egy 2016-ban megjelent felmérés szerint például a zsírszegény tejet fogyasztók könnyebben lesznek cukorbetegek. Ezért jobb a magasabb zsírtartalmú, teljes tejet inni. A kutatók 15 éven keresztül vizsgálták 3333 felnőtt vérért, ebből pedig kiderül, hogy a teljes (nagyobb) zsírtartalmú tejtermékeket fogyasztóknál 46 százalékkal alacsonyabb a cukorbetegség kockázata. A zsírszegény tej ráadásul kevésbé "laktat", mint a zsírosabb társai, tehát utóbbiak jobban csökkentik az éhségérzetet.

Az Orvostovábbképző Szemle Online (OTSZ Online) idén nyáron idézett egy másik, nagyszabású kutatást, amely szintén arra jutott, hogy a tejtermékek fogyasztása csökkentheti a cukorbetegség és a szív- és érrendszeri megbetegedések kialakulásának kockázatát. Ráadásul a teljes - azaz magasabb zsírtartalmú tej - fogyasztásánál kedvezőbb eredmények születtek, mint a sovány - alacsonyabb zsírtartalmú tej esetében. (A kutatás hátrányaként említették a szakemberek, hogy a felmérésben részt vevő emberek pontatlanul idézhették fel a tejfogyasztási szokásaikat. A kutatás készítői pedig jelezték, hogy szükség lesz a jövőben az eredmények megerősítésére.)

Melyik a finomabb?

Az árak a fenti árkörkép alapján tehát különbözőek, a tudomány pedig a magasabb zsírtartalmú tejet ajánlja inkább, mindezek azonban mellékessé válhatnak. Bár a vásárlói szokásokat megváltoztatta a gazdasági helyzet, ám az valószínűtlen, hogy például a tejfogyasztási szokások ennek mentén is változhatnak.

Egy kétgyermekes anya erről a Bukszának azt mondta, hogy tisztában van azzal, hogy a teljes tej, azaz a 3,6 százalékos a legjobb, de egyszerűen a gyerekeknek jobban ízlik a 2,8 százalékos, ezért az kerül az asztalra. Bár ahogy az előbbi "árkörképből" látható, a különböző zsírtartalmú tejek íze és fogyasztása nagyon eltér. Tehát vannak, akiknek egyszerűen jobban ízlik az alacsonyabb zsírtartalmú.

(Napi 2020. december 5., szombat)

Hullámvasútra kerültek a hazai webáruházak

Egy friss elemzés szerint először új aranykort, majd hektikus hullámzást hozott a pandémia a hazai webáruházak számára.

A magyar e-kereskedelmi piac korábbi években szinte általánosnak mondható, 17-19 százalékos éves növekedéséhez képest a HD marketing vizsgálata alá vont, az idei első 11 hónapban végig aktív hirdetői státuszú, termék alapú webáruházak egyértelműen meghaladták ezt: átlag 31 százalékos forgalomnövekedést elérve. Mindez azonban korántsem volt egyenletes, a hónapokat tekintve jelentősen eltérést mutat.

A termék alapú webáruházak egyértelműen akkor voltak sikeresek, amikor lezárások voltak érvényben és a felhasználók féltelmei jelentősen nőttek a boltokban történő személyes vásárlás kapcsán. A karanténos március-április minden eddigi rekordot megdöntve, 62-64 százalékos növekedést produkált.

Átlag felettinek számított a május-június is, és bár továbbra is sok új vevő érkezett, de ez előző hónapokhoz képest már csak kisebb növekedés volt tapasztalható. A július-augusztusi időszakban visszatért az üzletág korábban megszokott növekedési számához, hogy aztán szeptemberben és októberben átadja a helyét a teljességgel kiszámíthatatlan, hektikus változásoknak: egyes áruházaknál – akik tavasszal pedig nagyot nőttek – inkább visszaesést hozott; míg mások, akik tavasszal közepesen vagy csak alig nőttek, pont ebben az időszakban erősödtek meg.

A különbségek oka részben a helyzetre történt reagálási képességben keresendő. Készletproblémák, működési korlátok, esetleg a marketingbűdzsék nem megfelelő ütemben történő átcsoportosítása állhatott a még nagyobb növekedés elé.

A bevételi és vásárlási rekordok mellett a webáruházak látogatási adatait is vizsgálta az elemzés. A vizsgált 30 darab áruháznál átlagosan 17 százalékos növekedés figyelhető meg.

Hazai webshopok munkameneti eredményei. Forrás: HD marketing

Az ebben az időszakban szerzett új „adatvagyon” lehet a következő időszak sikereinek a kulcsa. Ahhoz azonban a webáruházaknak ügyes marketingstratégiát kell folytatniuk, hogy idén karácsonykor az eddigieknél is nagyobb növekedést érjenek el.

(Media1 2020. december 5., szombat)

The Banker: az OTP az év magyar bankja

A pénzügyi folyóirat országokra és régiókra lebontva is osztott díjat. Az OTP-csoportnak nincs oka a szerénykedésre.

A Financial Times csoporthoz tartozó The Banker folyóirat az OTP-t választotta az Év Bankjának Magyarországon. A lap kiemelte, hogy a bank profitja növekszik, de mellette nő a lakáshitel portfóliója és a piaci részesedése is. Emellett megemlékezik az OTP Covid-19 hackatonjáról és az egészségügyi szférának nyújtott támogatásokról is.

Az OTP-csoportnak van más oka is büszkének lenni. A bolgár és szlovén leánybankjuk – a DSK és az SKB – is díjazott lett. Ezek esetében is figyelembe vették, hogy mennyire tudtak rugalmasan működni a pandémiás helyzetben.

A The Banker nem csak országos bontásban adott díjakat, hanem régiósban is. A közép- és kelet-európai térség díjazottja a Raiffeisen lett. A díjat a koronavírusos időkben mutatott rugalmassága mellett az évekkorábban elkezdett, elkötelezetten végrehajtott digitális transzformációs programmal indokolta Johann Strobl, a bank vezérigazgatója. Hozzáteve,

hogy ezek a transzformációs lépések és az ügyfélfókuszúság tették lehetővé a banknak, hogy jól teljesítsen 2020-ban.

(Fintechradar 2020. december 5., szombat)

Jövőre jön az elektronikus jótállási jegy

A szavatosság-jótállási szabályozás átfogó módosításának részeként 2021-től a papír alapú mellett bevezetik az elektronikus jótállási jegyet - közölte az Innovációs és Technológiai Minisztérium szombaton az MTI-vel.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium emlékeztetett, **A JÓTÁLLÁSI JEGY NÉLKÜLÖZHETETLEN A FOGYASZTÓI PANASZOK INTÉZÉSÉHEZ**, a jelenleg kizárólag papír alapú dokumentumot vásárláskor kapja kézhez a vevő. A szabályozás teljes megújításával januártól a termék eladója elektronikus úton is átadhatja a jótállási jegyet.

AZ E-JÓTÁLLÁSI JEGY E-MAILBEN, LETÖLTHETŐ DOKUMENTUMKÉNT, APPLIKÁCIÓN KERESZTÜLVAGY akár a kereskedő honlapján regisztrált felhasználói fiókba küldve is eljuttatható a vevőhöz.

A vásárlónak azt legkésőbb a termék átadását vagy üzembe helyezését követő napon meg kell kapnia.

A vállalkozás a jótállási jegyet olyan formában köteles átadni, amely a jótállási határidő végéig biztosítja tartalmának jól olvashatóságát. Ezért ha az e-jótállási jegyet nem közvetlenül, hanem például applikációban vagy online felületről letölthetően küldik meg, akkor annak a jótállási idő végéig elérhetőnek kell lennie - hangsúlyozták.

Az e-jótállási jegyeken is fel kell tüntetni a kereskedő nevét, címét, ha nem azonos a forgalmazóval, a gyártó nevét, címét, a termék beazonosítására alkalmas megnevezését és típusát, és ha van, a gyártási számát. A jótállási idő kezdete szempontjából alapvető jelentőségű a vásárlás vagy üzembe helyezés időpontjának pontos rögzítése.

ISMERTETNI KELL TOVÁBBÁ A FOGYASZTÓ JÓTÁLLÁSBÓL EREDŐ JOGAIT, ÉRVÉNYESÍTHETŐSÉGÜK HATÁRIDEJÉT, HELYÉT ÉS FELTÉTELEIT. Tájékoztatni kell arról is, hogy jogvita esetén, annak megállapodásos rendezése érdekében a fogyasztók a megyei vagy fővárosi békéltető testületek eljárását kezdeményezhetik.

2021-től új előírás, hogy a jótállási jegyen fel kell tüntetni a vállalkozás bélyegzőlenyomatát és a kiállítás során a képviselőtében eljáró személy aláírását, elektronikus átadás esetén pedig az e-aláírást - írták.

A sávós jótállási idő bevezetése miatt különösen figyelni kell arra, hogy a jótállási jegyen minden esetben szerepeljen a termékre irányadó jótállási idő, amely január 1-jétől az eladási ártól függően egy, két vagy három év lehet. Bár jogszabály nem írja elő, de ugyanezért célszerű a vételár feltüntetése is. A sávós jótállás betartását segíti az a kialakult piaci gyakorlat, hogy a kereskedők a jótállási jegyhez tűzik a blokkot vagy a számlát.

AZ E-JÓTÁLLÁSI JEGY ALKALMAZÁSA NEM KÖTELEZŐ, A VÁLLALKOZÁSOK DÖNTHETNEK ÚGY, HOGY A TOVÁBBIÁKBAN IS KIZÁRÓLAG PAPIR ALAPÚ DOKUMENTUMOT ÁLLÍTANAK KI.

Az ITM szerint az új lehetőség egyszerűsíti az adminisztrációt, csökkenti a cégek nyomtatási és anyagköltségeit. Még inkább megkönnyíti a kereskedők dolgát, hogy a jövőben az elektronikusan átadott számla egyben jótállási jegy is lehet, ha a tartalma mindenben megfelel a vonatkozó előírásoknak.

Hozzá tették, így a vevőknek nem kell éveket őrizgetniük a papír alapú jótállási jegyeket, a termék meghibásodása esetén nem kell az egész lakást feltúrniuk érte, mert a telefonjukról

vagy e-mail fiókjukból hamar előkeríthetik. Vásárláskor az elektronikus megküldésnek köszönhetően a kassza után nem kell az ügyfélszolgálaton is sorba állniuk, hogy a jótállási jegyet lepecsételtessék.

(Origo 2020. december 5., szombat)

Havi 111 ezer forintot költött egy átlagos magyar, mielőtt ideért a válság

Közel 9 százalékkal több pénzt költöttek a magyarok 2019-ben az egy évvel korábbinál, és ennek csak egy kisebb részét magyarázza a drágulás. A leggazdagabbak és legszegényebbek kiadásai közötti szakadék nagy, de változatlan maradt. Milliós viszont még mindig az a réteg, amelyik többet költ egy lakáshitel törlesztésére, mint bármi másra.

Évente 1 millió 332 ezer forintot, azaz havi 111 ezer forintot költött egy átlagos magyar 2019-ben – derül ki a Központi Statisztikai Hivatal A háztartások életszínvonala, 2019 című kiadványából. Ez 8,9 százalékos növekedés az egy évvel korábbihoz képest, és ha az inflációt levesszük belőle, még akkor is azt jelenti, hogy reálértéken 5,3 százalékkal nőtt a lakosság fogyasztása.

Ha az elmúlt tíz év adatait egymás mellé rakjuk, ahogyan azt a KSH is tette, jól látszik a trend: 2010 és 2012 között még csökkent is a fogyasztás, 2013-ban sikerült a 2010-es szintre visszatérni, azóta viszont meredek volt az emelkedés. Reálértéken számolva 2019-ben már 41 százalékkal jártunk a 2010-es összeg felett.

A válság előtti időszakot mutatják a számok

Ezt a felmérést hagyományosan minden év novemberében adja ki a KSH, az előző év gazdasági helyzetét elemzik benne. Egy átlagos évben is fontos arra emlékeztetni, hogy nem a mostani helyzetre érvényes következtetéseket vonhatunk le ebből, a válság alatt pedig különösen észben kell tartani, hogy amit itt látunk, azt mutatja, milyen állapotban érte el a krízis az országot. Az eredeti adatközlésben éves számokat írtak, mi ezt a jobb érthetőség kedvéért 12-vel leosztva havi bontásúra változtattuk.

A legtöbbet, havonta fejenként 27 100 forintot nem meglepő módon élelmiszerekre és nem alkoholos italokra költöttek az emberek. Lakásfenntartásra és háztartási energiára 20 525, közlekedésre pedig 13 200 forintot szántak a magyarok havonta. Első ránézésre ezek alacsony számoknak tűnhetnek, de a KSH nem a háztartásonkénti, hanem az egy főre jutó számokat írja le, tehát például egy négytagú családban ezeket a számokat néggyel meg kell szorozni.

Természetesen az egy főre kiszámolt átlag önmagában nem mond el semmit a társadalmi különbségekről. Amikor jövedelmi ötödökre bontja a népességet a KSH, akkor az látszik, hogy a társadalom leggazdagabb ötöde 3,6-szer annyi pénzt költött el, mint a legszegényebb. Ez az arány nem változott az egy évvel korábbihoz képest.

Ételekre és alkoholmentes italra a legszegényebb kétmillió magyar fejenként havonta 15 766 forintot költött tavaly. Ez napi 525 forint, ami még akkor is nagyon kevés, ha hozzátesszük, hogy a legszegényebbek között sok a nagycsaládban élő és a gyerek. Ételre-italra a leggazdagabb ötödben havi 39 750 forint jut fejenként. Ráadásul az olló is nyílik: a legszegényebbeknél ez 2,2, a leggazdagabbaknál 3,1 százalékos növekedést jelent. És ha ehhez hozzátesszük azt, hogy az élelmiszerek ára tavaly ennél nagyobb ütemben, 5,9 százalékkal nőtt, látjuk, hogy ez együtt mit jelent: sokan az ételeken spóroltak.

A második legtöbb pénz, függetlenül attól, hogy gazdag vagy szegény az ember, a lakásfenntartásra megy el. A rezsicsökkentésnek tudható be az, hogy ez az egyetlen olyan tétel, amelynek az aránya 2010 óta csökkent az összes kiadás között. A legszegényebb ötöd 11 700, a leggazdagabb ötöd pedig 31 341 forintot költött el tavaly lakhatásra fejenként havonta. De itt a KSH is kiemeli: mivel a szegényebbek között vannak többen a nagycsaládosok, ha nem egy főre, hanem egy háztartásra próbálnák megadni az értéket, az alsó ötödben sokkal magasabb szám jönne ki.

A harmadik legnagyobb tétel a közlekedés. A leggazdagabb kétmillió magyar átlagosan fejenként havi 26 360 forintot költ közlekedésre, ebből csak az autó fenntartására 18 380-at, a legszegényebb kétmilliónál pedig csak havi 4533 forint a közlekedés ára, ebből 3500 az autóé.

A társadalom jóllétének egyik fontos mutatója az, hogy az összes elköltött pénz mekkora része megy el alapvető létszükségleti kiadásokra. Ebből a szempontból látszik a fejlődés: a 2012-es mélyponton az összes pénz 60,4 százaléka ment el az alapvető kiadásokra, 2019-ben már csak 54,8 százalék. A társadalmi különbségek itt is látszanak: a leggazdagabb ötöd az összes kiadása 51,1 százalékát költötte ételre, alkoholmentes italra, lakásfenntartásra és közlekedésre, a legszegényebbek viszont 61,2 százalékot.

Vagyis akinek kevesebb a bevétele, annak még arányaiban is kevesebb maradt, miután kifizette azt, amire muszáj költeni.

Min spórolnak a szegényebbek?

Az látszik a számokon, hogy alkoholra és dohányra a pénze nagyobb hányadát költi el egy szegényebb ember, mint egy gazdag. Ételre és lakhatásra is többet kell költenie arányaiban. A többi tétel közül az oktatás az, amelyre a pénzük nagyobb részét költik el a szegényebb ötödbe tartozók, mint a leggazdagabbak (1,2, illetve 0,7 százalék).

A ruházkodásra, a lakberendezésre és a hírközlésre (azaz tévére, internetre, újságokra) logikus, hogy kevesebbet költenek a szegényebbek. A két tétel azonban, ahol a legnagyobb szakadék van a gazdagok és a szegények kiadásai között, a kultúra (9,6, illetve 4,7 százalék), valamint az egészségügy (5,1, illetve 3,5).

A lakáshitelek törlesztőrészelei az összes kiadás egyre kisebb részét, 13,4 százalékát tették ki, 2011-ben még 21,1 százalék volt ez az arány. Itt nem sok értelme volna egy főre jutó értéket számolni, mivel rengeteg embernek nincs lakáshitele. Többet elárul az a szám: tavaly 1,5 millió magyar élt olyan háztartásban, ahol törleszteni kellett, ők havonta fejenként 46 800 forintot fizettek vissza átlagosan. Tehát feltételezhető, hogy e másfél millió ember nagy része többet költött a törlesztésre, mint bármi másra, beleértve az ételt is.

Az nem szokatlan, hogy az egy főre jutó legtöbb kiadása az egyedül élőknek volt, 42 százalékkal több, mint az országos átlag, hiszen azok a kiadások, amiken nem nagyon lehet spórolni, értelemszerűen számukra magasabbak.

A gyerekes háztartások egy főre jutó éves fogyasztása egy év alatt látványosan, 11,6 százalékkal nőtt, a gyerekteleneké pedig csak 3,5 százalékkal.

Eközben a gyerekesek egy főre jutó jövedelme 13,4, a gyerekteleneké 12,4 százalékkal nőtt. Vagyis azt, hogy a kiadások ennyire másképp változtak, csak részben magyarázza, hogy több pénzből lehetett gazdálkodni, a gyerektelen családokban többet tudtak félretenni.

A nyugdíjasok (egész pontosan azok, akik olyan háztartásban élnek, ahol mindenki 65 év feletti) átlagosan 117 500 forintot költöttek havonta. Az ő kiadásai nőttek a legkevésbé, csupán 1,3 százalékkal egy év alatt. Nekik természetesen gyógyszerre kell jóval az országos arány felett költeniük: az egyedül élő idősök átlagosan 13 240 forintot fizettek havonta gyógyszerre.

Ami pedig a területi eloszlást illeti meg: 2019-ben változatlanul a budapestiek költötték a legtöbb pénzt, fejenként havi 147 ezer forintot, és a 13,7 százalékos növekedés is ott volt a

legnagyobb. A megyeszékhelyeken 116 ezer, a kisebb vidéki városokban 101 ezer, a falvakban pedig csak 97 ezer forint volt az egy főre jutó havi kiadás.

(HVG 2020. december 5., szombat)

Az EU-s közbeszerésen már nem sikerült eladni azokat a lélegeztetőgépeket, amiket a magyar állam tavasszal simán megvett aranyáron

Sok szempontból tanulságos az a közbeszerzés, amit a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósága írt ki lélegeztetőgépek beszerzésére szeptember végén.

A Katasztrófavédelem nem a lélegeztetőgépekből tavasszal bőségesen bevásárló, erre irgalmatlan összeget sem sajnáló magyar állam számára vett volna még eszközöket. Hanem egy Európai Unió tendert bonyolítottak le.

Az EU ugyanis „a határokon áttérjedő súlyos egészségügyi veszélyekkel szembeni küzdelem részeként” kialakít egy olyan készletet lélegeztetőgépekből, amivel szükség esetén 12 órán belül tagországokat tud megsegíteni. Ezek egy részét Magyarországon, a 2,5 milliárd forintért, uniós finanszírozásban készülő raktárban tárolnák.

Az itthoni raktár feltöltése az EU megbízásából a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság feladata. A beszerzést 100 százalékban az EU finanszírozza, de ehhez közbeszerzést kellett kiírni.

Vagyis teljesen más a helyzet, mint amikor tavasszal járványpanikban boldog-boldogtalantól vásárolt mindenféle lélegeztetőt az állam, főként a 17 ezer gépet becsúszoló Külgazdasági és Külügyminisztérium.

A hegyekben álló magyar készletnek csak a töredékét tervezte beszerezni az EU a Katasztrófavédelmen keresztül, mindössze 465 darabot. Az a különös helyzet állt elő, hogy mi bőven tudnánk adni a feleslegből. Éppen a futó közbeszerzéssel egyidőben, októberben a magyar külképviseletek azt a feladatot kapták a minisztérium vezetésétől, hogy próbáljanak meg vevőt találni a feleslegesen beszállított lélegeztetők közül 8000 darabra.

De ez közbeszerzésen nem megoldható. Ráadásul olyan drágán vettük a gépeket, hogy a beszerzési áron biztosan nem lenne rájuk vevő az EU.

(Magyarország egyébként közben elkezdett ajándékozni is a felhalmozott készletekből az elmúlt hónapokban, a kirgizeknek 20 darabot adtunk, Kárpátaljára is ment 50+50 darab, 150 darabot adtunk Csehországnak, 100 a Vajdaságba került.)

Ha a külügy a felesleges gépeivel nem is tudott elindulni a Katasztrófavédelem EU-s tenderén, több olyan cég is jelentkezett, amikkel a külügy tavasszal üzletelt. Az EU-s biznisz azonban nem jött össze.

A magyar-izraeli Celitron a Vácon összeszerelt Panther 5-okat indult. Ebből tavasszal ezret rendelt meg a külügyminisztérium, darabonként 29 ezer euróért. Az EU-s tender ennél is drágábban, darabonként 40 440 euróért kínálták a gépeket.

A Katasztrófavédelem azonban jelezte, hogy ennyi uniós pénz nincs a beszerzésre. A 465 gép megvásárlására összesen 7 288 643 euró keretet szántak.

Vagyis darabonként 15 674 eurót fizetne az EU a lélegeztetőkéért. Tavasszal a magyar külügy ennek jóval több mint háromszorosáért, 56 647 eurós átlagáron vett 17 ezer lélegeztetőt.

Indult még a tenderen a Peak Sport and Health Kft., de kínai eszközökkel, a közbeszerzésben viszont európai termékeket preferáltak. Ezért kizárták a céget. Ugyanez történt a Limitless Medical Kft.-vel is. Ők tavasszal 50 gépet adtak el a külügynek. A Limitlessnél külön

érdekesség, hogy nem csatolták a lélegeztetőgép adatlapjának magyar nyelvű fordítását sem. Szintén a kínai lélegeztetők miatt zárták ki a közbeszerzésből a TMT Technics Kft.-t. Ezzel a céggel is szerződött tavasszal a külügy.

Miután az érdeklődők csak egyetlen érvényes, de túl drága ajánlatot nyújtottak be, újabb közbeszerzést írnak ki.

(444.hu 2020. december 5., szombat)

Átgondolnák az idősök vásárlási időszakját december 11. után

A koronavírus-járvány miatt bevezetett, az idősök számára fenntartott kétórás védett vásárlási időszak újragondolását javasolja a Kereskedelmi Dolgozók Független Szakszervezete december 11. után, mivel arra számítanak, hogy az ünnep előtti rohamban több feszültséget szül majd a mindennapos korlátozás, írja a Magyar Nemzet.

Bubenkó Csaba, a szakszervezet elnöke a lapnak elmondta: javasolják, vegye fontolóra az operatív törzs, hogy fenntartja-e december 11. után is az idősöknek nyitott időszakot, mivel láthatóan bővül az ünnepek előtti látogatottság a boltokban, miközben a 65 év felettek nem csupán ebben a napszakban járnak vásárolni.

Mostanában érkeznek a havi fizetések, megkezdik az emberek az alapanyagok, ajándékok beszerzését. Amennyiben továbbra is a teljes nyitvatartási idő alatt vásárolhatnak a 65 év felettek, úgy érdemes lehet átgondolni, maradjon-e az időszak a mostani formájában, mert abban a két órában jóval több feszült helyzet adódhat, amiért nem tudnak menetrend szerint vásárolni az emberek, mutatott rá.

Bubenkó Csaba beszélt arról is, decemberben délelőttönként is erősebb az átlagnál a forgalom, és szerepet játszik az is, hogy a szokásosnál sokkal hamarabb zárnak a boltok, nem lenne jó, ha a generációk között újabb vitákat szülne a korlátozás.

Eddig elérte célját a kizárólagosság, ám ha visszaengednének minden vásárlót, és inkább a kötelező védőtávolság elve szerint, az összlétszám és az üzletméret alapján szabályoznák a látogatásokat, jobban eloszlana a napi tömeg – tette hozzá. Bubenkó szerint az eredeti nyitvatartás visszaállítása is opció lehet arra, hogy időben széthúzzák a vásárlásokat, csökkentve a tömeges napszakok zsúfoltságát.

(24.hu 2020. december 5., szombat)

A járvány miatt 2-3 évet lépett előre az e-kereskedelem Magyarországon

A fekete péntek, azaz a Black Friday elnevezés az Egyesült Államokból származik. Eleinte azokat a napokat nevezték így, amelyeken valami rendkívül negatív történt. Először akkor használták, amikor 1869. szeptember 24-én kitört a tőzsdepánik a Wall Streeten, de a legtöbb embernek valószínűleg az 1929-es nagy gazdasági világválság jut eszébe a fekete péntekről.

A kifejezés manapság már a hálaadást – november negyedik csütörtöke Amerikában – követő pénteket jelöli, amely a karácsonyi bevásárlási szezon kezdetének számít az Egyesült Államokban, igaz, eredetileg ennek is inkább negatív jelentése volt. Az 1960-as években ugyanis a philadelphiai rendőrség Black Fridaynek nevezte el a napot, mert a vásárlási láz miatt már akkor is hatalmas forgalmi dugók és kaotikus közlekedés alakult ki a városban.

A káosz azóta is jellemzője a Black Fridaynek – amely a tengerentúlon csak egyetlen napot jelent –, egy-egy üzlet előtt ugyanis mérhetetlen tömeg gyűlik össze, sőt gyakran lökdösődéssé, verekedéssé fajul a küzdelem a termékekért.

A hazai cégek nem bírnák befogadni a forgalmat, ha egynapos lenne a Black Friday Magyarországon ennél sokkal visszafogottabb a helyzet, igaz, egészen más a Black Friday tematikája is:

NAGYJÁBÓL EGY HÓNAPOS IDŐSZAKOT ÖLEL FEL, AMI MAGYAR TALÁLMÁNY.

Ráadásul Amerikával ellentétben itthon elsősorban az online térben zajlik a kereskedelem.

Ennek a két tényezőnek köszönhetően eloszlik a forgalom, ami a kapacitás miatt is rendkívül fontos. A cégek infrastruktúrája, logisztikai rendszere, erőforrása ugyanis nem teszi lehetővé, hogy egyetlen nap alatt a megszokott forgalom tízszeresét befogadják, emellett a futárcégeknek is nehézséget okozna, ezért alakult ki Magyarországon, hogy egy nagy helyett több kisebb ilyen nap legyen.

Ezalól az eMAG kivételt képez, amely a Black Fridayre épít, arra fejleszt minden évben. A cégnél ugyanis szigorúan egy napig tart a Black Friday, amely idén november 20-ára esett, és 6,9 milliárd forintos forgalmat produkált 34 ezer forint átlagos kosárértékkel.

Az Extreme Digital ezzel szemben több napon is kedvező árakkal kecsegtette a vásárlókat: november 13-án 40 ezer forint volt a kosárérték, és a külföldi webáruházaival együtt nagyjából 2 milliárd forintos forgalmat ért el, ami a tavalyi másfélszerese, míg a november 20–22-i hétvégén 35,4 ezer forintos kosárérték mellett 2,6 milliárd forintot költöttek a vásárlók, ami 60 százalékos növekedést jelent 2019-hez képest.

A koronavírus miatt jelentősen megugrott az e-kereskedelem

A járványhelyzet jelentős lökést adott a magyarországi e-kereskedelemnek. Az eMAG-nál csaknem 26 ezer új internetes vásárló csatlakozott az idei Black Fridayhez, az Extreme Digitalnál pedig 32 százalékkal nőtt a megrendelések száma, míg a bevétel 62 százalékkal volt magasabb a tavalyinál – mondta az Indexnek Várkonyi Balázs, az eMAG Magyarország és az Extreme Digital ügyvezető igazgatója, aki szerint a két cég árbevétele 50 százalékkal nőtt a Black Friday idején, ami némileg meglepő, hogy ezeken a kiemelt napokon is ilyen mértékű növekedést tudtak elérni. Pláne azért, mert sokan a kijárási korlátozások miatt már tavaszra előrehozták a laptop, televízió, monitor és hasonlóan nagy értékű termékek beszerzését.

A koronavírus hatására egyébként is jelentős növekedést mutat a hazai e-kereskedelem: míg tavaly a teljes kereskedelem 5-6 százalékát tette ki nagyjából, idén már a 10 százalékot is eléri.

Gyakorlatilag két-három évet lépett előre érettségben a magyar e-kereskedelem a járvány hatására – tette hozzá Várkonyi Balázs, aki azt is elárulta, hogy az Extreme Digital esetében 10 százalék alatti növekedést vártak idén, ám 30 százalékos emelkedést értek el, míg az eMAG megduplázta az 2020-ra tervezett bővülés mértékét.

39 másodperc alatt kelt el a legnépszerűbb termék

De visszakanyarodva a Black Fridayhez, az eMAG 43 ezerrel több terméket adott el tavalyhoz képest, míg az Extreme Digital 43 százalékkal több rendelést szolgáltat ki idén, és összesen csaknem 400 ezer termék talált gazdára.

Az eMAG termékei között a háztartási eszközök és a tisztítószeresek voltak a legnépszerűbbek. A leggyorsabban az iPhone SE 2020-as modellje fogyott: 39 másodperc alatt kelt el az összes.

A második helyen az AMD-processzoros, 15,6 colos Lenovo notebook végzett: 46 másodperc alatt fogyott el a teljes készlet.

A harmadik helyet pedig a 32 colos Star-Light lapos tévé szerezte meg: 50 másodperc alatt vásárolták fel a több száz darabos készletet.

Az Extreme Digitalnél is a háztartási eszközöket és a tisztítószerket vették a legtöbben, ezekből több mint 43 ezer darabot rendeltek. A játék/baba-mama termékeket csaknem 42 ezren vásárolták, míg a mobil eszközöket nagyjából 31 ezren.

(Index.hu 2020. december 6., vasárnap)

A fiatalok ma inkább kutyát vesznek, mint gyereket vállalnak?

A koronavírus-járvány miatti válság ugyan várhatóan a kisállattartásra épülő cégeket is negatívan érinti, összességében mégis ez napjaink egyik leglátványosabban fejlődő iparága. Világszerte folyamatosan nő a kedvencek száma, amire már dollár milliárdokban mérhető hatalmas piac épült.

Eledelek, egészségügyi termékek és szolgáltatások, felszerelések, kozmetikusok, trénerok, panziók és még sorolhatnánk, annyi mindent magába foglal ma már a kisállattartással kapcsolatos iparág, amely az utóbbi években, évtizedekben.

Itthon kétszámjegyű bővülés

Az európai állateledel-ipar képviselőjét ellátó kereskedelmi testület, a FEDIAF 2019 jelentésében az áll, hogy csak Európában becslések szerint 85 millió háztartásban tartanak legalább egy háziállatot, ebből mintegy 87,5 millió kutyát és majdnem 106,5 millió macskát. Csak az öreg kontinensen 132 vállalat foglalkozik állateledel-előállításal, ez körülbelül 200 termelő üzemet és 100 ezer foglalkoztatottat jelent, közvetve pedig további 900 ezer

embernek biztosítanak megélhetést az állateledel-gyártók.

Az állateledel-termékek éves

forgalma mennyiségben eléri a 8,5 millió tonnát, értékben pedig a 21 milliárd eurót. Az

eledel-piac éves növekedési üteme (az elmúlt 3 év átlaga alapján) eléri a 2,6 százalékot.

Mindehhez még minimum 8,7 milliárd euró jön a háziállatokkal kapcsolatos kiegészítőkből és 11 milliárd euró a szolgáltatásokból, vagyis összesen további 19,7 milliárd eurót költenek az európaiak kutyáikra, macskáikra, halaikra, madaraikra, teknőseikre és a többi, hobbiból tartott állataikra.

A Packaged Facts piackutató cég számításai szerint

125 milliárd dollárra rúg globálisan

a kedvtelésből tartott állatokra fordított kiadás, ennek 75 százalékát teszi ki az

állateledel.

A legnagyobb piac az Egyesült Államok, az előrejelzések szerint az

amerikai állateledel-értékesítés 2020-ban eléri az 59 milliárd dollárt, ami a világszintű forgalom 47 százaléka. Az American Pet Product Association 2017-2018-as felmérés szerint az amerikai háztartások 68 százalékának van háziállata – ez 84,9 millió otthon –, ők évente átlagosan 300 dollárt költenek kis kedvenceikre.

A Packaged Facts adatai szerint az alábbi országokban legalább egymilliárd dollárt tesz ki a kutya- és macskaeledel-értékesítés: Brazília, Argentína, Ausztrália, Kanada, Franciaország, Németország, Olaszország, Japán, Mexikó, Oroszország, Spanyolország és az Egyesült Királyság.

Észak-Amerikában és Nyugat-Európában az utóbbi években egyértelműen emelkedő a trend, a két régióban fogy a világszerte értékesített állateledel többsége, Latin-Amerika és az ázsiai-csendes-óceáni térség ettől jócskán lemarad.

A magyarok becslések szerint több mint 2 millió kutyát és 2,3 millió macskát, 435 ezer madarat, 395 ezer nyulat, 85 ezer halat, 58 ezer teknőst tartanak. A leggyakoribb hobbiállat itthon egyértelműen a kutya és a macska, rájuk itthon is milliárdos nagyságrendben

költünk. A Nielsen adatai szerint egy év alatt a 72 és fél milliárd forintot is meghaladta

a kutya- és macskaeledelére fordított összeg Magyarországon. Ez a 2019. március és

2020 február közötti időszakban csaknem 11 százalékos növekedést jelent értékben. A

menyiséget tekintve pedig 5 százalékos bővülést, ezzel pedig összesen több mint 172 ezer tonna állateledelt. Ezen belül a kutyák táplálására a vizsgált időszakban 41 milliárd forintot költöttek a gazdik, a macskaeledel piacán elért bevétel pedig meghaladta a 31 milliárd forintot.

Gyerek helyett háziállat?

A kisállattartásra épülő termékek és szolgáltatások piacának folyamatos bővülése mögött több, a fejlett országokra általánosan jellemző tendencia is tetten érhető.

A társállatok – ahogyan főleg a kutyát és a macskát egyre inkább nevezik – valóban

társaságot és érzelmi támogatást nyújtanak, különösen a magányos és/vagy idős

embereknek.

Tudományosan bizonyított tény, hogy oldják a stresszt és a szorongást, a magányérzetet, segítenek a társas kapcsolatok kialakításában, növelik a gyerekek önértékelését és pozitív érzelmi fejlődését. Nem véletlenül szóltak arról a hírek még a koronavírus-világjárvány idején, hogy a karantén hírére az Egyesült Államokban megrohmozdták a menhelyeket az egyedül élők, remélve, hogy legalább egy négylábúval megoszthatják kényszerűen beszűkült életterüket.

Magyarországon sok állatmenhely szüneteltette az örökbefogadást a vészhelyzet idején, és itthon egyébként is szigorúak a feltételek: az állatmenhelyek többsége csak alapos ismerkedés után ad ki állatot. Igyekeznek felmérni, milyen körülmények közé kerül a négylábú, és a gazda vajon képes lesz-e állni a tartási és az állatorvosi költségeket. Ezek pedig még akkor is tetemesek lehetnek, ha csak a legalapvetőbb dolgokra költ a gazdi. Az igen tetemesek is lehetnek.

Mint Fodor Kinga, az Állatorvostudományi Egyetem állatvédelmi osztályának docense elmondta: kiszámolták, hogy egy 10 kilós kutya minimális tartási költsége 12 év alatt

közel másfél millió forint. – Sokan bele sem gondolnak, hogy az állattartás komoly

anyagi terhet jelent, ezért – bár ez nem túl népszerű véleményt – én azt vallom, hogy

csak azt tartson állatot, aki képes ennek fedezetét folyamatosan és hosszú távon biztosítani, különben a hiányosságoknak az állat látja kárát. A szakember vállalja, ez a véleménye éppúgy nem túl népszerű, ahogyan az sem, hogy szerint egyfajta jogosítványhoz kellene kötni Magyarországon is a kisállattartást, de meggyőződése, hogy csak az ilyen intézkedésektől várható felelős állattartás.

Bécsben egyébként már tavaly július óta tanfolyamhoz kötik a kutyatartást, miután ott is egyre több a kutya.

A nagyvárosokban is mind jellemzőbb például, hogy a fiatal párok a gyerekvállalás

előtt egyfajta „gyakorló pályaként” először macskát, kutyát vesznek vagy fogadnak

örökbe, és ha úgy tűnik, ott egyetértés van a nevelésben és megfelelő időt is tudnak

szakítani az állatra, akkor vágnak bele a gyerekprojektbe.

Talán ezt a trendet ismerte fel a Kopaszi-gáton felépített városnegyed beruházója is, a BudaParton lakásokat hirdető egyik óriásplakáton ugyanis egy ölébrel pózoló fiatal pár látható.

A prémium minőséget is keresik

A Fior Markets előrejelzése szerint ugyanakkor Kínában a közepes jövedelmű lakosság ma már inkább a háziállataiba fektet, nem pedig gyermekvállalásba. A jövőkutató elemzése szerint ez, valamint az a tény, hogy Japánban is egyre inkább elfogadottá válik a háziállattartás, változik az életmód és emelkedik a jövedelem, azzal jár, hogy az ázsiai-csendes-óceáni térség mind nagyobb szeletet hasít majd ki a globális kisállattartási piacból.

Ebbe pedig már olyan speciális termékek is beletartoznak, mint a 2020 áprilisában

piacra dobott Covid-19 PCR-teszt háziállatok számára.

Ahogyan a kert végébe kikötött kutyák az évtizedek során kanapén szundikáló társállattá váltak, úgy nőtt meg az igény nem csak az olyan különleges termékek iránt, amilyen a háziállat Covid-teszt. Az állattartók egy része, ahogyan magának, kedvenceinek is igyekszik prémium termékeket, organikus, jó minőségű, bio és egyéb divatoseledelt választani.

Mint a termékmix.hu összeállításából kiderül az emberi fogyasztásra szánt élelmiszerekhez hasonlóan az elmúlt néhány évben az állateledeleknél is megfigyelhető a „kényelmi funkció

kategóriák” erősödése, például az azonnal adható egyadagos kiszervek. A magyar állateledel-piac ugyan még erősen árérzékeny, mindeközben érzékelhető trend, hogy ami a humánélelmiszer-iparban megjelenik, az az állateledelpiacon is keresett lesz. Így

például ma egyre nagyobb a vegán, bio, paleo, gabonamentes, mesterséges

színezékmentes stb. macska- és kutyaeledelkínálata, de kapható már immunerősítőt

tartalmazó készítmény.

A tapasztalatok szerint az egészséges táplálás iránti igény egyre fontosabb a vásárlóknak. Emellett a Nielsen adatai szerint az állateledel piac egyik legdinamikusabban növekvő szegmense a jutalomfalatoké, ahol a gazdik szintén egyre tudatosabban választanak terméket, vagyis itt is előtérbe kerülnek a természetes alapanyagokat, minőségi összetevőket tartalmazó - snackek.

(Növekedés 2020. december 6., vasárnap)

Millió dolláros fizetések, robbanás a villamosenergia-kereskedés piacán

A következő évtizedben várhatóan egyre nagyobb szerepet fog kapni a megújuló energiaforrások használata, különösen a nap- és szélenergia, de nagy hangsúly lesz az elektromobilitáson is. Ennek pedig számtalan közvetlen és közvetett következménye lesz a piaci szereplőkre is, és ez nem csak az olajipart érinti, hanem többek között a villamosenergia-termelését és kereskedését is. Utóbbi piaca a következő tíz évben akár megduplázódhat, így sok lehetőséget rejt magában. Számos nagy cég tervezi bővíteni az áramkereskedéssel kapcsolatos részlegét, és nem sajnálnak akár 2-3 millió dolláros aláírási bónuszt sem kifizetni a legjobban képzett szakembereknek.

Élre törnek a megújuló energiák

A mostani érdeklődés a villamosenergia-kereskedés irányában nem véletlen egyébként, hiszen a következő évtized leginkább bővülő szektora a nap- és szélenergia lesz, vagyis a megújulók térhódítása lesz a tendencia. Ennek az összetett folyamatnak több mozgatórugója is van, többek között fontos a politikai támogatás, de az is, hogy komoly költségcsökkenés zajlott le az elmúlt években és a technológiák is hatékonyabbak lettek. A Nemzetközi Energiaügynökség nem régen kiadott megújuló energiákkal kapcsolatos kiadványa alapján: **2025-RE A MEGÚJULÓ ENERGIÁK ARÁNYA A TELJES ÁRAMTERMELÉSI MIXBEN ELÉRHETI A 33 SZÁZALÉKOT, AMI MEGHALADJA A SZÉNTÜZELÉSŰ FORRÁSOK MENNYISÉGÉT.**

Ez látható az alábbi ábrán is, amely a teljes telepített kapacitások mértékének várható alakulását mutatja 2019-2025 között az IEA becslései alapján:

Tekintve pedig, hogy a következő években a fókusz a megújuló energiaforrásokon lesz, az elektromobilitáson és hasonló területeken, így mindezek következményeként a villamosenergia-kereskedésen is nagyobb lesz a hangsúly. Ez nem lesz másként Európában sem, ahol a jelenlegi 430 milliárd eurós villamosenergia-kereskedési piac a Bloomberg becslései szerint megduplázódhat a következő 10 évben.

Paul Mead, korábbi Enron trader szerint:

Azok a vállalatok, amelyek megszerzik a megfelelő embereket és kihasználják az olcsó finanszírozási forrásokat, azok szépen szakíthatnak a következő években.

Hangsúlyos lesz a villamosenergia-kereskedés

A legtöbb nagy energiapiari szereplő már el is kezdte a felkészülést az átmenetre, ha más nem, legalább papíron vagy költségcsökkentések formájában.

A BP például 10 ezer munkatársától válik meg az olajkereslet összeomlása miatt, de azt tervezi, hogy a villamosenergia-kereskedéssel foglalkozó részlegét kibővíti. A tervek szerint az áramkereskedés volumenét 40 százalékkal növelnék évente 350 terawattóra. Viszonyításképpen ez az Egyesült Királyság éves áramfogyasztásánál valamivel nagyobb mennyiség. Bernard Looney vezérigazgató szerint a megújuló energiás projektek 5-6 százalékos hozamot biztosítanak, és a traderek átlagosan 2 százalékkal voltak képesek megemelni a vállalati megtérülést.

A Shell is hasonló változásokon megy keresztül, amelynek eredményeképpen több ezer alkalmazottól válik meg, de a villamosenergia-termelés náluk is prioritást kap a stratégiában. Még 2018-ban vásárolt meg a vállalat egy brit villamosenergia-szolgáltatót, és komoly tőkebefektetéseket tervez ezen a területen a következő évtizedben. Ennek első lépéseként rövid távon villamosenergiával kereskedő tradereket vesz fel, akik az európai piacra fókuszálnak, de jövőre vagy később várhatóan bővítik a lefedett piacokat.

Aztán ott van például a holland Vitol Group is, amelyik a világ legnagyobb független olajkereskedője. A társaság CEO-ja, Russell Hardy még szeptemberben erősítette meg, hogy cégük növelni szeretné a villamosenergia-kereskedéssel foglalkozó részleget. Mindez pedig része egy átfogóbb stratégiának, amelynek a keretében a villamosenergia és a megújulók felé mozdulnának el. A Vitol 200 millió erőforrást különített el még 2018-ban, hogy szélenergiaparkokba fektessenek bele, de vannak érdekeltségeik a napenergia vagy a hidrogén területén is.

Az olajkereskedés még a 70-es években kezdődött el igazán, míg a villamosenergia-kereskedés beindulása csak mintegy két évtizeddel később indult el. Előbb a britek és az északi országok kezdték el a kereskedést, majd a most legnagyobb európai piacnak számító Németország követte őket. Azóta pedig rengeteget fejlődött a rendszer.

Tavaly nagyjából 8 744 terawattóra (TWh) cserélt kezet az európai villamosenergia-kereskedés piacán a Prospex Research adatai alapján.

EZ A MENNYISÉG 2030-RA AKÁR ELÉRHETI A 16000 TERA-WATTÓRÁT IS A BLOOMBERG ÁRUTŐZSDEI SZAKÉRTŐJE SZERINT. EZ AZT JELENTI, HOGY AZ ÁRAMKERESKEDÉSI PIAC FORGALMÁNAK ÉRTÉKE ELÉRHETI A 630 MILLIÁRD EURÓT IS.

Nem csak a piac fejlődéséről van szó azonban, hanem a megújulókkal kapcsolatos politikai támogatás is fontos szerepet játszik abban, hogy ennyire megnőtt az érdeklődés a villamosenergia-kereskedéssel kapcsolatban. Boris Johnson, brit miniszterelnök még november folyamán jelentett be egy 10 pontos környezetvédelmi tervet, amelynek részeként a britek klímasemlegessé válnának 2050-re, illetve 2030 után már nem lehetne értékesíteni benzines és dízeles autókat. Korábban pedig az Európai Unió is előállt már a saját zöld stratégiájával, amelynek keretében Európa lenne a világ első karbonsemleges kontinense 2050-re.

Milliókat kereső traderek, komplex piac

A legtöbb nagy energiapiaci szereplő tehát már elkezdett elmozdulni a megújuló energiás befektetések felé, és ez az, ami felkavarhatja az állóvizet a villamosenergia-kereskedés piacán is. Az elektromos áram ugyanis egy meglehetősen volatilis termék, amelynek ármozgásaiból a traderek megpróbálnak profitot termelni. Különösen igaz lehet ez például a

szél- és napenergia által termelt erőforrásokra, amelyeknek a kibocsátása több tényezőtől is függ.

A villamosenergia-kereskedőket alapvetően az különbözteti meg az olajjal, fémmel és mezőgazdasági termékekkel kereskedőktől, hogy nagyobb mennyiségű adathalommal kell foglalkozniuk, beleértve azt, hogy mely erőművek üzemelnek, hogyan alakul a várható időjárás, a teljes áramtermelési mix alakulása és így tovább.

AZ IPARÁGI SZEREPLŐK ÁLTALÁBAN MATEMATIKAI, PÉNZÜGYI VAGY KÖZGAZDASÁGI HÁTTÉRREL RENDELKEZNEK, UGYANAKKOR EGYRE NAGYOBB AZ IGÉNY OLYANOKRA, AKIK PROGRAMOZÁSI ISMERETEKSEL IS RENDELKEZNEK, MINT PÉLDÁUL A PYTHON.

Dánia második legnagyobb városában, Aarhusban például, amely a rövidtávú kereskedés egy nagyobb központjává nőtte ki magát, a vállalatok már az egyetemről viszik el a hallgatókat és képzik ki őket az áramkereskedésre. A svájci Axpo közműcég vezető energiapiaci elemzője szerint:

A villamosenergia-kereskedés piaca annyira komplex, hogy az értelmezéséhez nagy rendszerek kiépítése szükséges. Nagyon kód- és adatintenzív, a kialakítása időbe telik.

Egy példaként arra, hogy mennyire kiszámíthatatlan tud lenni a kereskedés, azt az idei szeptember 15-e mutatja, ami egy szélesendes nap volt. A britek hálózati felelősé figyelmeztetést adott ki, hogy a kínálat mértéke csökken, a szélerőműparkok termelése harmadára esett vissza néhány órán belül. Erre reakcióként a brit árak a 10-szeresére emelkedtek, a német árak a 20-szorosukra. Olajtüzelésű erőművek voltak szükségesek ahhoz, hogy a megfelelő kínálat biztosítva legyen.

A dán MFT Energy A/S COO-ja szerint:

A szélenergia egyike azon tényezőknek, ami igazán meg tudja mozgatni a piacokat bármikor. AZ ÁRAMKERESKEDŐK TÖBBSÉGÉNEK EGYÉBKÉNT HATSZÁMJEGYŰ A FIZETÉSE. A LEGJOBBAK ESETÉBEN PEDIG NEM RITKA, HOGY 2-3 MILLIÓ DOLLÁROS ALÁÍRÁSI BÓNUSZT KAPJANAK VÁLTÁS ESETÉN.

Ez még mindig elmarad a legjobb olajkereskedők fizetésétől, ugyanakkor várhatóan ez a különbség csökkenni fog a következő években azzal párhuzamosan, hogy a megújuló energiák térhódítása folytatódik.

(Portfolio 2020. december 6., vasárnap)

Kiberkrampuszok elleni online kampány

A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Nemzeti Kibervédelmi Intézete figyelemfelhívó tudatosító kampányt indít a karácsonyi ünnepi időszakban megjelenő, kibertérben lévő veszélyek ellen - derül ki a lapunkhoz eljuttatott közleményből.

Advent első vasárnapján az online vásárlásokkal és a hozzájuk kapcsolódó online utalványokkal összefüggő veszélyekre figyelmeztetett az első kisfilm.

Advent második, harmadik és negyedik vasárnapja során pedig olyan témákat dolgoznak fel az anyagok, mint például a vírusos karácsonyi üdvözlőlapok, csengőhangok, jótékonysági adománygyűjtő átverések, digitális eszközök, játékok ajándékozása.

A videók - a veszélyekre való figyelmeztetések mellett - megelőző biztonsági tippeket és módszereket egyaránt tartalmaznak. A közölt tartalmakra a következő napokban megjelenő illusztrált IT biztonsági tippek is ráerősítenek, továbbá az NBSZ NKI Szenteste előtti napon, december 23-án megjelenő podcast adása is az online tér, a közösségi média azon veszélyeire hívja fel a figyelmet, amelyek az ünnepi időszak során leselkedhetnek a felhasználókra.

A rendhagyó online IT biztonsági adventi koszorú az alábbi linken érhető el:
<https://nki.gov.hu/online-adventi-koszoru> .

(Magyar Hírlap 2020. december 6., vasárnap)

FVA sajtószemle összeállítás XIII. évfolyam, 49. hét

Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Üzenőfal / archív: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás)